

SZÉKELY TIBOR

PILLANATKÉPEK (10-2)

1958-1959

AZ OPUS PACIS

ÉS A KÖZPONTI SZEMINÁRIUM
KISPAPJAI

1958-1959

AZ OPUS PACIS

ÉS A KÖZPONTI SZEMINÁRIUM

KISAPAJAI

SZÉKELY TIBOR

1958-1959

AZ OPUS PACIS

**ÉS A KÖZPONTI SZEMINÁRIUM
KISAPJAI**

2000. Krisztus Király vasárnapjára

Lektorálta:

Dr. Nagy Imre kanonok,
a prímási bíróság mb. elnöke, zuglói plébános
+**Krichenbaum József** c. prépost,
az érseki bíróság bírāja, kelenföldi plébános

Műszaki szerkesztő:

Magyar László

A könyv kiadását támogatta:

MULTISZOLG – Termelő és Szolgáltató Bt. – Vác
Igazgató: **Kajtor István**

Kiadó:

Krichenbaum József
Budapest-Kelenföld, Szent Gellért Plébánia

© – Székely Tibor

ISBN 968 963 460 456 3

A könyv kereskedelmi forgalomba nem hozható!

Előszó

Az utóbbi időben több fórumon, többen foglalkoztak a Budapesti Központi Papnevelő Intézet 1959. évi „felrobbantásával”.

Ennek a dokumentum feltáró tanulmánynak a kiadása azt célozza, hogy a több mint negyven évvel ezelőtti események hiteles tanúi és a rendelkezésre álló dokumentumok egyértelműen megvilágítsák

- mik voltak a kispapok „ellenállásának” indítékai,
- hogyan reagáltak erre az egyházi intézmények vezetői, és
- hogyan használták fel eszközül az államhatalom képviselői a céljaik elérésére azt, hogy sikerült szembeállítani növendékeikkel az intézmények vezetőit.

Amint a mellékelt iratokból is kiderül, a növendékek tiltakoztak olyan szervezet által rendezett eseményen, demonstráción részt venni, amelyet *XII. Pius pápa által név szerint kiközösített személyek* vezettek.

Az intézmények vezetői – *keresve a modus vivendit*, – olyan kompromisszumokat is vállaltak, amit az ifjú növendékpapság lelkiismereti okokra hivatkozva elutasított.

Az állami vezetésnek, az Állami Egyházügyi Hivatalnak pedig kapóra jött a kialakult konfliktus arra, hogy ha nem is szüntethette meg a város szívében a katolikus papnevelés intézményeit, először megtizedelje, majd néhány főre csökkentse a növendékek számát.

Jóllehet látszólag eredményt ért el az állami akarat, mi azonban, akik résztvevői voltunk az eseményeknek, meggyőződéssel tudtuk, hogy

„... a Pokol kapui nem vesznek erőt Rajta!”

a Kiadó

El kell telnie egy-két emberöltőnek ahhoz, hogy bizonyos eseményeket reálisan, indulatoktól, érzelmeiktől mentesen (sine ira et studio) tekinthessünk, különösen akkor, ha az eseményeknek résztvevői, netán „kárvallottjai” voltunk.

1958/1959 nemcsak egy tanév jelölése, hanem egy olyan fordulóponté, amely több évre meghatározója volt a Budapesti Központi Papnevelő Intézet életének, a papnevelésnek és ezen keresztül a Magyar Katolikus Egyház jelenkori történetének.

Az események után 25 évvel jelent meg Salacz Gábornak az 1948-1964 közötti időszakra vonatkozó tanulmánya */ , amelyről a szerző azt írja, hogy munkája „a jelzett tizenhét esztendő történetének nem annyira feldolgozása, mint inkább forrása kíván lenni.”

Az említett tanulmány a 173-174. oldalán ezt írja:

*„Egyre jobban szerette volna a kormány a békepapi mozgalomba az újabb papi nemzedék bevonását is elérni s ennek érdekében erőszakos lépésektől sem riadt vissza. Az Egyházügyi Hivatal kívánságára a **Hittudományi Akadémia dékánja és a Központi Szeminárium rektora** megkérte Hamvas püspököt, rendeltesse el a püspöki karral a kispapok megjelenését az 1959. január 23-i országos papi békegyűlésen, mert távolmaradásuk a szemináriumra és a maguk személyére nézve is kellemetlen következménnyel járhat. A január 22-i püspöki konferencia a kérést teljesítette azzal, hogy a növendékeknek a békegyűlésen való kötelező részvételét a rektor hirdesse ki. A kispapok azonban nem kívántak a békegyűlésen részt venni s tüntetően távol maradtak. Az Egyházügyi Hivatal nyomására ezután 14 kispapot kizártak a szemináriumból. Ez az eljárás, amelynek **története külön feldolgozást érdemelne**, jellemző fényt vet a békepapi mozgalom kényszerítő körülményeire.”*

Miért hivatkozom Salacz professzorra? Azért, mert ennek az eseménynek ilyen feldolgozására az ő munkájában nyitva hagyott fejezet kitöltésének szándéka indított.

Természetes, hogy egy-egy eseményt nem szabad történelmi, politikai, személyi környezetéből kiszakítva bemutatni, vagy elemezni. Ezért a dolgozat első fejezete összefoglalja azokat az előzményeket, amelyek az inkriminált „parancsmegtagadáshoz” vezettek.

A hivatkozott kötet függelékében Adriányi Gábor - későbbi bonni egyháztörténész professzor- „Egy kispap élete Magyarországon, 1954-1960.” címmel megjelent visszaemlékezése az alábbi mondattal fejeződik be:

„És akkor, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy egyes főpásztorok nem akarják, vagy nem tudják pappá szentelni növendékeiket és diakónusaikat, 1960-ban titokban új tiszteket kapott az anyaszentegyház, élő bizonyosságot adva arról, hogy Isten a megpróbáltatások között sem hagyja el övét.”

*/ Salacz Gábor: A magyar katolikus egyház tizenhét esztendeje (1948-1964). Gorres Gesellschaft – München 1988.

Ez a mondat *megint nyitva hagy egy fejezetet* a hazai legújabb kori egyháztörténetből, amelynek a fiatalabb tanúi is elérték, vagy meghaladták 60-65. életévüket. Reméljük, lesz valaki, aki megszólaltatja őket, mert ennek a korszaknak még kevesebb írott nyoma van, s talán érdemes volna feltárni a hivatástudat és helytállás e hősi szakaszának eseményeit is.

A szereplő személyek és adatok nyilvánosságra hozatala negyven év múltán már – remélem – senkinek nem okoz személyiségi jogi problémát.

Az eseményekben résztvevők tetteinek *elítélése, vagy a felmentés megadása nem a mi kompetenciánk.*

A Szeminárium archívuma – sajnos – hiányos, annak ellenére, hogy nagy gonddal tették rendbe hozzáférhetővé a közelmúltban.

Azok a dokumentumok, amelyeket a Római Katolikus Központi Hittudományi Akadémia vezetői készítettek 1959. január 27-29. között, a jogutód Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának archívumában nem voltak hozzáférhetőek (a Kar a kézirat lezárása után, első elzárkózását felülbírálván, készségét nyilvánította a betekintés engedélyezésére, fenntartva archívumának publikálási jogát).

Azok a levelek, amelyek hiányára a III. fejezetben utaltam, az egyes egyházmegyék levéltáraiban sem voltak fellelhetőek. Ezeknek a dokumentumoknak a jelentősége azonban nem perdöntő.

A források feldolgozásáról, illetve a dokumentumok megjelentetéséről: a papíryanagromlandósága következtében - különösen az átütő papíron indigós másolat formájában megőrzött dokumentumokról - nem minden esetben lehetett esztétikus fotómásolatokat készíteni a nyomtatott formában való közléshez. A szöveghűség bizonyítása érdekében azonban szükséges az eredeti dokumentumok bemutatása.

A dokumentumok egységesen szerepelnek nyomtatásban és a dolgozat elektronikus hordozón, CD-ROM-on készített változatában.

Köszönettel tartozom

- a Központi Papnevelő Intézet püspök-rektorának, **Bíró Lászlónak**, aki lehetővé tette, hogy a Szeminárium levéltárából másolatban megkaphassam a mellékletben szereplő dokumentumokat,
- az Új Ember Archívumának a két cikk rendelkezésre bocsátásáért,
- a székesfehérvári és a veszprémi (fő)egyházmegyék levéltárosainak az adatok kiegészítéséért, a csanádi és az egri (fő)egyházmegyék levéltárosainak az adatok kiegészítését célzó kutatásukért,
- és nem utolsósorban a lektoroknak, az események tanúinak: Dr. Nagy Imrének, és Krichenbaum Józsefnek.

—

Budapest, 2000. Krisztus Király vasárnapján

Székely Tibor

*/ A dékán (K-251/00/01. és K-345/00/01.sz.) levelei a B.1.01 sz. mellékletben (21-22. old.)

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet: Előzmények	13.
1. Politikai környezet	13.
2. A forradalom	13.
3. A megtorlás	14.
4. A „béke-politika begyűrűzése” a szemináriumi életbe	15.
5. Kurzusgyűlések	18.
II. fejezet: A konfliktus	19.
1. Az „engedetlenség”	19.
2. A „büntetés”	19.
III. fejezet: A központi szeminaristák feláldozása	23.
1. Visszahelyezések	23.
2. A kispapok szolidaritása	24.
3. A központi szeminaristák feláldozása	24.

MELLÉKLETEK:

Bevezető

B. 1. 01 Dr. Tarjányi Béla dékán levelei (K-251/00/01. és K-345/00/01. sz.)	28.
---	-----

I. fejezet:

I. 1. 01 Dr. Endrey Mihály cikke az Új Emberben (1956. május 6.)	30.
I. 2. 02 A Magyar Vöröskereszt VIII. ker. Szervezetének levele	31.
I. 2. 03 Dr. Fábíán János prefektus kinevezése (1047/1957.)	32.
I. 3. 01 Házkutatási jegyzőkönyvek	34.
I. 3. 02 Dr. Endrey Mihály püspök levele (2404/1957.)	42.
I. 3. 03 A Fővárosi Bíróság Népbírószági Tanácsának levele (NB.VII.4016/1957-22.)	44.
I. 3. 04 A Magyar Egyháziroddalmi Iskola programja	46.
I. 3. 06 A M.E.I. üléseinek jegyzőkönyveiből (másolat)	48.
I. 4. 01 Dr. Endrey Mihály püspök levele (41/1958.)	52.
I. 4. 02 Dr. Mag Béla meghívó levele (65/1957-58.)	54.
I. 4. 03 Az előljárók értekezletének jegyzőkönyve	56.
I. 4. 04 A növendékek és tisztségviselők névsora (1958-1959)	58.
I. 4. 05 Shvoy Lajos püspök levele	60.
I. 4. 06 Tabódy I. dispoziójáról (ad 2523/1958) adott tájékoztatás	61.
I. 4. 07 Horváth János ÁEH elnök levele (40/1959/Eln.)	63.
I. 4. 08 Dr. Erdey Ferenc dékán levele (77/1958-59.)	65.
I. 4. 09 A rektor levele Grósz József érseknek	66.

II. fejezet:

II. 1. 01 Dr. Hamvas Endre püspök levele	68.
II. 2. 02 Javaslat tervezet	70.
II. 2. 03 Az elöljárók értekezletének jegyzőkönyve (ad 81/1958-59.)	72.
II. 2. 04 A szemináriumi elöljáróknak az akadémiai vezetőkkel egyeztetett javaslata	74.
II. 2. 05 Shvoy Lajos püspök önéletrajzából	76.
II. 2. 06 Az ÁEH-től: a„szükségessé vált intézkedések” (ad 81/1958-59.)	77.
II. 2. 07 Dr. Erdey Ferenc dékán levele (350/1958-59.)	79.
II. 2. 08 A rektor levele az esztergomi vikáriusnak (ad 81/1958-59.)	80.
II. 2. 09 Dr. Fábián János prefektus levele a kispapoknak (85/1958-59.)	82.
II. 2. 10 Dr. Papp Imre felmentése (492/1959.)	83.
II. 2. 11 Dr. Liptay György felmentése (561/1959.)	85.
II. 2. 12 Dr. Takács Nándor felmentése (560/1959.)	87.

III. fejezet:

III. 1. 01 Az egri északi rész helynökének levele (186/1959.)	89.
III. 1. 02 Az esztergomi vikárius levele (526/1959.)	90.
III. 1. 03 A győri püspök levele (430/1959.)	92.
III. 1. 04 A hajdudorogi püspök levele (561/1959.)	93.
III. 1. 05 A kalocsai érseki hatóságtól (653/1959.)	94.
III. 1. 06 A pécsi püspök levele (215/1959.)	95.
III. 1. 07 A Székesfehérvári Levéltár igazgatójának levele	96.
III. 1. 08 A szombathelyi püspök levele (163/1959.)	97.
III. 1. 09 A váci püspöki helynök levele (580/1959.)	98.
III. 1. 10 A veszprémi helynök levele (9002-5/1959.)	99.
III. 1. 11 Az esztergomi vikárius levele (600/1959.)	100.
III. 1. 12 A háziszabályok kiegészítése	102.
III. 2. 01 A növendékek beadványa az ordináriusoknak és a dékánnak	106
III. 2. 02 Dr. Szörényi Andor prodékán nyilatkozata az Új Emberben	108.
III. 2. 03 A növendékek levele a dékánnak	111.
III. 2. 04 Dr. Semptey László levele a rektornak	113.
III. 3. 01 Grósz József érsek levele a rektornak (ad 101/1958-59.)	115.
III. 3. 02 A „nyilatkozat” Grósz érsek megjegyzésével	117.
III. 3. 03 A rektor levele a győri püspöknek (101/1958-59.)	118
III. 3. 04 Az esztergomi vikárius levele a rektornak (612/1959)	119.
III. 3. 05 A rektor levele Shvoy Lajos püspöknek	120.
III. 3. 06 Grósz József érsek levele a rektornak (1116/1959.)	122.
III. 3. 07 Az esztergomi vikárius visszaigazoló levele a rektornak (1809/1959.)	124.
III. 3. 08 Az 1958/59. évi növendékek ordinációjának éve	125.

Az Egyetemi templom

A Központi Szeminárium

A templombelső

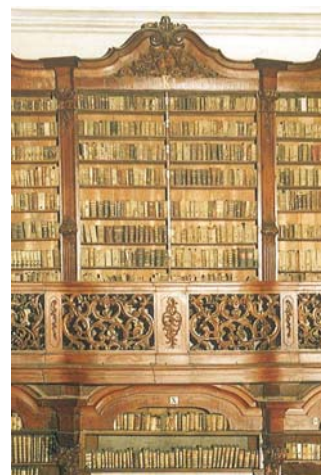
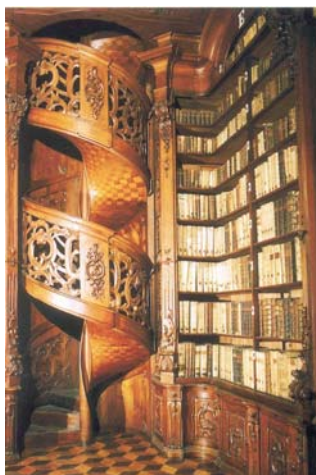
A kápolna

Díszterem (Aula)

Quadrum

A Pálos Könyvtár bejárata

Részletek a könyvtárból

I. fejezet: Előzmények (1956-1958)

1. Politikai környezet

Az előjárók a politikától eleinte távol tartották a növendékeket, illetve a kispapok is távol tartották magukat a politizálástól.

Az állam és az egyház kiegyezési tárgyalásai hosszú ideje folytak. Mindszenty József „akadályoztatása” miatt Czapik Gyula egri érsek rangidősként volt a püspöki kar elnöke, a tárgyalások vezetője, nem sok eredménnyel.

1956. április 25-én bekövetkezett halála új helyzet elé állította mind a kormányzatot, mind a püspöki kart. Czapik érsek szerepét segédpüspöke, Dr. Endrey Mihály méltatta az Új Ember 1956. május 6-ai számában.⁽¹⁾

Endrey püspök kegyeletes szavakkal emlékezett meg előjárójáról: „... Akik őt megítélték, sokszor nem vették figyelembe a történések útját és irányát, nem mérlegelték az eseményeket és az azok nyomán adódott lehetőségeket... közéleti, egyházkormányzati, politikai magatartása nem a kényszerűség hatása alatt alakult ki. Nem szándékunk mérlegét adni gondolatokban gazdag, szándékaiban tiszta és munkásságában áldozatos életének...”

A helyzet részletes elemzését elvégezte Salacz Gábor forrásértékű tanulmányában.⁽²⁾

Miközben az egész országból püspököket, vezető beosztású papokat internáltak, kegyelmi úton szabadlábra helyezték Grösz József kalocsai érseket, hogy elfoglalhassa érseki székét és átvehesse a Püspöki Kar konferenciájának elnöki tisztét annak érdekében, hogy az államnak megfelelő tárgyalópartnere legyen.

2. A forradalom

1956 októbere nem érte készületlenül a kispapság legtöbbjét. A látogatások, séták, találkozások alkalmával civil barátaiktól értesültek a diákmozgólódásokról, a nép körében kibontakozó elégedetlenségről.

Október 23-án két napja tartott már a szigorú szilenciumot előíró éves lelkigyakorlat, amelynek a rendjét fenn kellett tartani, s ez talán sok mindentől visszatartotta és talán sok mindentől meg is mentette a kispapságot. Élményszerűen, bár kissé pontosítást igénylően írta meg ezt az időszakot Adriányi Gábor 1961-ben, visszaemlékezésében.⁽³⁾

Nyugatra hallgatott. A kiszabadult hercegprímás is előbb tájékozódni akart. Nem a legszerencsésebb összetételű csoportok vették körül. A kispapság várta a megígért látogatását, ami az események kedvezőtlen alakulása folytán végül is elmaradt.

(1) Endrey Mihály püspök cikkét az Új Ember 1956. május 6-ai számából ld. az I.1.01. sz. mellékletben (30. old.)

(2) Salacz Gábor: A Magyar Katolikus Egyház tizenhét esztendeje (1948-1964) pp 126-130. Dissertationes Hungaricae ex Historia Ecclesiae IX. –Görres Gesellschaft-München 1988.

(3) Adriányi Gábor: Egy kispap élete Magyarországon, 1954-1960. In: Kardinal-Mindszenty, Das Gewissen der Welt/hrsg. Deutsche Tagespost/Würzburg 1972. pp. 61-125. valamint in: Salacz idézett tanulmány pp 211-225.

Orosz csapatok inváziója indult Budapestre. A *forradalom* november 5-én reggelre lényegében *elbukott*. Az okozott kár felért az 1944-es ostrom pusztításaival.

Segélyakciók szerveződtek, amikben a seminaristák is szerepet vállaltak. A keresztény teológusok felekezeti különbség nélkül (ma *ökumenikusnak* mondanám) és a rabbi növendékek egyaránt részt vettek az akciókban. Először felmérték a rászorulókat, azután csomagkihordást végeztek. Ezt a *Magyar Vöröskereszt* 1957. január 28-án kelt levelében meg is köszönte.⁽⁴⁾

A forradalom napjaiban szó nélkül távozott Dr. Halász György rektor, az ismert békepap, és helyére újabb békepap, Dr. *Potyondi Imre*, székesfehérvári preláthus, kanonok, helynök került. Jóval később mutatták be Dr. Fábíán Jánost, az új prefektust⁽⁵⁾, aki korábban Esztergomban volt aulista, majd kinevezése idején már kisegítő a Mária utcai Jézus Szíve lelkészségen. Jól megértették egymást a rektorral, aki hamarosan kinevezte őt az Egyetemi Templom templomigazgató-helyettesévé is. Ekkor távozott a vicerek-torságból Dr. Kosztolányi István és ezt a tiszteket kapta Dr. Semptey László.

A Művelődési Minisztérium Egyháziügyi Hivatala (ÁEH) hosszabb idő óta arra törekedett, hogy a Központi Szemináriumot megszüntesse, vagy legalább eltüntesse Budapestről. Megkezdődött az "oszd meg és uralkodj" elv alkalmazása, amiben a szóbeszéd szerint az új vicerektornak is nagy szerepe volt.

3. A megtorlás

A kispapságnak a forradalom idején tanúsított jószolgálati aktivitását a hatalomba visszakerült ÁEH ellenzéki magatartásnak ítélte. Elkezdődtek a házkutatások és *letartóztatások*, kitiltások és visszavételek. Több kispap került vizsgálati fogságba, börtönbe. Az egyik ügy az ún. „Péter levél” volt, ami – *be kell vallani* – röpirat volt. A másik, - ezzel később egyesített - vád az ÁEH irattárának kifosztására irányuló szándék.

- 1957. május 10-én a Loretói litánia idején kezdődtek a házkutatások: Schimmer Józsefnél, Marcheschi Károlynál, Mézner Ferencnél (ezekről az eseményekről nem maradt fenn dokumentum);
- május 17-én 21 óra és 21,20 között volt a következő házkutatás, Marosfalvi Lászlónál, akinél Dr. Félegyházi József és Nagy Jenő tanúk jelenlétében az u.n. Magyar Egyházirodatlmi Iskola „önképzőkör” Continental 340. típusú táskairógépét foglalták le⁽⁶⁾, majd
- ugyanazon a napon 21 óra 20 és 45 perc között volt még házkutatás Kuklai Antalnál, ahol Dr. Takács Nándor volt a hatósági tanú, itt semmit nem foglaltak le.⁽⁶⁾
- Később, július 19-én 17 órától 17 óra 55 percig Fábíán István (IV. éves) celláját forgatták fel Dr. Semptey Lászlóvicerektpr és Dr. Fábíán János prefektus, mint tanúk jelenlétében, ahonnét névsort, stencil szívópapír megrendelőt, egy zsebnaptárt és békekölcsönöket foglaltak le és vittek el.⁽⁶⁾
- Ugyanazon a napon, július 19-én 17-től 20 óráig tartott egy másik házkutatás Vénusz Gyulánál (IV. éves), ahol a tanú Dr. Félegyházi József prefektus volt.⁽⁶⁾

(4) A Magyar Vöröskereszt VIII. ker. szervezet levelét ld. az I. 2.02 sz. mellékletben (31.old.)

(5) Dr. Fábíán János prefektus (1047/1957. sz.) kinevezése az I. 2.03 sz. mellékletben (32.old.)

(6) A jegyzőkönyveket ld. az I. 3.01. sz. mellékletben (34-41.old.)

Letartóztatták Fábián Istvánt, Iván Lászlót, Kuklai Antalt, Marcheschi Károlyt, Mézner Ferencet, Nagy Jenőt, Pavlics Istvánt, Schimmer Józsefet, Tabódy Istvánt, Vénusz Gyulát és Víg Szabolcsot.

Dr. Endrey Mihály püspök, akit Róma esztergomi speciális delegátussá nevezett ki, 1957. augusztus 17-én kelt, a rektornak címzett levelében Vénusz Gyulát és Víg Szabolcsot, „viselkedésükért, amely őrizetbe vételüket vonta maga után, a legszigorúbb megrovásban részesítette.”⁽⁷⁾

1957. novemberében, a „Péter-levél ügygel” egyesített ún. „Turcsányi per” keretében a Fővárosi Bíróság Népbírószági Tanácsa iratokat kért be a Szeminárium rektorától⁽⁸⁾:

- a Magyar Iskola 1956. szeptember és 1957. márciusa közötti időben hivatalosan elfogadott tématervét;
- az 1956. november-decemberi üléseken történtek jegyzőkönyvét;
- az Intézet Házi Szabályzatát, Lajos Bácsi nevű portás (karmelita testvér) nevét, címét, valamint Dr. Halász György volt rektor lakcímét.

Az Intézet beküldte a M.E.I. 1956. május 1-től 1957. március 31-ig terjedő teljes időszak programját⁽⁹⁾ és 1956. október 21-től 1957. február 10-ig terjedő időszak ülései jegyzőkönyveinek másolatát.⁽¹⁰⁾

4. A „béke-politika” begyűrűzése a szemináriumi életbe.

Már 1952. októberében, illetve 1954. januárjában is utasították a növendékeket az u. n. papi békegyűlésen való részvételre. Engedményként azonban civil ruhát viselhettek. Közben 1953-ban „békenyilatkozat” aláírását várták el a kispapoktól is.

1956-ban, az országos nyugtalanság kialakulásakor, a békegyűlésekre nem akarták bevonni az ifjúságot, 1957-ben, a megtorlás idején pedig mással volt elfoglalva az ÁEH.

1958-ban az Opus Pacis – nyilván az ÁEH kezdeményezésére – erőteljesebb akciókba kezdett:

- Dr. Endrey Mihály püspök, esztergomi speciális delegátus 41/1958. sz. január 3-ai levelében azt írta, hogy az „*Opus Pacis a Püspöki Kar vezetése alatt álló magyar katolikus békemozgalom intézőbizottsága.*”⁽¹¹⁾
- 1958. április 9-én keltezett levelében Mag Béla c. apát, az Opus Pacis intézőbizottság ügyvezető igazgatója, már *Grósz József kalocsai érsek megbízására* hivatkozással küldött meghívót a Szeminárium előljáróságának az április 17-ei, az Intézet dísztermében rendezendő teológiai tanári konferenciára.⁽¹²⁾

Az április 17-ei ülés programja szerint Dr. Szörényi Andor megnyitója és Dr. Zemplén György: „A katolikus pap és a mai élet problémái” c. előadása, illetve az egri rektor,

(7) Endrey Mihály püspök (2404/1957. sz.) levele az I. 3.02 sz. mellékletben (42.old.)

(8) A Fővárosi Bíróság (NB.VII.4016/1957-22.sz.) levele az I. 3.03 sz. mellékletben (44.old.)

(9) A M.E.I. tárgyi időszaki programja az I. 3.04 sz. mellékletben (46.old.)

(10) A M.E.I. jegyzőkönyvek másolatai az I. 3.05. sz. mellékletben (48-51.old.)

(11) Dr. Endrey Mihály püspök (41/1958. sz.) levele az I.4.01 sz. mellékletben (52.old.)

(12) Dr. Mag Béla (65/1957-58) meghívó levele az I. 4.02 sz. mellékletben (54.old.)

Dr. Rakolczay Gábor: „Az életre nevelés módjai és eszközei a szemináriumokban” c. előadása után a zárszót Dr. Endrey Mihály mondta.

Az egykorú hírek szerint egyre nagyobb nyomás nehezedett a szemináriumi előljárókra és az Akadémia vezetőire, hogy demonstrálják a kispapok is az együttműködést. Ennek a dokumentumai azonban nem ismeretesek.

1958. május 19-én kellett volna először egységesen részt venniük a kispapoknak „békedemonstráción”, egy Opus Pacis rendezvényen, amelyen Dr. Radó Polikárp professzor tartott volna előadást a SZU-ban tett útjáról. Nemcsak hallgatóként való részvételt kívántak, hanem énekkari szereplést és versszavalást is.

Az énekkari próbán azonban a kispapok közölték, hogy erre nem kötelezhetik őket, majd a negyedéves Krichenbaum József elsőként állt fel és hagyta el a helyiséget. Többen követték, majd az egész program kudarcba fulladt.

A *versmondó* Sulok Tibor elsőéves is meggondolta magát, visszaadta a megbízatását, de ahhoz már túl későn, hogy valaki mást lehessen kijelölni helyette. A gyűlésen csak négyen vettek részt, egy váci és három egri növendék.

1958. május 20-án, tehát másnap, az előljárók konferenciát tartottak, amelynek fő témáját a rektor az alábbiakban fogalmazta meg:

„...a növendékek lelkiismeretbeli nyugtalanságot emlegetve, az ordináriussal szemben kötelező engedelmisséget semmibe sem veszik, s ugyanakkor helytelenül feljogosítva érzik magukat arra, hogy a püspök és a püspöki kar felett ítélkezzenek.” ... „A kispapnak lehet 'jus murmurandi' joga, de nincs 'jus inobediendi' joga.” ⁽¹³⁾

A jegyzőkönyv szerint „a Rektor a konferencia elé terjeszti a fönt vázolt fegyelmi ügyre vonatkozó javaslatokat” (kivonatolva a következőket):

1. A közösséget illetően: minden kimenési szabadság és kedvezmény megvonandó.
2. A főduktor – Bán Endre – sorozatos mulasztásokat követett el, ezért megbízatását visszavonja. (Vétke: „Jelentenie kellett volna, hogy mi készül, kiket vegyenek az előljárók nevelői munkába, s ehelyett ma is mindenkit fedez.”)
3. A főduktori állásra Balpataky Béla VI. évest javasolja, „aki ebben a nehéz ügyben is az engedelmisség jegyében járt el.”
4. Krichenbaum József IV. éves, aki az énekkart demoralizálta, az „intézetből eltávolíttassék”.
5. Sulok Tibor I. éves, büntetése rektori megrovás, év végi esztergomi visszahívással.
6. A bidellusokat mulasztás terheli, ezért leváltandók.
7. Az énekkar szokásos éves jutalmazását meghatározatlan időre megvonják.
8. Az ülés egyik részvevőjének, Nagy Lajos V. évesnek korábban kifogásolt magatartása jó irányú változását elismerik.
9. Az előljáróság fenntartja a jogot további javaslat tételére.

A szankciók kihirdetése után Vigh Szabolcs V. éves az ebédlőben közölte növendéktársaival, hogy nem érzi magát kevésbé hibásnak, mint a három megbüntetett. Hogyha

(13) Az előljárók értekezletének (82/1957-58. sz.) jegyzőkönyve az I. 4.03 sz. mellékletben (56.old.)

nekik távoznuk kell, akkor ő is bejelenti a rektornak, hogy önként távozik. A következő napokban a növendékek *szolidaritása* erősebbnek bizonyult félelmüknél, és a döntő többség kijelentette, hogy amennyiben Krichenbaum József elbocsátását nem vonják vissza, ők is távoznak. Ez akkora szembeszegülés és engedetlenség volt, hogy megtorpanásra bírta az elöljáróságot és visszavonta az intézkedést. A nyári vakáció megszakította a folyamatot.

1958 szeptemberében rendben lezajlott a bevonulás. ⁽¹⁴⁾ Tabódy István, aki 1957/58-ban negyedéves növendék volt, most felszentelt presbiterként tért vissza, és ő lett a főduktor. Tekintettel azonban az előző évi meghurcoltatására, ordináriusa, Shvoy Lajos püspök távol akarta tartani minden olyan megbízatástól, amely politikai veszéllyel járhatott. Ezért levélben értesítette a rektort, kérve, hogy tartsa távol minden szerepléstől. ⁽¹⁵⁾ Mivel Tabódy István mégis főduktor maradt, Shvoy Lajos püspök úgy ért el eredményt, hogy december 20-án kelt levelével január elsejei hatállyal kirendelte kiséítőnek a Budafok-belvárosi plébániára. ⁽¹⁶⁾

Az 1958. őszi országgyűlési választások előkészítésével kapcsolatban újabb gyűlést szerveztek, melyen a választójoggal rendelkező V. és VI. éves hallgatóknak kellett volna megjelenniük. A rektor minden rábeszélő képességét latba vetve igyekezett őket meggyőzni, eredménytelenül. Egyetlen egy váci növendék vett részt, aki erre vonatkozóan telefonon utasítást kért az ordináriusától.

1958. november 25-én a Művelődési Minisztérium Egyházügyi Hivatalában rendezett "találkózón", ahol néhány, erővel kiválasztott növendéknek is részt kellett vennie, az ÁEH elnöke a kispapság szemére vetette, hogy nem teljesítik hazafias kötelességüket. A kispapok pedig szót emeltek Dr. Babocsa Endre c. apát vecsési pásztorbotos, infulás miséjével kapcsolatban: *a hatalmi jelvények jogtalan használata* miatt.

Az ÁEH elnöke, Horváth János, a kispapok által felrótt szabálytalanságra a helyszínen semmit nem válaszolt, csak jóval később, Dr. Erdey Ferenc dékánnak küldött, 1959. február 4-ei keltű levelében tért vissza a felvetett problémára. ⁽¹⁷⁾

- „*Jelvényeikben, öltözetükben, az ünnepélyes szertartásokban a tényleges apátok szokásait őrizték meg. Tehát használták a püspöksüveget (infulát), apáti gyűrűt, mellkeresztet és pásztorbotot.*”
- „*Ezeket a jogokat, mint sajátos jogszokást Magyarországon megőrizték a kinevezettek, bár a Vatikán igyekezett azokat rendeleteivel korlátozni. ... A kinevezettek pedig az ősi magyar jogokat megőrizték, amely a püspökök hallgatólagos beleegyezése mellett megerősödött.*”

Személyek példáján kísérelte meg a kifogásolt joggyakorlatot igazolni: így Kovács Sándor, szombathelyi püspök (még a kinevezése előtt), Décsei Géza (Pesterzsébet), Csík József (Újpest), Csík József (Hatvan), Varga József Szigfrid esetével.

(14) A növendékek és az ifjúsági tisztségviselők névsora az I. 4.04 sz. mellékletben (58.old.)

(15) Shvoy Lajos püspök levele a rektornak az I. 4.05. sz. mellékletben (60.old.)

(16) Shvoy Lajos püspök (ad 2523/1958. sz.) levele a rektornak az I. 4.06.sz. mellékletben (61.old.)

(17) Horváth János ÁEH elnök (40/1959/Eln. sz.) levelét ld. az I. 4.07 sz. mellékletben (63.old.)

- „Csak az újabb időkben – amikor az apátok és a prépostok nagy része a haladó papság soraiból kerül ki – fáj ez némelyeknek” – írja. „Azt hiszem, teljesen indokolatlan a felháborodása annak az akadémiai két hallgatónak. Nem lehet eltekinteni a felháborodás politikai háttérétől ennél a kérdésnél ...”

Ezt a levelet a dékán 1959. február 26-án küldte meg a rektornak, amikor a növendékek már nem voltak az intézetben. ⁽¹⁸⁾

1959. január 15-én, a három eset kapcsán a rektor segítséget kérő levélben fordult Grösz József kalocsai érsekhez:

„Minden választási vagy békegyűlésre való meghívás – beleértve az Érsek Úr Önnagyméltósága, vagy más Püspök Úr elnöklete alatt tartandó Opus Pacis gyűlést is – akkora nyugtalanságot, ideges ellenállást s szervezett szembehelyezkedést vált ki a Központi Szeminárium növendékei között, hogy az hetekre megbénítja előtte s utána a Szeminárium életét. Nem is szólva arról, hogy a már közismertté vált, tüntető és szervezett ellenállás és gyűlésekről való elmaradás az intézet fennmaradását veszélyeztetheti, legalább is több előjáró s professzor leváltását eredményezheti.... Azért az előjáróság nevében arra kérem a püspök atyákat, hogy egyházmegyéenként adjanak utasítást saját növendékeiknek e kérdésben. Az előjáróság úgy érzi, hogy aki ordináriusa rendelkezésének nem tesz eleget, vagy azzal szembehelyezkedik, annak további nevelését a Központi Szemináriumban az előjáróság nem vállalhatja.” ...

Az Állami Egyházügyi Hivatalban

„... a megbeszélés resüméjét a főduktor, aki okosan igyekszik viselkedni, abban foglalta össze, hogy a kispapság nem zárkózik el az új élet eszméinek megismerése elől, de kéri, hogy minden aktuális kérdésről a Szeminárium épületében tartandó külön gyűléseken kapjon a kispapság kioktatást, és pedig oly papi egyénektől, kik ellen az Egyháznak nincs kifogása....”

„Az Elnök Úr nem utasította el a propositiót, de el sem fogadta, azt válaszolta rá, hogy erre még visszatérünk.” ⁽¹⁹⁾

5. Kurzusgyűlések

A kispapok belső tájékoztatását szolgálták az u.n. kurzusgyűlések, amelyeken az eseményekben résztvevő, vagy azokba bevont idősebb növendékek folyamatosan tájékoztatták a közösséget az események alakulásáról.

Így törekedtek arra, hogy a nemkívánatos befolyások ne juthassanak érvényre, vagy meg ne oszthassák az egységet.

Mégis akadhattak növendékek, akik bejáratosak voltak egyes előjárókhoz, akiktől – esetleges naivitásukra építve – az előjáróság képet nyert az intézetben zajló folyamatokról.

(18) Dr. Erdey Ferenc dékán (372/1958-59.sz.) levele az I. 4.08 sz. mellékletben (65.old.)

(19) A rektor (77/1958-59. sz) levele Grösz József érseknek az I. 4.09 sz. mellékletben (66.old.)

II. fejezet: A konfliktus (1959. január-március)

1. Az „engedetlenség”

„Az Állami Egyházügyi Hivatal kívánságára a Hittudományi Akadémia dékánja és a Központi Szeminárium rektora megkérte Hamvas püspököt, rendeltesse el a püspöki karral a kispapok megjelenését az 1959. január 23-ai országos papi békegyűlésen, mert távolmaradásuk a szemináriumra és a maguk személyére is kellemetlen következménnyel járhat.” - idéztük a „Bevezető”-ben Salacz Gábor tanulmányának 173. oldaláról.

1959. január 22-én, a püspöki konferencián mi hogyan történt, arról nincsenek dokumentumok, de utána az események az alábbiak szerint zajlottak, ugyanis erről ad tájékoztatást január 30-án az esztergomi vikáriusnak a rektor kétoldalas beszámolója ⁽²⁷⁾:

- Összehívták a megyés szeniorokat, akikkel Dr. Hamvas Endre csanádi püspök (a dékán, a rektor, valamint az egri káptalani helynök jelenlétében) közölte a „határozatot” és ezt levélben átadta a rektornak. ⁽²⁰⁾
- Este Dr. Fábián János prefektus a vacsora alatt ismertette „a Püspöki Kar határozatát.”
- Másnap reggel a szombathelyi püspök betegágyáról üzent kispapjainak, a pécsi püspök, a kalocsai, a szegedi és a veszprémi vikárius, az egri káptalani helynök, a szegedi rektor és a központi szeminárium rektora (mint fehérvári) igyekeztek meggyőzni a növendékeiket a részvétel szükségességéről.

Elérkezett az indulás ideje, s a növendékek (három kispap: Klonfár János /festő/ szombathelyi VI. éves, Ferenc István váci megyés V. éves és Brunner Tibor rozsnói megyés V. éves kivételével) a Szemináriumban maradtak.

2. A büntetés

Január 23-án, tehát még aznap délután, az előjáróság és a professzori kar már kereste a felelősöket. Javaslatok készültek az értelmi szerzőkről és a kilátásba helyezhető büntetésről. ⁽²¹⁾ Még tartott az *előjárói értekezlet*, amikor (nyilván jól működött a hálózat!) telefonüzenetet kaptak az ÁEH-tól, hogy 26-áig *ne hozzanak döntést*. ⁽²⁷⁾

Január 26-án az ÁEH-ban közölték ⁽²⁷⁾ a dékán és prodékánnal, a rektor és vicerektorral:

- *kéri külön-külön és közös javaslatuk benyújtását, illetve*
- január 29-én egyeztető megbeszélést tartanak

Január 27-én a Szeminárium előjárói újabb értekezletet tartottak, amelyen jegyzőkönyv is készült, és elhatározták, hogy a rektor tájékoztatja az ordináriusokat a január 23-24-ei megbeszélések eredményéről. ⁽²²⁾

(20) Dr. Hamvas Endre püspök levele a II. 1.01.sz. mellékletben (68.old.)

(21) A központi szeminárium előjáróságának javaslat tervezete II.2. 02.sz.melléklet (70.old.)

(22) A szemináriumi előjárók értekezletének jegyzőkönyve (ad 81/1958-59.) a II.2. 03. sz. mellékletben (72.old.)

A büntetésre - a jegyzőkönyvben - két kategóriát határoztak meg:

- Évfolyamonként 2-2 növendéket eltávolítanak mostani magatartásuk (és egyéb tanulmányi, magatartási kifogások) miatt. Ezek: a VI. éves Cséfalvay Pál és Nagy Imre, az V. éves Rubint Ferenc és Szakál Antal, a IV. éves Kiss Dénes és Virágh József, a III. éves Búvári Imre és Horváth Imre, a II. éves Ferjencsik Ferenc és Sulok Tibor, valamint az I. éves Nagy Sándor és Rezsabek Gyula.
- Ezeken kívül kéri a főpásztorokat, hogy hívják vissza Medveczky Lajos (V.), Rózsa István (V.), Szegedi László (V.), Vit Gábor (V.) és Székely Tibor (V.) diákonusokat.
- A további pontokban szigorító intézkedéseket (szentelési hozzájárulás megtagadása, séták, kirándulások tilalma), új (szociológia) akadémiai tantárgy bevezetését, kihallgató bizottságok felállítását és az átnevelés szükségességét, valamint a saját felelősségük elhárítását fogalmazták meg

Az ÁEH kívánságának megfelelően a szemináriumi előjárók a január 27-ei határozatukat egyeztették az Akadémia vezetőivel és „*A Központi Szeminárium előjáróságának javaslata*” címmel nyújtották be.⁽²³⁾

A szeminárium előjárói az ÁEH-nak nem adtak névszerinti listát a felelősnek tartott növendékekről, hanem elvi állásfoglalásukat határozták meg:

1. Az előjáróság nem adja hozzájárulását ebben az évben a szentelésekhez.
2. Az átneveléshez előadásokra van szükség, amelyet egy-egy professzor, vagy előjáró tart.
3. Kikapcsolandók a kispapok az ülésekről mindaddig, amíg a személyi ügyek Rómával rendeződnek.
4. Az előjáróság a növendékektől minden kedvezményt megvon, és vasfegyelmet vezet be.

A továbbiakban beszámol a dokumentum az előjárók és az Akadémia közös memorandumáról, amelyet a főpásztorokhoz intéznek, javaslatot téve a személyi következményekre.

Január 29-én, az egyeztetésen jelen volt Dr. Hamvas Endre csanádi püspökkel Shvoy Lajos székesfehérvári püspök a Püspöki Kar részéről, Dr. Potyondy Imre rektor, Dr. Szőrényi Andor prodékán, Dr. Brezanóczy Pál, az egeri káptalani helynök és Várkonyi Imre az AC. országos igazgatója is. Shvoy Lajos későbbi önéletrajzában megemlíkezik az eseményről és a résztvevők magatartásáról.⁽²⁴⁾ Ennek az egyeztetésnek a következménye az az ÁEH dokumentum, amelyet az értekezleten írásban átnyújtottak: „*A Római Katolikus Hittudományi Akadémia és a Központi Papnevelő Intézettel kapcsolatos szükségessé vált intézkedések*” címmel.⁽²⁵⁾

Az ÁEH dokumentum szerint :

- *Az Akadémiáról Dr. Artner Edgárt nyugdíjazni kell, Dr. Bánk Józsefet vidéki plébániára kell disponálni* (mindjárt javaslatot is tettek az utódlásukra);

(23) Egyeztetett javaslat (ad 81/1958-59) a II. 2.04. sz. mellékletben (74.old.)

(24) Részlet Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök önéletrajzának kéziratából a II.2. 05. sz. mellékletben (76. old.)

(25) Az AEH-tól kapott: „szükségessé vált intézkedés” (ad 81/1958-59) szövege a II. 2.06 sz. mellékletben (77.old.).

- A Központi Papnevelő Intézetből Dr. Papp Imre spirituálist és Dr. Liptai György prefektust vidékre kell disponálni, Dr. Takács Nándor karnagyot el kell mozdítani (ugyanúgy kijelölték a kinevezendőket is);
- A hallgatók közül ki kell zárni az Akadémiáról és az ország valamennyi teológiájáról és szemináriumából: Krichenbaum József (V. éves), Cséfalvay Pál (VI. éves), Rubint Ferenc (V. éves), Székely Tibor (V. éves), Sulyok Tibor (II. éves) Nagy Imre (VI. éves), Takács László (II. éves), Tabódy István (V. éves), Arató László (V. éves), Nemes Balázs (III. éves), Szakál Antal (V. éves), Kis Dénes (IV. éves), Adorjáni Vit Gábor (V. éves), Rózsa István (V. éves) hallgatókat;
- Semmilyen kedvezmény megvonásban ne részesüljön Klomfár János (VI.), Ferenc István (V.) és Brunner Tibor (V.);

További négy pont pedig szigorító intézkedéseket javasol:

- A hallgatók 1960. szeptember 1-jéig nem járhatnak ki sem misézni, sem asszisztálni;
- 1960. július 1-jéig (a megjelölt három kivételével) nem fejezheti be egyik hallgató sem a tanulmányait;
- A heti (civil) nagysétát 1960. szeptember 1-jéig fel kell függeszteni;
- Az Akadémia és a Szeminárium módosítsa a két intézet házirendjét, a szigorító szankciók feltüntetésével.

Az iratok másolatát Dr. Hamvas Endre csanádi püspök küldte meg az ordináriusoknak. Február 15-e utánra pedig püspöki konferenciát irányoztak elő az ÁEH által kért intézkedések tárgyában.

Január 30-án a *dékán* négy hét szünetet rendelt el és a második szemeszter kezdetét március hó 3-ig elhalasztotta. ⁽²⁶⁾

Ugyancsak január 30-án a *rektor* levélben tájékoztatta az esztergomi vikáriust, Dr. Schwarz-Eggenhofer Artúrt, a 22-ét követő eseményekről, amelyben a január 27-ei jegyzőkönyvi fogalmazásoknál szelídebb hangon a következőket írta ⁽²⁷⁾:

„Az ellenállás kisebb csoport erőszakos fellépésének tulajdonítható... E hangadó csoportnak főbb tagjai voltak az elöljáróság és az akadémiai professzorok megállapítása szerint: Cséfalvay Pál VI. éves esztergomi, Medveczky Lajos V. éves egri, Pálinkás Imre V. éves kassai; Rubint Ferenc V. éves esztergomi, Szakál Antal V. éves csanádi, Székely Tibor V. éves esztergomi és Sulok Tibor II. éves esztergomi növendékek; de hibásnak látszanak Rózsa István veszprémi, Szegedi László váci, Adriányi Gábor veszprémi V. éves diakónusok is”

Javasolták, hogy az első hét növendéket azonnal hívják vissza vidéki szemináriumba, a csoport utolsó három tagját az év végi ordináció után disponálják és ne küldjék vissza VI. évre.

(26) Dr. Erdely Ferenc dékán (350/1958-59.sz.) levele a II.2. 07.sz. mellékletben (79.old.)

(27) A rektor levele (ad 81/1958-59) Dr. Schwarz-Eggenhofer Artúr vikáriushoz a II. 2.08.sz. mellékletben (80.old.)

Végül is haza rendelték a növendékeket azzal, hogy a február 26-ai visszatérésről értesítést kapnak, ellenkező esetben február hó 28-ig vigyék el a holmijukat. Ezt a Közpon-ti Papnevelő Intézet pecsétjével ellátott levélkével Dr. Fábián János prefektus közölte.
(28)

Megkezdődött az ÁÉH dokumentumon felsorolt, „szükségessé vált intézkedések” vég-rehajtása:

Az ismert büntetési listák		
<i>A szemináriumi előljárók jegyzőkönyve (január 27.)</i>	<i>A szemináriumi rektor jelentése az esztergomi vikáriusnak (január 30.)</i>	<i>ÁÉH: A „szükségssé vált intézkedések” (január 29.)</i>
Cséfalvay Pál (VI. eszt.)	Cséfalvay Pál (VI. eszt.)	Krichenbaum József (V.e.)
Nagy Imre (VI. eszt.)	Medveczky Lajos (V. eg.)	Cséfalvay Pál (VI.eszt.)
Rubint Ferenc (V. eszt.)	Pálinkás Imre (V. kassai)	Rubint Ferenc (V. eszt.)
Szakál Antal (V. csan.)	Rubint Ferenc (V. eszt.)	Székely Tibor (V. eszt.)
Kiss Dénes (IV. veszp.)	Szakál Antal (V. csan.)	Sulyok Tibor (II. eszt.)
Virágh József (IV. kal.)	Székely Tibor (V. eszt.)	Nagy Imre (VI.eszt.)
Búvári Imre (III.eszt.)	Sulok Tibor (II. eszt.)	Takács László (II.eszt.)
Horváth Imre (III. veszp.)	Rózsa István (V. veszp.)	Tabódy István (V. szfeh.)
Ferjencsik Ferenc (II. eg.)	Szegedi László (V. váci)	Arató László (V. pécs)
Sulok Tibor (II. eszt.)	Adriányi /Vit/ Gábor (V. ve.)	Nemes Balázs (III. eger)
Nagy Sándor (I.szf.)	Egyéb okból:	Szakál Antal (V. csan.)
Rezsabek Gyula (I.kas.)	Virágh József (IV. kal.)	Kiss Dénes (IV. veszp.)
Medveczky Lajos (V. eg.)	Búvári Imre (III. e.)	Adriányi Vit Gábor (V. ve.)
Rózsa István (V. veszp.)	Horváth Imre (III. ve.)	Rózsa István (V. veszp.)
Szegedi László (V. vác)	Ferjencsik Ferenc (II. eg.)	-
Vit Gábor (V. veszp.)	Nagy Sándor (I. szf.)	-
Székely Tibor (V. eszt.)	Rezsabek Gyula (I. kas.)	-

Első lépcsőben Esztergomból megérkezett a *felmentés*:

- 1959. február hó 21-ei dátummal a spirituálisnak, Dr. Papp Imrének.⁽²⁹⁾
majd a Püspöki Kar határozatára való hivatkozással:
- február 28-ai dátummal Dr. Liptay György prefektusnak⁽³⁰⁾ és Dr. Takács Nándor karvezető, kiséítő énektanárnak.⁽³¹⁾

(28) Dr. Fábián János prefektus (85/1958-59) levele a II. 2. 09. sz. mellékletben (82.old.)

(29) Dr. Papp Imre (492/1959.sz.) felmentése a II. 2.10. sz. mellékletben (83.old.)

(30) Dr. Liptay György (561/1959.sz.) felmentése a II. 2.11.sz. mellékletben (85.old.)

(31) Dr. Takács Nándor (560/1959.sz.) felmentése a II. 2.12.sz. mellékletben (87.old.)

III. fejezet: A központi szeminaristák feláldozása

1. Visszahelyezések

Az ordináriusok feladata volt, hogy nyilatkoztassák meg növendékeiket: semmiféle *"bajtársi eskü"* nem kötelezi őket, engedelmesek lesznek az előjáróknak. Az egyházmegyék vezetői levélben adtak tájékoztatást a rektornak a visszafogadott növendékekről:

- A csanádi egyházmegye intézkedéséről nincs adat;
- Az egri főegyházmegye „északi”⁽³²⁾ részéből 3 fő, (egyéb részéből ismeretlen);
- Az esztergomi⁽³³⁾ főegyházmegyéből 15 fő;
- A győri⁽³⁴⁾ egyházmegyéből 4 fő;
- A hajdudorogi⁽³⁵⁾ egyházmegyéből 2 fő;
- A kalocsai⁽³⁶⁾ főegyházmegyéből 3 fő;
- A pécsi⁽³⁷⁾ egyházmegyéből 7 fő;
- A székesfehérvári⁽³⁸⁾ egyházmegye intézkedéséről nincs adat;
- A szombathelyi⁽³⁹⁾ egyházmegyéből 4 fő;
- A váci⁽⁴⁰⁾ egyházmegyéből 11 fő;
- A veszprémi⁽⁴¹⁾ egyházmegyéből 6 fő

azaz: 55 papnövendék visszahelyezéséről maradt fenn a dokumentum.

Nincs tudomás tehát a csanádi (5 fő), az egri (7 fő), a székesfehérvári (10 fő) növendékek közül visszahelyezettekről.

Egy későbbi dokumentumból azonban kiderül, hogy 1959. március 9-én legalább 69 papnövendék volt a Központi Szemináriumban, illetve Shvoy Lajos püspök későbbi önéletrajzában 80 főt említ (ld. ²⁴).

Március 4-én kelt, 600/1959. sz. levelében az esztergomi vikárius generális *hatálytalánította* a 25-ei (visszahelyező) levelét, és mint az intézetet felügyelő ordinárius, jóváhagyta az ÁEH dokumentum 8. pontjában előírt, a Szeminárium előjárói által előterjesztett „Háziszabályzat” kiegészítést, a szigorító intézkedések bevezetésével.⁽⁴²⁾

(32) Az egri „északi” rész ordináriusának (186/1959.sz.) levele a III. 1. 01 sz. mell. (89.old.)

(33) Az esztergomi vikárius generális (526/1959.sz.) levele a III.1. 02 sz. mell. (90.old.)

(34) A győri püspök (430/1959.sz.) levele a III. 1. 03 sz. mellékletben (92.old.)

(35) A hajdudorogi püspök (561/1959.sz.) levele a III. 1. 04 sz. mellékletben (93.old.)

(36) A kalocsai érseki helynök (653/1959.sz.) levele a III. 1.05. sz. mellékletben (94.old.)

(37) A pécsi püspök (215/1959.sz.) levele a III. 1.06. sz. mellékletben (95.old.)

(38) A Székesfehérvári Levéltár igazgató levele a III. 1. 07. sz. mellékletben (96. old.)

(39) A szombathelyi püspök (163/1959. sz.) levele a III. 1. 08 sz. mellékletben (97. old.)

(40) A váci püspök (580/1959. sz.) levele a III.1.09 sz. mellékletben (98.old.)

(41) A veszprémi vikárius (9002-5/1959.) levélmásolata a III. 1.10. sz. mellékletben (99. old.)

(42) Az esztergomi vikárius (600/1959. sz.) levele a III.1.11 (100. old.), ill. a háziszabály szigorítása a III. 1. 12. sz. mell. (102. old.)

2. A kispapok szolidaritása

Március 9-én a visszaköltözött növendékek „60 szavazattal 9 ellenszavazat ellenében” beadványt írtak az ordináriusoknak, a rektornak és a dékánknak a 14 kizárás *felülvizsgálatára*.⁽⁴³⁾

Ebben a levélben személyesen is megvádolták Dr. Sempsey Lászlót, és bejelentették Dr. Szörényi Andor prodékán előadásainak bojkottálását, az Új Emberben 14 társukról adott elítélő nyilatkozata miatt.⁽⁴⁴⁾

Március 10-én, másnap, a hallgatók képviselői a dékántól kapott válasz alapján bejelentették: (fenntartásaik mellett) mégis látogatják az újszövetségi előadásokat.⁽⁴⁵⁾

Március 12-én a megvádolt Dr. Sempsey László levélben fordult a rektorhoz, hogy tisztázza magát a vádak alól, azok kivizsgálását és önmaga igazolását kérte.⁽⁴⁶⁾

3. A központi szeminaristák feláldozása

Nem maradhatott el az adott helyzetben a püspököknek küldött növendéki felterjesztés retorziója:

Március 18-án –püspökkari konferencia napján- Grösz József érsek a rektorhoz írt levelében felháborodásának adta kifejezését, és közölte:

„Elrendeljük tehát, hogy mindazokat, akik a Püspöki Karhoz írt levéllel magukat azonosítják, Rektor Úr küldje vissza ordináriusukhoz, aki további sorsuk felől intézkedni fog.”⁽⁴⁷⁾

Ehhez a leveléhez mellékelte az érsek azonos dátummal, sajátkezű megjegyzésével ellátva azt a *nyilatkozat* szöveget, amelyet elvártak a növendékektől, s amelyet a kalocsai növendékek *nem írtak alá*, így azokat az érsek elbocsátotta.⁽⁴⁸⁾

Március 18-án, tehát még ugyanazon a napon, az ordináriusok maguk elé idézték növendékeiket nyilatkozattételre.

A távollévő győri püspök nevében a rektor járt el, majd levélben közölte, hogy a nyilatkozatot a győriek nem írták alá, így őket elbocsátotta.⁽⁴⁹⁾

A növendékek többsége továbbra is szolidaritást vállalt az elbocsátott tizennéggyel, a nyilatkozatot nem írta alá, így őket is elbocsátották.

Március 24-én a rektor megbízást kapott Esztergomból, hogy a betegállományban lévő Somogyi Sándort idézze maga elé, a nyilatkozatot írassa alá, és erről tegyen jelentést.⁽⁵⁰⁾ Úgy tudjuk, hogy a nyilatkozatot Somogyi Sándor sem írta alá.

A szeminárium majdnem teljesen kiürült. Az Akadémia külső hallgatóival és a Szeminárium maradék néhány növendékével folytatódott az 1958/1959. tanév II. szemesztere.

(43) A növendékek beadványa a III.2.01 sz. mellékletben (106.old.)

(44) Dr. Szörényi Andor nyilatkozata az Új Emberben ld. a III.2.02 sz. mell. (108. old.)

(45) A növendékek levele a dékánhoz a III.2.03 sz. mellékletben (111. old.)

(46) Dr. Sempsey László levele a rektorhoz a III.2. 04 sz. mellékletben (113. old.)

(47) Grösz József érsek (ad 101/1958-59) levele a rektornak a III. 3. 01 sz. mell. (115. old.)

(48) A Grösz József érsek: a nyilatkozat szövege a III. 3. 02 sz. mellékletben (117. old.)

(49) A rektor (101/1958-59. sz.) levele a győri püspökhöz a III. 3. 03 sz. mell. (118. old.)

(50) Az esztergomi vikárius (612/1959.sz.) levele a rektorhoz a III.3. 04 sz. mell. (119.old.)

Az üres szeminárium, a fenntartási gondok arra az elhatározásra juttatták az előljárást, hogy javaslatot tegyenek a szeminárium „benépesítésére”, valamint az Akadémia tantervének módosítására. Szerintük a hatvan növendék kétharmada alkalmasnak látszik az „átnevelésre”.

Június 10-én a rektor levelet küldött az ordináriusoknak a vázolt problémák megoldására, a Püspöki Karnál a javaslat támogatására. Példája ennek Shvoy Lajos székesfehérvári püspökhöz címzett levél fennmaradt másolatának szövege.⁽⁵¹⁾

Június 17-én a Püspöki Kar tárgyalta az előterjesztést, és Grösz József érsek június 22-ei levele⁽⁵²⁾ szerint az alábbi tartalmú határozatot hozta:

- A január-márciusi eseményekkel kapcsolatban elbocsátott növendékek visszafogadására, illetve az erről való tárgyalásra az idő, értesülése szerint még nem alkalmas. Alkalmas időben szívesen megteszi a szükséges lépéseket.
- A Hittudományi Akadémia tanrendjének megváltoztatása ügyében megteszi a szükséges lépéseket oly értelemben, hogy a pasztorális tárgyak kerüljenek az V. évbe és a VI. évre maradjanak egyes, nem feltétlenül szükséges elméleti tárgyak.
- Az ordináriusok a IV. év végén – esetleg a Szeminárium és Akadémia véleménye alapján – határoznak arról, hogy kiket akarnak az V. év végén felszentelni és disponálni. Ezek kapják meg a nagyobb rendeket az interstitiumok figyelembe vételével az V. év folyamán, illetve végén. A doktorandusok ugyanígy a VI. évben. Ha akad egy-egy presbiter a növendékek között, a rektor ne engedje meg, hogy bármiféle pasztorációs munkában részt vegyen !
- Szerzetes tanárjelöltek felvehetőek, sőt ezek felvétele kívánatos.

Július 20-án Schwarz-Eggenhofer Artúr esztergomi vikárius, a megküldött 139/1959. sz. előterjesztést és a konferencia Grösz József kalocsai érsek 1611/1959. sz. levele szerinti határozatának tudomásul vételét visszaigazolta.⁽⁵³⁾

(51) A rektor levele Shvoy Lajos püspöknek a „benépesítésről” a III. 3. 05 sz. mell. (120.old.)

(52) Grösz József érsek (1116/1959.sz.) válasza a rektornak a III. 3. 06 sz. mell. (122.old.)

(53) Az esztergomi vikárius (1809/1959. sz.) visszaigazoló levele a rektornak ld. a III. 3. 07. sz. mellékletben (124.old.)

Ezzel **új fejezet kezdődött** a feláldozott kispapság életében, akik közül a korábban idézett szavak szerint „**új tiszteket kapott az anyaszentegyház**”:

- 1959. december 19-én a budapesti Kassai téri templomban Dr. Szabó Imre esztegoni segédpüspök pappá szentelte a főegyházmegye három elbocsátott diakónusát: Krichenbaum Józsefet, Rubint Ferencet és Székely Tibort;
- 1960 március 19-én, (a Shvoy püspök által titokban rektorra kinevezett) Tabódy István Budapest, Tanács körút 10 sz. alatti lakásán Zadravec István püspök pappá szentelte Horváth Józsefet, Kelényi Tibort, Kiss Dénest, Nikovitz Antalt, Nyiredy Istvánt, Somogyi Sándort, T. Takács Jánost, Virág Józsefet; ⁽⁵⁴⁾
- Zadravec püspök szentelte fel később az 1959-ben elbocsátott diakónusok közül Bán Zoltánt, Bohán Bélát, Lőrincz Sándort, Orbán Jánost, Pálinkás Imrét, Rózsa Istvánt, Szakál Antalt, Tóth Lászlót és Vít (Adriányi) Gábort is. ⁽⁵⁴⁾

Majd

- egyesek hosszabb-rövidebb időre börtönökbe kerültek;
- mások a szétszóratásból felmentésért folyamodtak;
- többeket csak később szenteltek fel;
- ismét mások pedig (38%) nem jutottak el hivatásuk kiteljesedéséhez, megvalósulásához a papi rend szentségéhez. ⁽⁵⁵⁾

(54) Somogyi Sándor írásos közléséből. – In: Hetényi Varga Károly: Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában Lámpás Kiadó –Abaliget, 1992. I. kötet pp.232-233.

(55) Az elbocsátott növendékek pappá szentelésének időpontjai (Forrás: Országos Katolikus Névtár – Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest, 2000.)

MELLÉKLETEK

**Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Hittudományi Kar
DÉKÁNI HIVATALA**

1053. Bp. Veres Pálné u. 24. Tel: 318-15-97 Fax: 318-41-24 Postacím: 1364. Bp. Pf. 420.

**Székely Tibor Úrnak
okl. gépészmérnök**

Ikt. szám: K- 251/00/01
Tárgy:
Ügyintéző: Farkas Balázsné

A Dékántól

Tisztelt Székely Úr!

Írásban és szóban közölt kérését a Hittudományi Kar ülése elé terjesztettem, és ezzel kapcsolatban a Kari Ülés a következő közlésével bízott meg:

A kérdéses kari iratok kezelése és feldolgozása karunk illetékes tagjának hatás- és feladatkörébe tartozik, ő készít elő javaslatot arra vonatkozólag, hogy a fellelhető dokumentumok közül mit tegyünk publikussá és mely részletek publikálása nem időszerű.

A fentiekre való tekintettel a Kar a kérdéses anyag válogatás nélküli publikálására nem kíván lehetőséget adni.

Tisztelettel

Budapest, 2000. okt. 20.

Dr. Tarjányi Béla
Dr. Tarjányi Béla
e.i. dékán

**Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Hittudományi Kar
DÉKÁNI HIVATALA**

1053. Bp. Veres Pálné u. 24. Tel: 318-15-97 Fax: 318-41-24 Postacím: 1364. Bp. Pf. 420.

Székelty Tibor
úr részére

Ikt. szám: K- 345/00/01
Tárgy:
Ügyintéző: Farkas Balázsné

Tájékoztatom, hogy a PPKE Hittudományi Kar Kari Ülése ismét megtárgyalta az Ön kérését, és a Kar álláspontja változatlan: a Kar saját hatáskörében kívánja leltározni, feldolgozni és szükség szerint publikálni az ötvenes évekre vonatkozó irattári anyagot.

A Kar egyben felhatalmazta az illetékes professzort, Dr. Török József tanszékvezetőt, hogy néhány, arra alkalmas dokumentumot bocsásson az Ön rendelkezésére tanulmányozás végett.

Tisztelettel

Budapest, 2001. január 5.

Dr. Tarjányi Béla

Dr. Tarjányi Béla
e.i. dékán

Czapik Gyula emlékeztetőhöz

Irtta: ENDREY MIHÁLY segédpüspök

Az ember életét tettei mutatják, de annak végső magyarázatát belső magatartása adja meg. Czapik Gyula éresek a tettek embere volt. Nem beszélt. Magáról és elgondolásairól mélyen hallgatott.

Tevékenységét ezért sokan ítélték meg felületesen, csak külsőségek alapján. Ebben az ítéletbe sokszor beletámasztottak egyéni érzéseket, titkon ápoltt vágyakat, mélyen érzett és nem tisztázott serelmeket.

Akkor őt megítélték, sokszor nem vették figyelembe a történetek útját és irányát, nem mérlegelték az eseményeket és az azok nyomán adódott lehetőségeket. Nem kísérték szemmel az évek során végbemenő változásokat, amelyek teljesen átalakították az életet és a megoldásra váró problémák egész sorát vetették fel.

Az államberendezkedés kibontakozása gazdasági, szociális, társadalmi és kulturális vonatkozásban egészen új helyzetet teremtetett az elmúlt évtized folyamán Egyházunk számára is és egészen új feladatokat állított az Egyház vezetéki.

Az 1945. évvel sok szempontból Egyházunk életében is megindult egy átalakulási folyamat, amely a mai napig sem nyugodott meg és mindmáig sem talált végleges megoldásra. Ebben az átalakulásban szinte máról holnapra megszűntek a megszokott keretek a megszűnésükkel ugyanilyen váratlan gyorsasággal új lehetőségek születtek haladéktalanul megoldásokat.

Az események nem szűnő áradásában szükséges volt felvenni valamilyen magatartást.

A merrev szembehelyezkedés nem bírta ki az események nyomását. Az ellenkező véletel elsodrással fenyegette volna azokat az értékeket, amelyeknek változatlan megőrzése Egyházunk örök és elalkudhatatlan feladata.

Magától értetődő egyszerűséggel, tisztasággal és átgondolt bölcseséggel szólaltak meg ebben a problémáktól súlyos kavgásban Czapik Gyula éresek szavai. Emberi szemmel mérlegelve az eseményeket, két szilárd pillért épít az élet áradásának folyamatába: Egyháznak hű papja vagyok és hűséges állampolgára vagyok hazámnak.

Belső meggyőződésének erre a két szilárd pillérére építi fel emberi törekvésének hidját. S ez a törekvés végtelenül reális. Miközben híven őrzi Egyházának kinyilatkoztatott, örök igazságait, ugyanakkor utat keres a körülötte zajló élet felé.

Közéleti, egyházkormányzati, politikai magatartása nem a kényszerűség hatása alatt alakult ki. Az egyházpolitikai élet vezető személyiségeinek — közöttük különösen Csernoch primásnak — megfigyelése, közeli hatása és a népet szerető lelkipásztori életnek gazdag tapasztalatai érintették meg és alakították ki életbölcseletét, hogy az örök élet, a vallásos élet, az Egyház élete csak a valóság talaján valósulhat meg. Bele kell annak illeszkednie a mindennapi élet keretei közé, élnie kell a körülmények adta lehetőségekkel.

Ezt a meggyőződést vallotta már mint a lelkipásztorkodás fiatal tanára s mint a papságnak ez irányban szívesen olvasott írója, évekként — évtizedekkel — a második világháborút követő átalakulások előtt. Ez az elvi s tapasztalati meggyőződése csak egyre jobban kifejlődött a problémákban egyre gazdagabb események során.

Ez a meggyőződés irányítja tevékenységét az 1950. augusztus 30-án megvalósult »Megállapodás« munkálataiban. Törletlen hűséggel törekszik magatartásának kettős alapjára állni 1951-től, amikor mint a püspöki konferenciák elnöke, neki jutott az a feladat, hogy a rábízottak — papság és hívek — ügyét országosan képviselje.

Vállalnia kellett az elmúlt évek terheléseit, az egész magyar katolikus Egyház ügyeinek intézését és irányítását. Feladata olyan nagy és történelmi komoly volt, hogy csak az első sarkalatos erénynek, az okosságnak vértetésekben, azzal eltelten, annak egyszerű tisztánlátásával nyúlhatott megoldásához. Ez irányú munkája és cselekedetei közben teljesen hiányzott szempontjai közül: népszerű-e vagy népszerűtlen, amit végez. Gles szeme és elméje azonnal el tudta válogatni a lényegestől a lényegtelenet vagy másodrendűt, és emelkedett szelleme minden szívfájdalom nélkül fel tudott áldozni egy egyéni presztizskérdést, ha ezzel az ügynek használni lehetett. Számára az okosság erénye az előrelátást és a megfontolt cselekvést jelentette s ennek következményeként a méltányos eredményt, nem hajlamok szolgálatát, hanem a kötelesség mondhatni hősi fokú teljesítését.

Hősi fokú? Igen, betegem is, törékeny szervezettel is, kényelmetlenségeket vállalva mindig cselekvő volt és fáradhatatlan a rá váró ügyekben, amelyek csakugyan rá vártak és neki jutottak osztályrészül. Önmagáról is lemondva, bármely ügyben a valóságban adottakhoz szabta a megoldás lehetőségeit. A valóságból pedig, éppen mert valóság, sohasem születtek légvárak. A fogható tény komoly egyszerűsége eggyé olvadt egyéniségével s nem adott helyet hangulati beállítottságnak.

Rendkívüli érdeklődéssel tudott elmerülni részletkérdések tanulmányozásába — például a Szent István Társulat évi közgyűlésén tartott megnyitójában —, de sohasem vészelt el az apró kérdések részleteiben. Két nagy elvnek emberi átélésében előtte

távoli horizontok világosodtak meg a táruáltak fel, és töretlenül hitt abban, hogy az új lehetőségek kereteiben is meg lehet és kell találni az Egyház működésének biztosítását.

Istenben bízó szívós munkájával sikerült rendeznie a magyar katolikus Egyház bizonytalan-ságban eligazodást kereső állapotát. Az új keretek között írtmes élet erősödött: lapjainkban, középiskoláinkban, különféle intézményeinkben organikus munkálkodás bontakozott ki.

Elgondolása igazolódott. Meg tudta őrizni egyházát, főpapi karakterét, kifejezte magyarságát.

Bizonyos, hogy nem átlagos utakon járt. De vállalkozásai nem voltak bizonytalanok. Hálás szívvel bicsúlta meg mindig a régi barátok hűségét s hasonlóval viszonzotta azt. Egyeneslelkű volt, határozott és korrekt, ezért tudta mindenki, hogy szavában bízhat, mert azt mindig állta. Akár barátának adta, akár tárgyaló félnek. Belső meggyőződésében biztos volt abban, hogy helyesen cselekszik. Ezzel a lelkiállattal vett részt a Béketanács, a Népfőnt vagy más országos hazafias megmozdulásokban.

Nem szándékunk mérlegét adni gondolatokban gazdag, szándékaiiban tiszta és munkásságában áldozatos életének, hiszen elhunytának közelsége lehetetlen is teszi ezt.

Szándékunk pár sorunkkal csak az volt, hogy rögzítsük életének bölcs és nemes vonásait, személye iránt érzett mélységes tiszteletünk jelét, és életünk térképébe belejegyezzük az utat, amelyen Egyházunkért, hazánkért és embertársaiért történelmi időkben annyi gonddal, szeretettel és áldozattal fáradozva járt és küzdött.

MAGYAR VÖRÖSKERESZT

VIII. SZERVEZETE

szám
Budapest, VIII, Beross utca 15

A Magyar Vöröskereszt VIII. ker.Vezetősége és Kerületi Bizottsága hálás köszönetét fejezi ki a Központi Papnevelő Intézetnek azért a páratlan, eredményes, önfeláldozó, nagy szívfórást, testi és lelkiértő kívánó munkáért, amit az Intézet hallgatói a Főváros legnagyobb, legszegényebb és harci cselekmények által leg-súlyosabban érintett VIII.kerületének felmérési és segélyezési munkájában végeztek. Válogatás nélkül, lelkesen vállaltak minden-féle munkát, mindig a legnehezebbet, amire éppen más nem akadt, vagy éppen a legsürgössebbet. Munkájukkal éppen akkor gyorsították meg a kerület segélyezésének ügyét, amikor a hideg idő beálltamiatt erre a legnagyobb szükség volt. Kérjük a munkát végző Tisztelendő Uraknak külön-külön személy szerint is kifejezni hálás köszönetünket.

Budapest, 1957. január 28.

ügyintéző

A Kerületi Bizottság tagjai:

Az Esztergomi Érseki Főhatóságtól

1047/1957. szám

Tisztelendő Kisegítő Lelkész Ur!

Jelen soraimmal kinevezem Tisztelendőségedet a budapesti Központi Papnevelő Intézet prefektusává.

A jövőendő papi nemzedék lelkiületének kialakításában oly fontos, áldozatos buzgóságot és példaadást igénylő prefektusi munkájára a jó Isten bőséges áldását kérem.

Magamat imáiba ajánlottan vagyok
Esztergom, 1957. április hó 5.

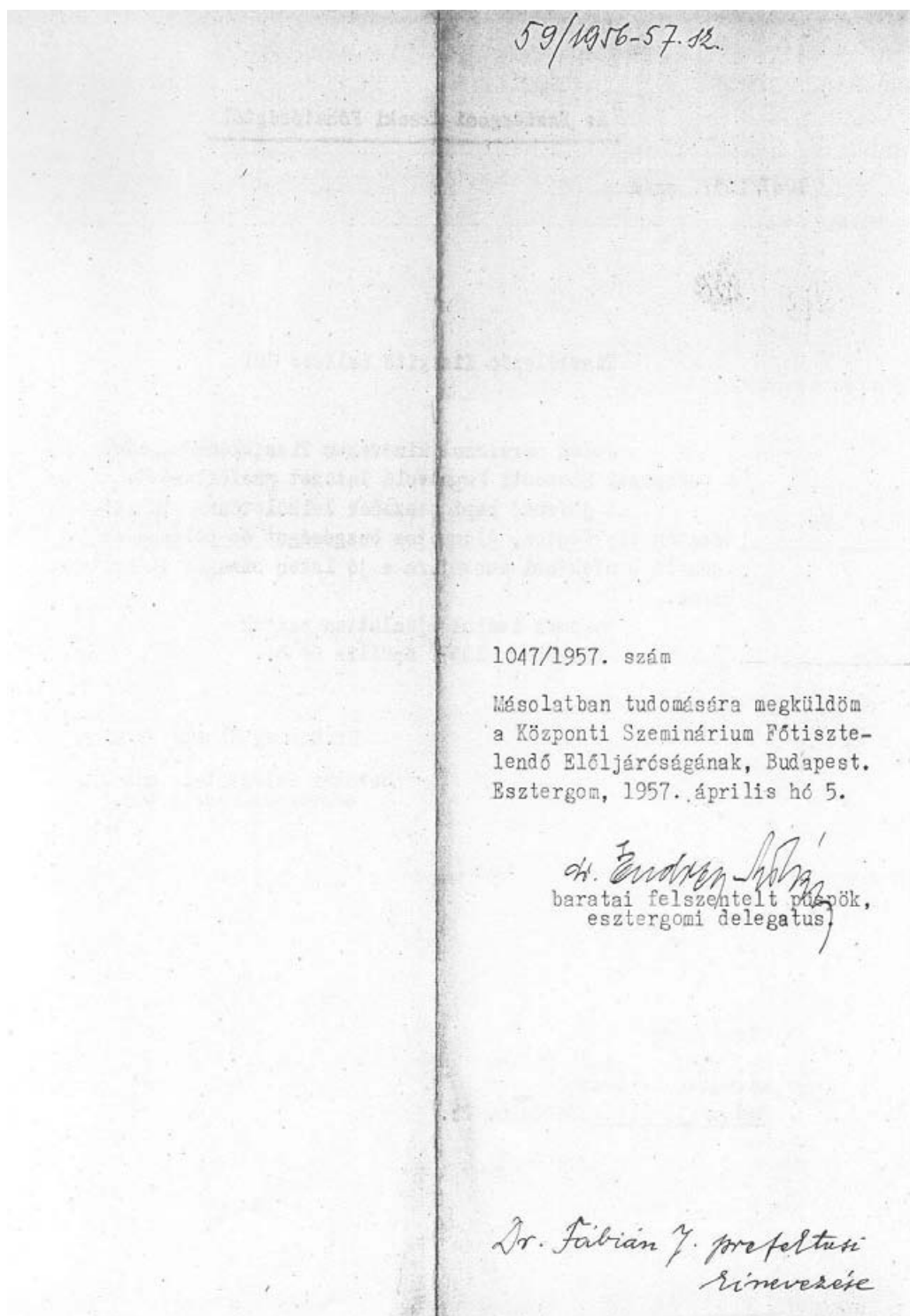
Dr.Endrey Mihály s.k.

baratai felszentelt püspök,
esztergomi delegatus.

Tisztelendő

Dr. FABIAN JÁNOS úrnak
kisegítő lelkész

Budapest, VIII. Mária u. 25.

BELÜGYMINISZTERIUM

Házkutatási jegyzőkönyv

Felvéve Budapest. (város) 1954. V. 14. (dátum),

a Belügyminisztérium _____ számú _____-án

kelt rendelete alapján _____ belügy-

minisztériumi beosztott és Hedermész József mag. f. sz.

dr. Fegyverházi József és Nagy János tanúk

jelenlétében fogantatosított házkutatás és személyi motozás alkalmával.

A házkutatás fogantatosítva Marosfalvi Sándor (név)

Pap. V. György szám alatti lakásán.

A házkutatás kezdete: 1954. V. 14. óra 21 perc

A házkutatás befejezve: 1954. V. 14. óra 21/30 perc

A házkutatás alkalmával lefoglalt tárgyak jegyzéke _____

A házkutatás során nárciszt nem
lefoglaltunk le.

A magyar irókala névvel egy db.
Continentál gáztűzhely 340 típusú
R. 107219 gáztűzi számú tábla irógepet
lefoglaltunk.

70/1956-57.

Tanúk:

A házkutatással kapcsolatban
panaszom nincs

A B. M. operatív beosztottai:

érdekelt személy

BELÜGYMINISZTERIUM

Házkutatási jegyzőkönyv

Felvéve Budapest (város) 1957. V. 17. (dátum),
 a Belügyminisztérium számú 100/1957. sz. rend. -án
 kelt rendelete alapján Dr. Takács Nándor belügy-
 minisztériumi beosztott és _____ tanúk

jelenlétében fogatosított házkutatás és személyi mozgás alkalmával.

A házkutatás fogatosítottja János Antal (név)
1. sz. lakás szám alatti lakásán.

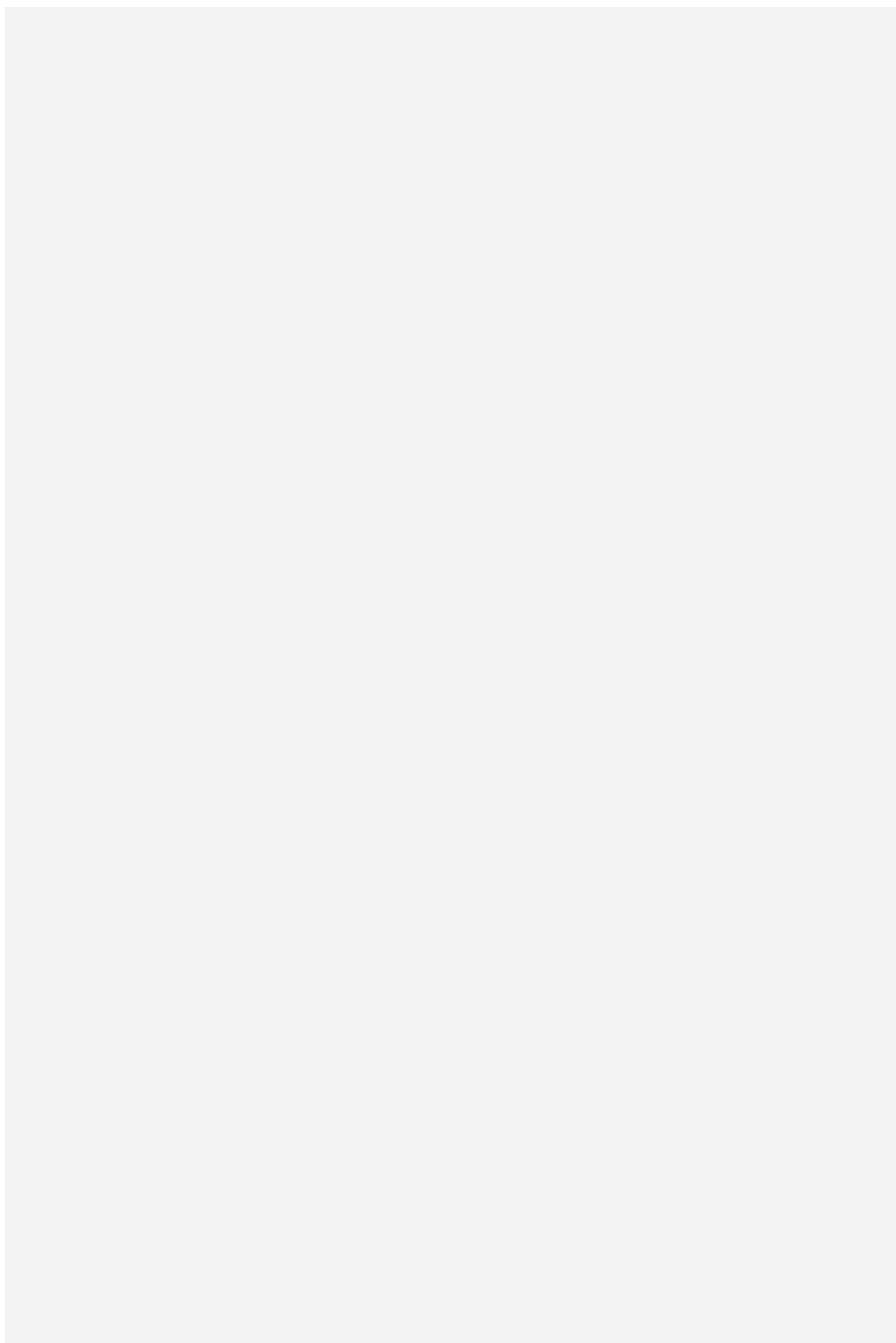
A házkutatás kezdete: 1957. V. 17. 21 óra 20 perc

A házkutatás befejezve: 1957. V. 17. 21 óra 40 perc

A házkutatás alkalmával lefoglalt tárgyak jegyzéke

Tanú: Dr. Takács Nándor

100/1957. sz. rend.

BELÜGYMINISZTERIUM

Házkutatási jegyzőkönyv

Felvéve Budapest (város) 1957 (dátum),

a Belügyminisztérium számú -án

kelt rendelethe alapján Varga Péter fidesz belügy-

minisztériumi beosztott és dr. Szentgyörgyi István
dr. Fábrián György tanúk

jelenlétében fogatosított házkutatás és személyi motozás alkalmával.

A házkutatás fogatosítva Fábrián István (név)

Bp. V. Eötvös u. 5-7. szám alatti lakásán

A házkutatás kezdete: 1957. július 19. óra 17⁴⁵ perc

A házkutatás befejezve: 1957. júli 19. óra 17⁵⁵ perc

A házkutatás alkalmával lefoglalt tárgyak jegyzéke

- 1, Egy db. mészor. géppel irva.
- 2, Egy „illegrendelője” 15 ezer forintig jut. rendelője.
- 3, Három db. levél
- 4, 5048 0511/B Elő. bekezdés 5048
- 5421 0640/A Utasítás - " - 100 - "
- 5485 0701/A " - " - 100 - "
- 05114 II. rgt. 17. Hozzájár. - " - 100 - "
- 05113 " - 17. " - " - 100 - "
- 22529 III - " - 50/A Megjegyz. - " - 50 - "
- 22530 III - " - 50/A " - " - 50 - "
- 5, Egy db. zsebmappa

100/195654.

Tanúk:

A házkutatással kapcsolatban panaszom nincs

A B.M. operatív beosztottjai:

Dr. Sempsey László
Dr. Fabián János

Fabián János
érdeelt személy

Varga Péter flutty.

Fabián J. T. v. c. letartóztatásán jegyzőkönyv

BELÜGYMINISZTERIUM

Házkutatási jegyzőkönyv

Felvéve *Budapest* (város) *1954. június 19.* (dátum),
 a Belügyminisztérium *1954. június 19.* számú-án
 kelt rendelete alapján *Jankó László* belügy-
 minisztériumi beosztott és
 tanúk

jelenlétében fogatosított házkutatás és személyi motozás alkalmával.

A házkutatás fogatosította *Véner Gyula* (név)
Ap. I. költő Loránd u 5-7. szám alatti lakásán

A házkutatás kezdete: 1954. *júl. 19.* 19⁰⁰ óra '1. perc

A házkutatás befejezve: 1954. *júl. 19.* 20⁰⁰ óra '1. perc

A házkutatás alkalmával lefoglalt tárgyak jegyzéke

*2. db. ügyirat fogatosítására való meghatal-
 mand.*

3. db. levél és jegyzet

/

56-57.
101/1057 sz.

[Two large diagonal slashes are drawn across the page]

Tanúk:

A házkutatással kapcsolatban
panaszom nincs

A B.M. operatív beosztottai:

Vérmor Gy. T.é. letartotta-
tán jegyzőre

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

2404/1957. szám

Főtisztelendő Nagyprépost, Rektor Ur!

A Központi Papnevelő Intézet előljáróságának 1956-57 évi információit az esztergomi főegyházmegye növendékeiről köszönettel vettem, tüzetesen áttanulmányoztam és az alábbiakat jegyzem meg a jelentéssel kapcsolatban.

Vénusz Gyula és Vígh Szabolcs IV. éveseket viselkedésükért, amely őrizetbe vételüket vonta maga után, a legszigorubb megrovásban részesítem. Vighnél egyéb jótulajdonságai mellett értékelem, hogy a nagy csábítás ellenére is hű maradt hivatásához és szülőföldjéhez, Vénusznál azonban nem látok fennfogni egyhitő körülményeket, azért úgy intézkedem, hogy az ab-

./.

Főtisztelendő

Dr. POTYONDY IMRE úrnak
nagyprépost, rektor
Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

108/1957-57.

szolutoriumnak a következő évben való megszerzése után nem térhet vissza a Központi Papnevelő Intézetbe.

Felhasználom ezt az alkalmat, hogy az Intézet Elöljáróságának köszönetemet fejezzem ki odaadó buzgalmaért, amellyel különösen nehéz körülmények között is teljes odaadással ápolta Isten jövődó szolgálainak lelki fejlődését.

Oszinte tisztelettem kifejezésével

Esztergom, 1957. augusztus hó 12.

András Mihály
baratai felszentelt püspök,
esztergomi delegátus.

A budapesti fővárosi bíróság
népbirósági tanácsa.

NB.VII.4016/1957-22.sz.

Hittudományi Akadémia
B u d a p e s t V.
Eötvös Loránd u.7.

Turcsányi Albert és társai ellen indult bűnügyben a fővárosi bíróság népbirósági tanácsa megkeresi az alábbi iratoknak - betekintésre - postafordultával való megküldése iránt:

1./ A magyar iskola /Önképzőkör/ 1956 szeptember és 1957 márciusa közötti időben hivatalosan elfogadott tématerve, 1956 november - decemberi üléseken történtek jegyzőkönyve.-

2./ Az intézet házi szabályzata.-

3./ "Lajos bácsi" nevezetű portás pontos címe és neve.-

4./ dr. Halász György volt rektor címe és jelenlegi beosztása.-

Budapest, 1957 évi november hó 24.

apát, templomigazgató

Bné dr. Tóth Matild sk
a tanács elnöke

*VIII. Horváth Mihály tér...
Plebánia*

A M.E.I. 1956/57 munkaévének programterve.

- Évzáró és tisztujtó gyűlés. 1956.máj.1.
- 2./ 1. Tisztikari gyűlés. 1956.máj.23.
- a/ A jövő évi program nagy vonásokban.
b/ Pályatételek,
c/ Pénztárosi beszámoló,
d/ A Gyakorló Iskola munkaköre.
- 3./ 1. Rendes gyűlés. 1956.okt.7.
- a/ Elnöki megnyitó.
b/ Beszámoló a 100-éves esztergomi bazilika jubileumi ünnepeiről. Nagy Imre, IV-éves.
- 4./ 1. Diszgyűlés: Boldog XI.Ince pápa tiszteletére. 1956.okt.14.
- a/ Boldog XI Ince pápa. Előadja: Nagy Lajos, IV-éves,
b/ Vetítés az örök városról.
- 5./ 2. Rendes; Missziós gyűlés. 1956.okt.21.
- a/ Lőrincz Sándor, III-éves előadása a missziókról.
b/ Missziós hírek: Hevér György és Pálinkás Imre III-évesek.
c/ Szavalókórus; III-évesek.
- 6./ 1. Zenei gyűlés. 1956.okt.28.
- Beethoven V. szimfóniája. Magyarazza: Károly Róbert I-éves.
- 7./ 3. Rendes gyűlés. 1956.nov.25.
- a/ Tabódy István IV-éves előadása a papi erényekről és hibákról.
b/ Várják-e a papot a mai világban. Varju Imre VI-éves.
- 8./ 2. Diszgyűlés: A szubdiakonusk köszöntése. 1956.dec.8.
- a/ A konferánsz ünnepi beszéde.
b/ "Örvendeztetek.."kántort énekli a III. év.
c/ Harsányi Lajos:"A diakonus éneke" előadja Hrotkó Géza IV-éves.
d/ Bárdos:"Szálljon a dal.." énekli a IV-év.
e/ "Oszhaju pap emlékezésén". Szavakja Kovács Zoltán II-éves.
f/ A VI.év nevében Schimmer József köszönti a most szenteltek.
g/ A szenteltek részéről köszönő beszédet mond Balpataki Béla V-éves.
h/ Bárdos:"Magasztalja az én lelkem az Uramat.." énekli az I. év.
i/ A viceréktor ur buzdító szavai a szubdiakonushoz.

- 9./ 4. Rendes gyűlés. 1956.dec.16.
 a/ Caprecci: Memorare. Énekli a kamara kórus. Vezényel Károly Róbert I-éves.
 b/ "Költészet, mely az Istené." /Paul Claudel ismertetése./ Hévér György III-éves.
 c/ Radó-Hergenroder oratóriumát énekli a kamara kórus. Vezényel Károly Róbert.
- 10./ 2. Zenei gyűlés. 1957.jan.27.
 Schubert dalok. Előadta Pavlics István V-éves.
- 11./ 5. Rendes gyűlés. 1957.fbr.10.
 a/ Mécs László: "Civis Romanus sum." Szavalja Iván László IV-éves.
 b/ "A magyarországi szekták" Bán Endre V-éves előadása.
- 12./ 6. Rendes gyűlés. 1957.febr.24.
 Rubint Ferenc III-éves előadása G. K. Chestertonról. A bemutató novellát felolvassa Rózsa István.
- 13./ 3. Diszgyűlés: XII Piusz pápa Üszentsége koronázási évfordulója alk. 1957.márc.9.
 a/ Werner: "Oremus pro pontifice nostro Pio.." Kamarakórus, vezényelte Károly Róbert.
 b/ A megváltás szolgálata XII Piusz tanításában. Előadó Dr. Zemplén György.
 c/ Mécs L.: "Péter hajóján." Gyöngyösi Vince IV-éves szavalata
 d/ Koudela: "Tu es Petrus." Kamarakórus, Károly Róbert vez.
 e/ Nagy Lajos: "Opus iustitiae Pax." Előadás.
 f/ Pápai himnusz.
- 14./ 3. Zenei gyűlés. 1957.márc.17
 Dvorak: "Stabat Mater" ismerteti Keresztes Szilárd VI-éves.
- 15./ 7. Rendes gyűlés. 1957.márc.31
 a/ "Fehérvári gyászvonat" szavalja Kovács Zoltán II-éves.
 b/ "Prohászka pályája" Nagy Jemő IV-éves előadása.
 c/ Löwe: "Az óra.." Énekli Balpataki Béla V-éves.
 d/ "Az angyalvár-katonája" Balázs Tibor III-éves ismertetése
 e/ Prohászka-Bárdos: "Hiszek a Szt Szívben.." Kamarakórus vezényel Károly Róbert.

- 1 -

H I T E L E S M Á S O L A T

a Budapesti Római Katolikus Központi Szeminárium Magyar Egy-
bázisrodalmi Iskolája /MEI/ jegyzőkönyvéből, az 1956.okt.21-től 1957.
febr.10-ig bezárólag tartott gyűlésekről.

1956.okt. 21. 2.Rendes; Missziós gyűlés. 1-es tanterem.

"Hogya hallod Krisztus hangját..." csendül fel a dal a magnetofonon. A missziós induló akkordjaival kezdődik a missziós gyűlés. Az előadó Lőrincz Sándor harmadéves. A missziós munka lényegét kutatva az Egyház lényegét, a Corpus Christi Mysticumot kell néznünk. A missziók feladata: aktív tagjai legyünk a pogányok is a titokzatos testnek. Ezt maguktól nem érik el. Itt vár sok feladat ránk, apostoloknak kell lennünk. Mi most az ima erejével segítünk lelkeket menteni Krisztusnak.

A bevezető alapvetés után missziós híreket hallottunk. Hevér György harmadéves ismertette röviden, hogyan konkretizálódnak XII. Pius pápa missziós elvei ma Amerikában. Az afrikai helyszetről Pálincás Imre harmadéves számolt be. Az óceániai, ázsiai, indiai helyzetet, Japán, Kína, a távolabbi szigetvilág eredményeit Tóth László foglalta össze; ugyancsak harmadéves. A magnetofonon a Szentatya ezévi missziós imaszándékait sorolta el, majd bekonferálva az "Örök Míse" o. szavalókórust, a harmadévesek szavalatát hallgattuk meg.

Az idei missziós ünnepségünket a harmadévesek tették felejtethetetlenül széppé. Buzgó fátadozásuk segítette a missziók imádságos, áldozatos szeretetének növekedését bennünk.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk.

Főjegyző:

Elnök h.: Bán Endre titkár sk.

1956. okt. 28. 1. Zenei előadás. 4. tanterem.

Beethoven: V. Szimfóniáját hallgattuk meg, Károly Róbert elsőéves magyarázataival.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk.

Főjegyző:

Elnök h.: Bán Endre titkár sk.

1956. nov. 25. 3. Rendes gyűlés. 1. tanterem.

Első előadó: Tabódy István. Megértő szeretettel állította eléink a papi erőnyeket és hibákat. Hozzátette, mi igazi papok akarunk lenni.

Hozzá hasonlóan pasztorációs jellegű előadást tartott Varju Imre hatodéves főtisztelendő ur is: Várják-e a papot a mai világban? Szavaiból kicsendül a meggyőződés: igenis várnak minket, fiatalok és öregek egyaránt, hogy elvigyük nekik Krisztust és most nekünk tanulással és imával készülni kell a nemes feladatra. Nem elégíti ki az embert a mozi, színház, jazz, a vallássság, az Istennel való kapcsolat nélkül. Felszentelése óta foly-

- 2 -

tatott pasztorációs munkájának tapasztalatai: vannak nehézségek is, de a Jó Pásztor szeretetével ezek legyőzhetők.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk.

Főjegyző:

Elnök h.: Bán Endre titkár sk.

1956. dec. 8. 2. Duszgyűlés: A szubdiákonusok köszöntése. Nagyauka.

"Gaudens gaudébo" kezdi köszöntőjét a konferansz./eredetileg: szónoklatát a főduktor. Javította: Rubint Ferenc aljegyző sk. Utána a harmadévesek zengik "hangos örömmel és vigan" köszöntőjüket, Kossa Ernő: "Örvendezzetek" c. kánonját. A negyedévesek közül, akik most lettek exorcisták és akolythusok, tehát a legközelebb állnak az alszerpapokhoz, Hrotkó Géza: "A diákonus éneké"-vel — részlet Harsányi: Hagia Szofia c. verséből — az évfolyam pedig Bárdos: Szálljon a dal- kánonjával fejezte ki együttérző szeretetét. A szubdiákonusok választották a legszebb világot. Náluk szebben senkinek dalolhat és velük csak a szent, a szép az ártatlan zengheti ~~istennel~~ az istendicséret szent dalát. "Őszhaju pap emlékezése" c. költeményével Kovács Zoltán másodéves papnövendék köszöntötte az egész évfolyam nevében a szubdiákonusokat. Az őszhaju pap emlékezik... a vidám gyermekévekre, mikor még muzsikált szívében a reggeli mise, mikor olyan gyermek volt mint a többi — mégis más, mert lángolón szerette Jézust. Emlékezik a kispapi élet boldog napjaira, amikor a tiszta élet forrásánál az Ur nevelte, mikor a Szentlélek termékeny, csendes szele ringatta érlelésbe lelkében a Mester vetését.

Schimmer József főtisztelendő ur ünnepi beszédjében boldogan üdvözölte az újonnan szenteltek, akik a hősiességben sokat szenvedett, Krisztus ígéjére éhes magyar nép vezetésében lesznek munkatársak.

A szenteltek közül Balpataki Béla ötödéves tisztelendő ur köszönte meg pár szóval, hogy imával, áldozattal segítették őket az alszerpapsághoz, hogy ünnepséggünkkel is növeltük nagy örömeiket.

Befejezésül a legkisebbek, az elsőévesek mondtak köszönetet a Szűzanya hálaénekével az Istennek, aki rátekintett szolgálataira és barátai vá tette őket; Bárdos: Magasztalja lelkem az én Uramat.

Ünnepségünkön jelen volt Papp Imre spirituális ur, Pélegyházi József prefektus ur és Semptey László vicerector ur is. A Vicerector ur üdvözlő szavaiban figyelmeztette a szubdiákonusokat: adjanak hálát Istennek, hogy a mostani nehéz, történelmi jelentőségű időben a Szeplőtelen Szűz ünnepén állhattak be Krisztus szolgálói közé.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk.

Főjegyző:

Elnök h.: Bán Endre titkár sk.

1956. dec. 16. 4. Rendes gyűlés. 1. tanterem.

Megjelent gyűlésünkön dr Radó Polikárp dékán ur, Papp Imre spirituális ur, Pélegyházi József prefektus ur és Semptey László vicerector ur is.

Irodalmi gyűlésünk tárgya: Paul Claudel.

Bevezetőül Pavlics István ötödéves és a kamarakórus előadta Capecci: Memorare-ját. Károly Róbert elsőéves vezényelt.

"Költészet, mely az Istené." címmel tartotta meg előadását Hevér György harmadéves. A költészet az Uré, és a költő is az Övé. Claudel költészete is az. Pap és próféta valamiképpen.

- 3 -

Költészete reális, minden ember hangján szól, vezetni akarja az embereket a Gél felé, ahogy azt ő látja. A nagyraihivatott és nagy célokra törő költő életét magának a költőnek szavaival mutatta meg. Négyévi kemény küzdelem után jutott el a kegyelemtől érintett költő Istenhez; újabb négy év a tisztulás harca. Claudel a drámában a legnagyobb.

Rövid életrajzi tájékoztatás után rátért a "Selyemcipő" részletes ismertetésére. Elűt a földszagu megszokott művektől, de igaz, "a látszólagos idealista képtelensége az irreális re-akítás." Hogy megéthessük, "jobbá kell tennünk a szemünket." Claudel minden egyet lát: az Istent, minden teremtmény Róla beszél. Ha ezt meglátta az ember, boldog és örül kimondhatatlan örömmel. Minden szereplőjében magát adja; saját egyéniségét. A polaritásnak látszó kettősségben egy a végső vigasztalásunk: Isten kegyelme; Isten egyenesen is a görbe vonalakon is.

Hévér György tisztelendő ur előadásából röviden csak ennyit: nemcsak a Selyemcipő csodálatos világát ismertük meg, de láttuk az előadó sokoldalú és igazán nagy irodalmi felkészültségét is.

Befejező számunk egy oratórium. Szövegét Radó Polikárp dékán ur szerezte 1948-ban. Megzenésítette Hergenróder Miklós. Az oratórium első két tételét adta elő a kamarakórus első ilyen nagyszabású szereplésében: I. Praepositio; II. Nativitas. A kamarakórust Károly Róbert elsőéves tisztelendő ur vezette művészi ihletettséggel.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk. Főjegyző:
Elnök h.: Bán Endre sk.

1957. jan. 27. 2. Zenei gyűlés. Nagyaula.

A Schubert zenei gyűlés műsora: "Der Tod und Mädchen"/op.221./; 2, Der Leiermann /op. 120./; 3, Frühlingstraum/op.86/; 4, Ständchen/op.135./; 5, Die Forelle/op.197./; 6, Erikönig /op.170./
Előadta: Pavlics István ötödéves.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk. Főjegyző:
Elnök h.: Bán Endre sk.

1957. febr. 10. 5. Rendés gyűlés. 1. tanterem.

Gyűlésünk első száma: Mécs László: Civis Romanus sum. Szavaltta Iván László, negyedéves. Bevezetőül Félégyházi József prefektus ur elmondta mik ennek a versnek előzményei. Román rendőrök letartóztatták Szatmárnémetiben, tüntetésnektartva szavalóestjét. A detektívek távozása után írta meg ezt a versét.

Az előadó: Bán Endre V-éves, a MEI. titkára. "A magyarországi szekták." - ról szóló előadása. A baptisták, a metodisták, pünkösdisták szektáját ismertette a Sza bad Egyházak Szövetségéből. A nazarénusokról, a z adventistákról, millenistákról /Jehova tanui/ továbbá a mormonok és az Üdv-Hadsereg tanításáról szóló előadásának második részében. Komoly kutató munka előzte meg az előadást: közel egyévig készült rá. Mindegyikünk sokat tanulhatott lendületes, eleven előadásából.

A gyűlés végén egy Ave-val köszöntöttük a Szűzanyát.

Aljegyző: Rubint Ferenc sk. Főjegyző:
Elnök h.: Bán Endre titkár sk.

35/1957-58.

Népbírósnak

Budapest, V.

Márty-u. 27.

abian István
vna László

Népbírósnak Tanácsának
megbeszélés megküldetel:

- 1) 1 példány, Háziorvosi
- 2) Legközelebbi májólato a Magyar
Egyletet. Szóla gúléiról
1956. nov.-dec.
- 3) A Magyar E. Sz. Sz. 1956. évi törv.

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

41/1958. szám

Főtisztelendő Nagyprépost, Rektor Ur!

A Püspöki Kar vezetése alatt álló magyar katolikus békemozgalom intézőbizottsága - az Opus Pacis - legutóbbi határozata és annak megfelelően Grósz József kalocsai érsek úr intézkedése alapján az egyházmegyék papsága folyó évi január hó folyamán értekezletet tart.

Főegyházmegyénk első értekezletét folyó évi január hó 15-én /szerdán/ délelőtt 11 órakor fogjuk megtartani Budapesten a Budapest Főváros Tanácsa tanácstermében /Bp.V., Váci utca 62/64.sz. alatt/.

Tanácskozásunkra Rektor Urat és a Szeminárium előljáró karát ezennel meghívom. Kérem Rektor Urat, hasson oda, hogy tanácskozásunkra mindenki megjelenjék, hacsak igazolt súlyos ok nem menti elmaradását.

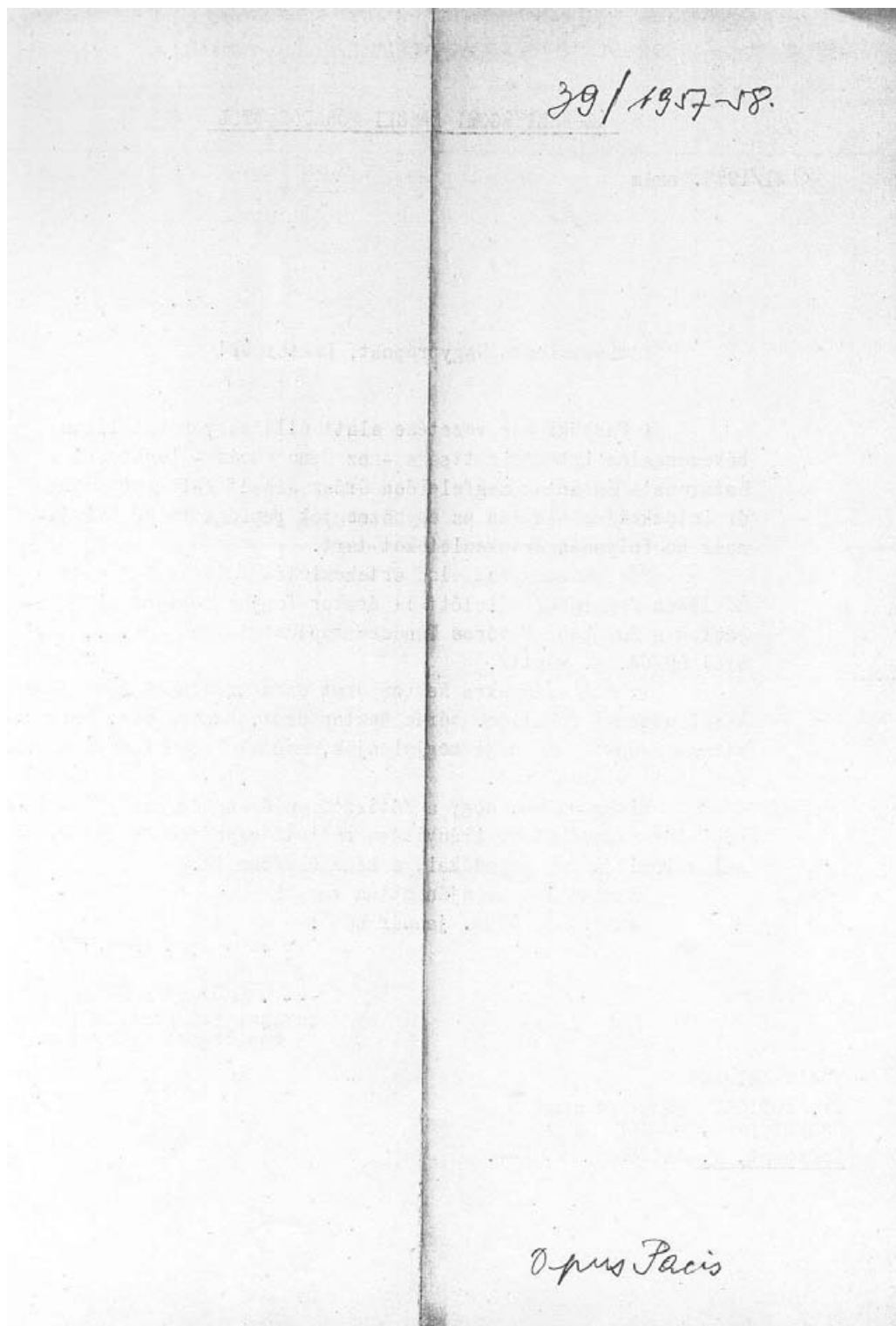
Bizom abban, hogy a Főtisztelendő Papság megérti a Püspöki Kar szándékát és irányítása mellett egységes összefogással valósítja meg szándékait a béke ügyében is.

Magamat imáiba ajánlottan vagyok
Esztergom, 1958. január hó 3.

Esztergom
baratai felszentelt püspök,
esztergomi delegátus.

Főtisztelendő
Dr. POTYONDY IMRE úrnak
nagyprépost, rektor
Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

Főtisztelendő Rektor Ur!

Az Opus Pacis intézőbizottságának határozata értelmében, Grósz József kalocsai érsek ur megbízásából ezennel meghívom Rektor Urat, valamint az igazgatása alatt álló Szeminárium főtisztelendő előljáróit a budapesti Központi Szeminárium dísztermében ez évi április hó 17-én d.e. 1/2 11 órakor az alábbi tárgysorozattal tartandó theologiai tanári konferenciára.

1. Megnyitót mond: Dr.Szörányi Andor, a Hittudományi Akadémia dékánja.
2. "A katolikus pap és a mai élet problémái" c. előadást tart: Dr.Zemplén György, a Hittudományi Akadémia tanára.
3. "Az életnevelés módjai és eszközei a szemináriumokban" c.előadást tart: Dr.Rakolczay Gábor, az egri szeminárium rektora.
4. Hozzászólások.
5. Zárószót mond: Dr.Endrey Mihály püspök, az esztergomi főegyházmegye speciális delegátusa.

A meghívást az illetékes Ordinariusok tudtával eszközölöm, akik engedélyezik, hogy a résztvevők utiköltségét az egyházmegyék viseljék. A Központi Szeminárium szállást nem tud biztosítani. Közlöm még, hogy a konferencia előreláthatólag kb. d.u. 1/2 3 - 3 órára ér véget.

Budapest, 1958. április hó 9-én

Mély tisztelettel:

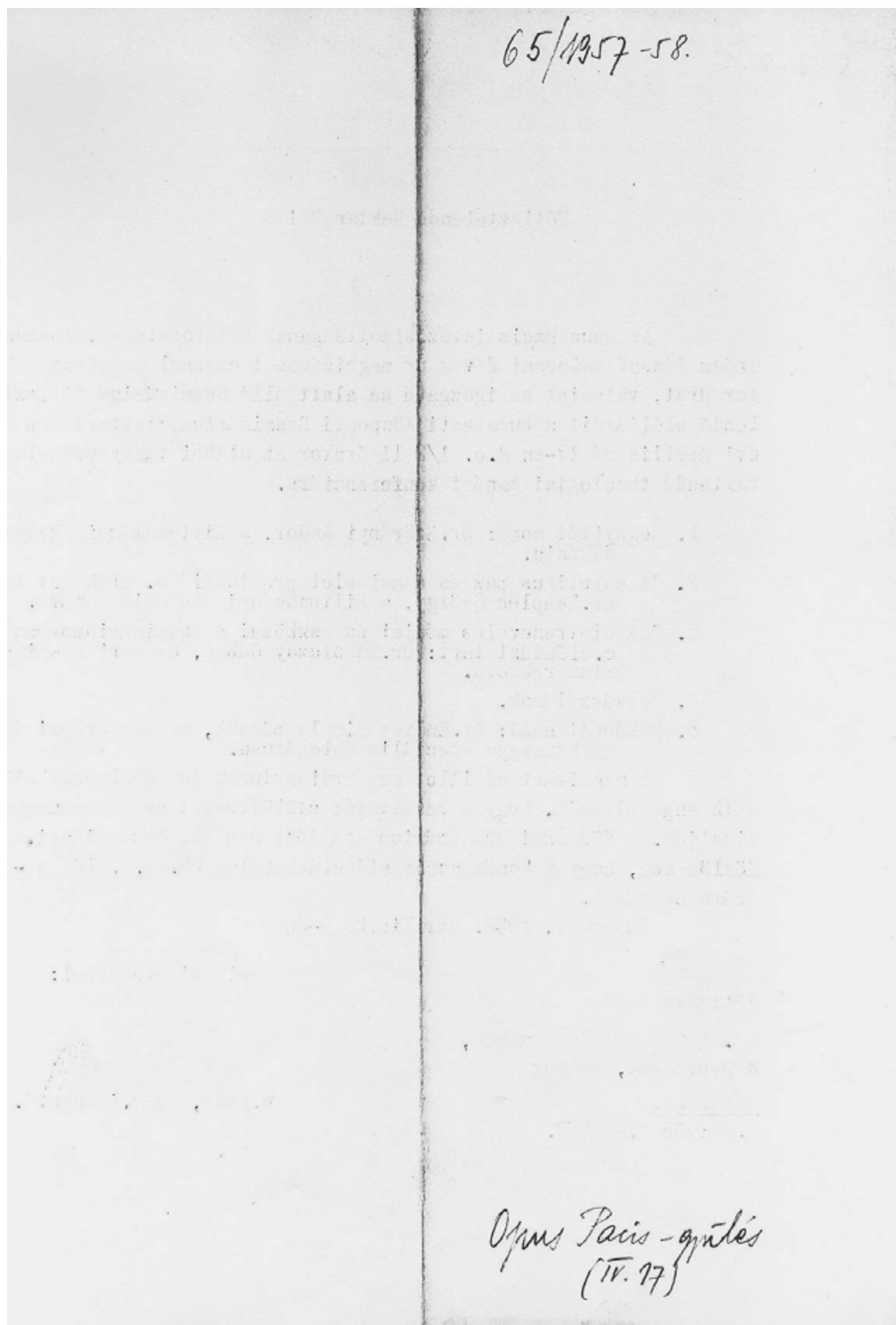
Főtisztelendő

Dr. POTTYONDY IMRE urnak,
nagyprépost, rektor

BUDAPEST.

V.Eötvös L.-u 5/7.

c.apát, ügyv.igazgató.

Jegyzőkönyv

a budapesti Közp. Szem. Elöljáróinak konferenciájából.

1958. május 20. d.e. 11.6.

Tárgy : A Szeminárium közösségében az utóbbi időkben mutatkozó fegyelmezetlenségek és mulasztások.

Jelen van: Dr. Potyondy Imre rektor
 Dr. Sempsey László vicedirektor
 Dr. Félégyházy József prefektus
 Dr. Papp Imre spirituális
 Dr. Fábián János prefektus
 Dr. Takács Nándor prefektus

Ima után a Rektor ismerteti a konferencia tárgysorozatát.

Elöljáróban Kratky Tamás és Dobos Gyula volt Közp. Szem. növendékei vidéki Szemináriumba való átvétele ügyében hozzánk érkezett információs kérdéseket ismerteti. Az Elöljáróság úgy döntött, hogy az egykorú információk másolatát megküldi az illetékes szeminárium Rektorának.

Ezután a Rektor előterjeszti a konferencia tulajdonképpeni tárgyát. A hiba ott van, - mutatott rá - hogy a növendékek lelkiismeretbeli nyugtalanságot emlegetve, az Ordináriussal szemben kötelező engedelmisséget semmibe nem veszik, s ugyanakkor helytelenül feljogosítva éreik magukat arra, hogy a püspök és a püspöki kar felett ítélkezzenek. Ebben a kérdésben sem az előjárók, sem a professzor urak eligazítását nem fogadták el.

Engedetlenség, különösen általános, egyetemes engedetlenség esetében nem hallgathat az Elöljáróság, s az esetet nem veheti egyszerűen tudomásul.

Az engedetlenség s fölényes beképzeltség alássa az egész közösség életét, elsodorja a szeminárium szellemét.

A kispapnak lehet "jus murmurandi" joga, de nincs "jus inobediendi" joga. Intézkednünk kell.

Teljesen téves és megtévesztő az a védekezés, hogy az excommunicatio kérdése volt az indító oka a kispapság eljárásának. A főduktor az összesség nevében, amikor még azt sem tudta az a rektor, hogy egyáltalán lesz ilyen gyűlés, azt kérte, hogy ne kelljen elmenni, hanem R.P. itthon egyik este beszéljen nekik oroszországi útjáról, vagyis ne kelljen elmenni a május 19-én tartandó Opus Pacis gyűlésre, annak ellenére, hogy úgy tudták, hogy R.P. lesz a gyűlés előadója.

Ezután a Rektor a konferencia elé terjeszti a főt vázolt fegyelmi ügyre vonatkozó javaslatokat, hogy azt a Főpásztor felé továbbítsa:

- 1/ Az egész közösséget illetően : Minden kimenési szabadság és kedvezmény megvonandó. Minden, a háziszabályokban engedélyezett látogatás tilos, - még szülőké, testvéreké és papoké is, - akár helybeliek, akár vidékről jönnek. Ezt különben az általános fegyelmi és tanulmányi lazulás is szükségessé teszi.
- 2/ A főduktor - Bán Endre - sorozatos mulasztásokat követett el, ezért megbízatását visszavonja és hivatalából leváltja. A Főduktor bizalmi hivatalában mindenkor az Elöljáróság és az egész Intézet, s főleg a püspök szándékát kell, hogy képviselje a növendékek előtt. Jelentenie kellett volna, hogy mi készül, kiket vegyenek az előjárók nevelői munkába s ehelyett ma is mindenkit fedez. Leváltásával egyidőben egyházmegyéjébe való visszahívás kívánatos.
- 3/ A főduktori állásra Balpataky Béla VI. éves növendéket javasol.

solja az Elöljáróság, mint aki ebben a nehéz ügyben is az engedelmeség jegyében járt el: eleget tett a főpásztori felszólításnak.

- 4/ Krichenbaum József IV. éves növendék elsőnek vonult ki az Ünnepelelt előkészítő énekpróbáról, ezzel az énekkart demoralizálta. Reá vonatkozólag az a javaslat, hogy az Intézetből eltávolíttassék. Figyelmét fel kell hívni, hogy jelentkezék saját Egyházmegyei Hatóságánál, Ide az Intézetbe nem térhetne vissza. A reverendát itt kell hagynia, s az Egyházmegyei Hatóság intézkedéséig azt fel nem veheti.
- 5/ Sulok Tibor I. éves, aki az Ünnepelelyen szavalt volna, először megbízatását készségesen elfogadta, majd szombaton, amikor már mást beállítani nem lehetett, visszaadta. Esetében enyhítő körülménynek vesszük eddigi példás, kifogástalan magatartását, az előljárókkal szemben tanúsított tiszteletteljes viselkedését és azt a tényt, hogy elhatározására a többiek véleménye, főleg az idősebbek magatartása indította. . Raktori megrovásban részesül és év végén az esztergomi szemináriumba való visszahívását javasoljuk.
- 6/ A bidellusokat a fent említett figyelmetlenségben mulasztás terheli, ezért leváltandók, helyettük a probidellusok kapnak megbízatást a kurzusok ügyei intézésére.
- 7/ Az énnakar szokásos évi jutalmazását meghatározatlan időre megvonjuk.
- 8/ A gyűlésen megjelentek közül külön megemlítjük Nagy Lajos V. éves egri egyházmegyes növendéket, aki ellen a múltban éppen az engedelmeség körül több nehézség merült fel, melynek az Elöljáróság a szentelési információban is hangot adott. A Raktori közli az egri káptalani Helynök urral az Elöljáróság megelégedését.
- 9/ Az Elöljáróság fenntartja magának a jogot, hogy az évvégi információkban az Ordinárius uraknak további javaslatokat tegyen egyes növendékek elbocsátása, vagy visszatérése ügyében.

Budapest, 1958. május 20.

jegyző

a Közp. Szem. Raktora

A BUDAPESTI KÖZPONTI PAPNEVELŐ INTÉZET NÖVENDEKEI
(név, egyházmegye, szobaszám) 1958/1959.

I. évfolyam	III. évfolyam	V. évfolyam
Barcza Barna (v)	Bohus Péter (szf) 104	Arató László (v) 110 (9)
Bosák Nándor (eg)	Búvári Imre (e) 104	Balázs Tibor (szf) 120
Dániel Gyula (v)	Dessewffy Sándor (szf) 102	Bán Zoltán (p) 111
Iván József (p)	Gutbród János(szf) 103	Bohán Béla (eg) 110
Koltai Ervő (v)	Horváth Imre (ve) 102	Brunner Tibor (r) 74
Konzili Pál (eg)	Károly Róbert (p) 104	Ferencz István (v) 112
Kovács Jenő (kal)	Kerekes András (cs) 102	Fóti János (szf) 120
Kozma György (e)	Kereszti Imre (e) 101	Juhász József (p) 118 ↓112
Mecseri István (szf)	Khírer Vilmos (e) 101	Krichenbaum József (e) (1)
Nagy Sándor (szf)	Kiss László (e) 101	Lőrincz Sándor (p) 115
Pápai Lajos (v)	Lándori Tamás (gy) 103	Mádi György (v) 74
Rezsabek Gyula (kas)	Molnár János (v) 103	Medveczky Lajos (eg) 70
Simon Kálmán (szf)	Nemes Balázs (eg) 103 (10)	Orbán János (p) 123
Szerenka Miklós (v)	Pomeisl Imre (szo) 130	Pálincás Imre (kas) 111
Szikszy Sándor (szo)	Seszták Miklós (hd) 126	Rózsa István (ve) 109 (14)
Sz.Tóth Imre (kal)	Sója Csaba (hd) 126	Rubint Ferenc (e) 114 (3)
Ullman Péter (e)	Stefán Frigyes (e) 116	Somogyi Sándor (e) 115
	Szabó László (e) 132	Szabó Kornél (gy) 114
	Szonner Ernő (p) 131	Szakál Antal (cs) 113 (11)
II. évfolyam	Takács Lajos (ve) 132	Szegedi László (v) 119
Bajzáth Ferenc (e)	Zavetz József (szo) 130	Székely Tibor (e) 117 (4)
Bohuny István (e)		Tabódy István (szf) 73 (8)
Ferjencsik Ferenc (eg)	IV. évfolyam	Tóth László (kas) 123
Galgóczi László (cs)	Égi Ferenc (v) 127	Vit Gábor (v) 119 (13)
Gondos Lajos (eg)	Horváth József (e) 128	
Györkös János (ve)	Horváth József (ve) 124	VI. évfolyam
Illyés Dénes (szf)	Kelényi Tibor (e) 79	Beer Ferenc (szo) 71
Kerekes István (cs)	Kiss Dénes (v) 131 (12)	Cséfalvay Pál (e) 60 (2)
Madari Péter (v)	Nikovitz Antal (ve) 79	Hajnal Róbert (e) 59
Pályi László (e)	Nyiredy István (e) 128	Hrotkó Géza (gy) 76
Ruszina Vilmos (v)	Takács János (e) 127	Iván László (k) 80
Sovány Pál (e)	Tőzsér Pál (v) 116	Nagy Imre (e) 72 (6)
Sulok Tibor (e) (5)	Virágh József (k) 124	Nagy Jenő (cs) 58
Takács László (e) (7)		Rédly Elemér (gy) 108
Winkler Lajos (nv)		Szakony Ferenc (szo) 69
(cs) csanádi, (eg) egri,	(p) pécsi,	Vigh Szabolcs (e) 56
(e) esztergomi, (gy) győri,	(r) rozsnyói	
(h) hajdúdorogi	(szf) székesfehérvári	Klonfár János (szo) 57
(k) kalocsai,	(szo) szombathelyi	
(kas) kassai	(v) váci	
(nv) nagyvárad,	(ve) veszprémi	

IFJÚSÁGI TISZTSÉGVISELŐK
1958-1959

Tisztség megnevezése	Név, egyházmegye, évf.	Név, egyházmegye, évf.
Főduktor	Tabódy István (szf) VI.	-
Főduktorhelyettes	Beer Ferenc (szo) VI.	-
Elsőévesek duktorai	Rédly Elemér (gy) VI.	Nyiredy István (e) IV.
Másodévesek duktorai	Medveczky Lajos (e) V.	Nikovitz Antal (v) IV.
Asszisztencia magiszterek	Beer Ferenc (szo) VI.	Orbán János (p) V.
	Virágh József (k) IV.	-
Szacellánusok	Szakál Antal (cs) V.	Kiss Dénes (v) IV.
	Szonner Ernő (p) III.	
Infirmáriusok	Szakony Ferenc (szo) VI.	Mádi György (v) V.
	Kelényi Tibor (e) IV.	
Cantus magister	Károly Róbert (p) IV.	-
Tabellarius	Kiss László (e) III.	-
Műszaki duktorok	Rózsa István (ve) V.	Égi Ferenc (v) IV.
Könyvtárosok	Vit Gábor (ve) V.	Kerekes András (cs) III.
Társalgó felügyelők	3.e.:Lándori Tamás (gy) III.	2.e.: Nemes Balázs (eg) III.
Fürdési ügyek	Felső: Bohus Péter (szf)III	Alsós: Györkös János (ve)II
Sport ügyek	Horváth József (e) IV.	-
Nyiratkozási ügyek	Pomeisl Imre (szo) IV.	-
Hortulani	Zavetz József (szo) III.	Pályi László (e) II.
Étkeзде felügyelő	Madari Péter (v) II.	
Director calefactorum	Fóti János (szf) V.	-

Bidellusok VI.	Nagy Jenő (cs)
V	Balázs Tibor (szf)
IV.	Horváth József (e)
III.	Molnár János (v)
II.	Ilyés Dénes (szf)
I.	Barcza Barna (v)
Magyar Egyháziroldalmi Iskola	
Elnök	Rédly Elemér (gy) VI.
Titkár	Vit Gábor (ve) V.
Főjegyző	Horváth József (ve) IV.
Pénztáros	Pálinkás Imre (kas) V.
Aljegyző	Kereszti Imre (e) III.
Könyvtáros	Bohus Péter (szf) III.
Háznagy	Winkler Lajos (nv) II.

Száma: 7386/1956.

Tárgy: Tabódy István felvétele

Vonatkozó ügyirat:

Melléklet:

SZÉKESFEHÉRVÁRI EGYHÁZMEGYEI HATÓSÁG

Főtisztelendő C. Apát, Rektor Ur !

Értesitem Főtisztelendő Rektor Urat, hogy Tabódy Istvánt az Állami Egyházügyi Hivatal hozzájárulásával a budapesti Hittudományi Akadémiára disponálom mint egyházmegyéim IV. éves theológusát. Kérem Főtisztelendő Rektor Urat, hogy Tabódy István ügyében a további eljárást megtenni és neki a Szemináriumban helyet biztosítani sziveskedjék. Tabódy István rendkívüli hallgató lesz. Öt és többi kispapjaimat Főtisztelendő Rektor Ur szives jóindulatába ajánlva vagyok Székesfehérvár, 1956. október 8.

kiváló tisztelettel

Főtisztelendő
Dr. Halász György Urnak
c. apát, rektor
Budapest.

székesfehérvári püspök.

25/1956:57.

Ft. Shvoy Lajos Püspök Urnak
Szfhvr.

Excellenciádnak 7386/1956. sz. nb. rendelkezése alapján örömmel vettem fel központista növendékeink közé Tabódy Istvánt, a székesfehérvári egyházmegyének már korábban is a Közp. Szemin.-ban nevelkedő kispapját. -- Bizunk benne, h. kispapjaink közösségébe dicséretesen fog beleilleszkedni. -- Tudomásom szerint Tabódy I. a Hittud. Akad. e-i. dékánjává érintkezett már s az is jóváhagyóla vette tudomásul, h. tanulmányait Excellenciád utasításai szerint végezze.

Excellenciád.....

Bp, 1956. okt. 13.

mély tisz.

H. Gy.

c. apát, rektor.

Tabódy István székesfehérvári
IV. é. felvétele

P. K.

Méltóságos és Főtisztelendő Nagyprépost, Rektor Ur!

Tegnap itt volt nálam Tabódy István elbúcsuzni és abban egyeztünk meg, hogy a most következő tanévben szép csöndben, mindentől visszavonultan komoly munkával igyekezzék papi lelkiiségét elmélyíteni és gyarapítani és hátralévő tanulmányait befejezni. Kérem Rektor Urat, szíveskedjék Tabódy Istvánt minden szerepléstől távoltartani.

Kispapjaimat Rektor Ur szíves jóindulatába ajánlva az új tanév kezdete alkalmából szeretettel küldöm mind Rektor Urra, mind pedig a vezetése alatt álló Szemináriumra püspökatyai áldásomat

Székesfehérvár, 1958. szeptember 12.

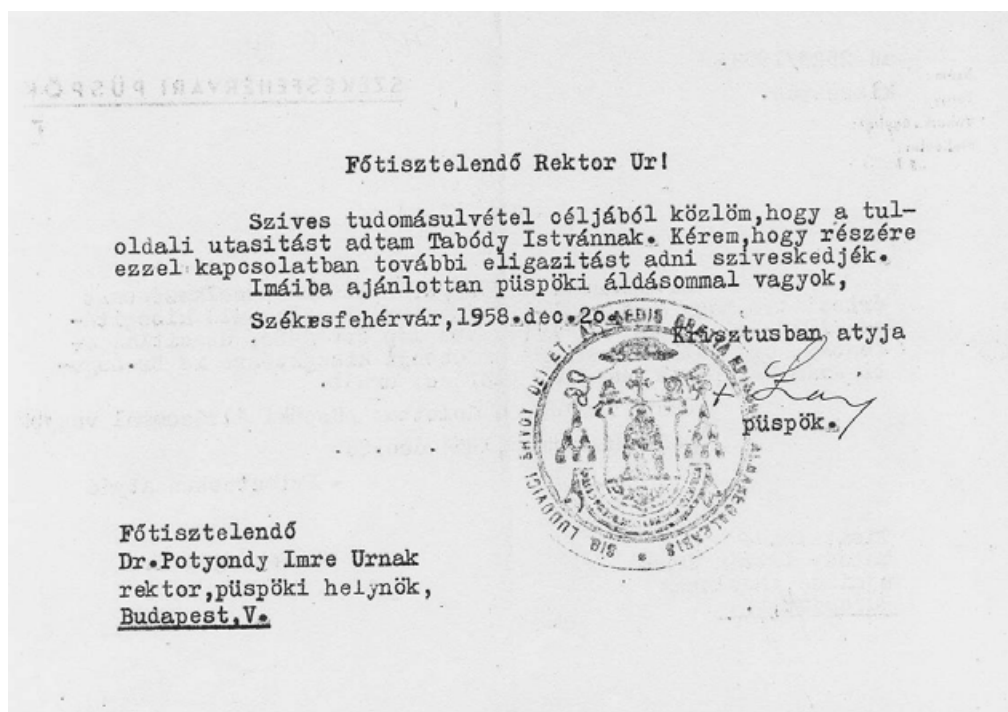
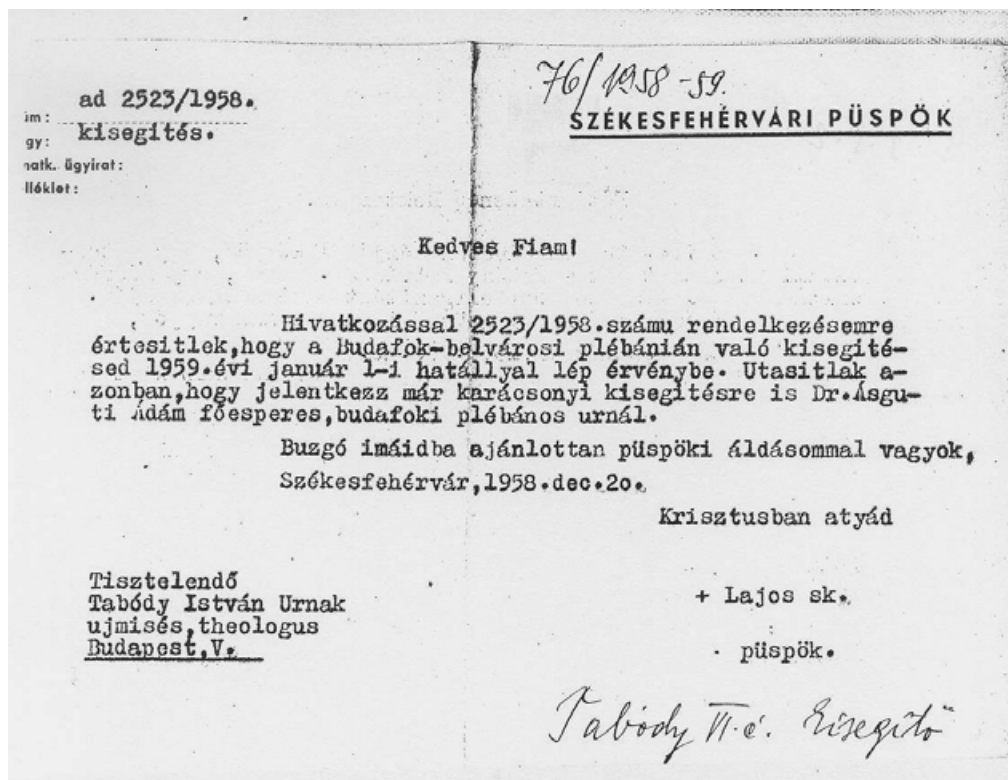
Krisztusban atyja

Shvoy
püspök

Méltóságos és Főtisztelendő

Dr. Pótyondy Imre Urnak
nagyprépost, rektor.

BUDAPEST.

HÜVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUM
EGYHÁZÜGYI HIVATALÁNAK
ELNÖKE

40/1959/Eln.

Dr. Erdei Ferenc urnak,
a Hittudományi Akadémia dékánjának
B u d a p e s t .

Igen Tisztelt Dékán Ur!

Visszatérek a múlt év november 25-én az Egyházügyi Hivatalban megtartott baráti találkozóra - amelyen az Akadémia hallgatóinak képviselőivel volt alkalmam elbeszélgetni - ahol felmerült egy kérdés, amelyre levélbeni válaszadást ígértem. Nevezetesen dr. Babocsa Endre c. apát vecsési pásztorbotos miséjére vonatkozó kérdéstről van szó. A kérdést megvizsgáltam és az alábbiakban adom meg válaszomat.

A címzetes apátság és prépostság magyar sajátosság. Ezek valamikor létező apátságok és prépostságok voltak templommal és földbirtokkal. A mohácsi vész viharaiban sok helyen elpusztult a templom, a földbirtok más kézbe került és így az apátságok megszűntek. Címeiket továbbra is fenntartották és azt a király mint főkegyur adományozta. A királyság megszűnése után a Vatikán a püspököknek adott jogot e cím adományozására. Jelvényeikben, öltözetükben az ünnepélyes szertartásokban a tényleges apátok szokásait őrizték meg. Tehát használták a püspöksüveget /infulát/, apáti gyűrűt, mellkeresztet és pásztorbotot.

Ezeket a jogokat, mint sajátos jogszokást Magyarországon megőrizték a kinevezettek, bár a Vatikán igyekezett azokat rendeleteivel korlátozni. Ezeket a rendelkezéseket a püspökök ugyan közzétették, de végrehajtására nem tettek lépéseket. A kinevezettek pedig az ősi magyar jogszokást megőrizték, amely a püspökök hallgatóságos beleegyezése mellett megerősödött.

A fenti megállapítások különösen a váci egyházmegyére vonatkoznak, mert itt van a legtöbb apáti és préposti cím. Hogy ez mennyire így van, a váci egyházmegyéből néhány példa: Kovács Sándor szombathelyi püspök, mint apát püspökké való kinevezéséig, 1944-ig hordta a mellkeresztet, apáti gyűrűt, szertartásokban használta a pásztorbotot, apáti módon misézett részben a trónusnál. Ő mint régi aulista nagyon jól tudta, hogy mihez van joga. Meg is indokolta, hogy ezt "az ősi magyar jogszokást nem szabad feladni." Décsei Géza pesterzsébeti volt plébános 1951-ig így végezte a misézést Pesterzsébeten. Ma is használják a fenti jelvényeket. Pl. Csik József újpesti apátplébános, Csik József hatvani prépost és mások is. Varga József Szigfrid annyira ragaszkodott az ezüst pásztorbothoz, hogy a templom tulajdonát képező ezüst bavulomot magával vitte és csak 1958 őszén, 6 év után sikerült tőle visszaszerezni.

- 2 -

Nevezettek és a többiek soha nem részesültek hivatalos figyelmeztetésben arra vonatkozólag, hogy az tilos vagy hogy rossz néven veszik tőlük. Csak az újabb időben - amikor az apátok és a préposztok nagyrésze a haladó papság soraiból került ki - fáj ez némelyeknek. Bár közülük sem kapott személyszerint senki sem hivatalos figyelmeztetést.

Nagyobb plébániákon, ahol apát vagy prépostplébános van, a fenti jelvények - pásztorbot, mellkereszt, apátigyűrű, infula - most is megvannak. Használták és használják is.

Azt hiszem teljesen indokolatlan a felháborodása annak az akadémiai két hallgatónak, akik Babocsa Endre c. apátot Vecsésen a megelőző vasárnap misézni látták. Nem lehet eltekinteni a "felháborodás" politikai háttérétől ennél a kérdésnél annál is inkább, mivel ez nagyon lelepleződött. Más kiinduló pontra, más hozzáállásra van szükség a dolgok megértése és a helyes cselekedetek elbírálásánál. Dr. Czapik érsek panaszkodott többször, hogy legtöbb baja a 150 %-os katolikusokkal van. Nem jó az - különösen papnövendékeknél - ha pápábbak akarnak lenni a pápánál.

Kérem Dékán Urat, hogy legyen szives válaszomat a kérdést feltevők, valamint az érdekeltek tudomására hozni.

Budapest, 1959. február 4.

Köszönöm tiszteletem nyilvántartását.

J. Horváth János
/Horváth János/

Róm. Kat. Központi Hittudományi Akadémia
Bp. V., Esztvós L. u. 7. Tel. 183-241

372/1958-59.sz.

FŐTISZTELENDŐ APOSTOLI PROTONOTARIUS, NAGYPRÉPOST,
PÜSPÖKI HELYTARTÓ, REKTOR UR !

A Művelődésügyi Minisztérium Egyházügyi Hivatalában mult év nov.25-én megtartott találkozón a papnövendékek részéről felhangzott kifogás a pásztorbot és püspöksüveg illetéktelen használata kérdésében Horváth János elnök urnak hozzám intézett sorait, miután azt f.évi febr.hó 9-én tartott kari ülésen a Karral közöltem, legyen szabad most, visszaváróan megküldenünk a Kar határozata értelmében azzal, hogy azt az érdekeltekkel, különösen a kérdést feltevőkkel közölni sziveskedjék.

Fogadja Főtisztelendő Rektor Ur őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1959. febr. hó 26.-án.

Dr. Pottýondy Imre
e.i.dékán.

Főtisztelendő

Dr. P O T T Y O N D Y I M R E
ap. protonotarius, nagyprépost, pp. helynök, szem. rektor urnak

Budapest.

77/1958-59. szám

Főtisztelendő ÉRSEK UR!
KEGYELMES ATYÁNK!

Füldi alázattal kérjük, hogy alábbi kérésünket a Püspöki Konferencia elé terjeszteni kegyeskedjék.

Minden választási vagy békegyűlésre való meghívás - beleértve az Érsek Ur Önagyméltósága vagy más Püspök Ur elnöklése alatt tartandó Opus Pacis gyűlést is - akkora nyugtalanságot, ideges ellenállást s szervezett szembehelyezkedést vált ki a Központi Szeminárium növendékei között, hogy az hetekre megbénítja előtte s utána a Szeminárium életét. Nem is szólva arról, hogy a már közismertté vált, tüntető és szervezett ellenállás és gyűlésekről való elmaradás az Intézet fennmaradását veszélyeztetheti, legalább is több előljáró s professzor leváltását eredményezheti.

A legutóbbi, 1958. májusi Opus Pacis gyűlésen 4 növendék vett részt, egy váci s három egri.

A választást megelőzően Budapesten minden háztömlakói felvilágosító gyűléseken vettek részt. Hogy a háztömlközösséggel járó kellemetlenségtől a papságot megkíméljék, a papság s kispapság részére külön gyűlést szerveztek. A gyűlésre a kispapságot személyenként nyomtatott meghívóval hívták meg. A gyűlés előtt a Dékán Ur összehívta a hallgatókat s lelkükre igyekezett beszélni, amit sokszor erősen kifogásolható viselkedéssel hallgattak végig. Az előljáróság kieszközölte, hogy csak a szavazattal bíró V. és VI. éveseknek kelljen az előkészítő ülésen résztvenni s emellett egyénileg próbált a növendékekre hatni. A gyűlésen ennek dacára csak egy váci egyházmegyei papnövendék vett részt, miután telefonon kikérte Ordináriusa utasítását.

A választást előkészítő gyűlés után, melyen a Tudományegyetem rektora tartott előadást, egyenként hallgattam ki és kérdeztem ki az V. éves hallgatókat, akik legzajosabbak voltak, hogy mily indító okból viselkednek így? A legtöbb azt felelte, hogy neki ily kérdésekben csak saját Ordináriusuk parancsolhat - bár volt négy olyan is, aki azt válaszolta, hogy még az Ordinarus sem korlátozhatja ez ügyben az ő szabadságát.

Azért az előljáróság nevében arra kérem a Püspök Atyákat, hogy egyházmegyénként adjanak utasítást saját növendékeiknek e kérdésben. Az előljáróság úgy érzi, hogy aki Ordinarius rendelkezésének nem tesz eleget vagy azzal szembehelyezkedik, annak további nevelését a Központi Szemináriumban az előljáróság nem vállalhatja.

Az Állami Egyháztügyi Hivatal elnöke a fenti gyűlés után minden évfolyamból magához kéretett 4-4 növendéket, felszólította őket, hogy név nélkül - mert az eszmecsere őszintesége miatt senkit sem óhajtott büntetni - adják elő indító okaikat, ami miatt szembehelyezkednek az állampolgári köteleességekkel s a békemunkával. - Az ÁEH elnökének türelmes s baráti válasza után a megbeszélés resüméjét a főduktor, ki e kérdésben okosan igyekszik viselkedni, abban foglalta össze, hogy a kispapság nem zárkózik el az új élet eszméinek megismerése előtt, de kéri, hogy minden aktuális kérdésről a Szeminárium épületében tartandó külön gyűléseken kapjon a kispapság kioktatást és pedig oly papi egyénektől, kik ellen az Egyháznak nincs kifogása. Az Elnök Ur jóságos tárgyalási modora megfogta a fülakat - bár néhány ezek után sem azonosítja magát a főduktor előterjesztésével. Az Elnök Ur nem utasította el a propositiót, de el sem fogadta, azt válaszolta rá, hogy erre még visszatérünk. Válaszát azonban - félreértve - igenlő válasznak vette az ifjúság, s a többség csak helyben tartandó gyűlésre hajlandó elmenni.

Ugy érezzük, hogy a St. Ordinarius Urak rendelkezése nélkül eredményesen az ügyet rendezni nem tudjuk, s nem tudjuk biztosítani az Intézet nélkülözhetetlen nyugalalmát.

Kérésünket megismételve főpásztori jóakaratukba ajánljuk Intézetünket azzal a kijelentéssel, hogy erőinket egész akarattal állítjuk az intézeti nevelés szolgálatába, dacára a más szemináriumokban nem levő nehézségeknek. - Kérésünk előterjesztésére készített bennünket azon nehézségek előrelátása, melyekdily gondolkodású új felszenteltek a főtisztelendő Ordinarius Uraknak okozni fognak.

Excellenciád felszentelt kezeit csókolva s Intézetünket érsekatyai gondoskodásába ajánlva vagyok

Budapest, 1959. január 15.

hódoló tisztelettel:

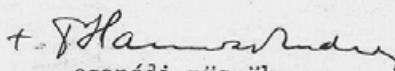
nagyrépost, rektor.

Főtisztelendő Rektor Ur!

A Püspöki Kar mai ülésén azt határozta, hogy kispapjaitól megkivánja a részvételt a holnap, 23-án tartandó papi békegyűlésen. A Szemináriumnak és egyénileg a kispapoknak is nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy azon megjelenjenek. Ellenkező magatartásuk igen nagy kárt hozna Egyházunkra. Remélem azért, hogy a kispapok okos viselkedése ilyen kárnak elhárítását biztosítja.

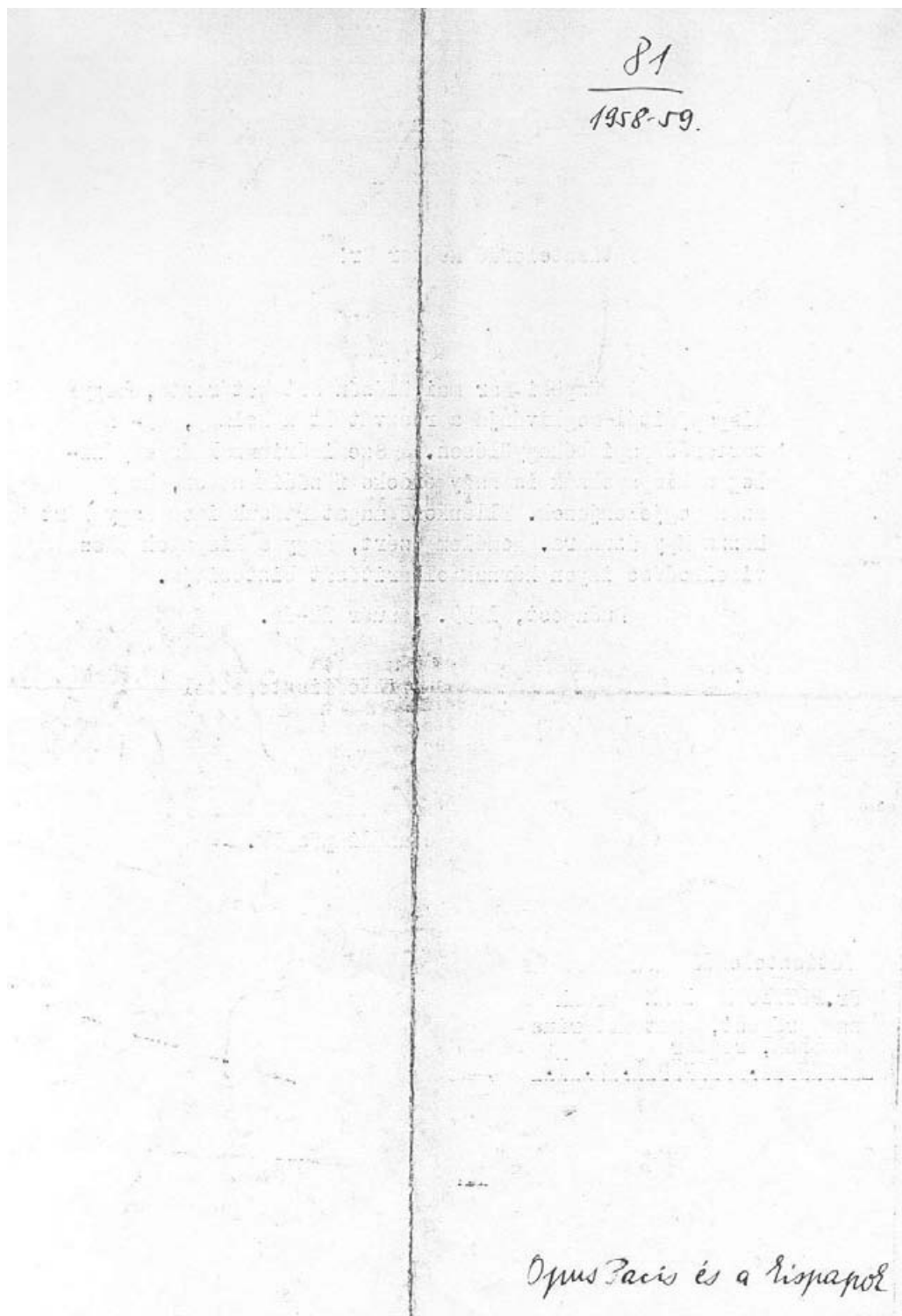
Budapest, 1959. január 22-én.

Őszinte tisztelettel

+
csanádi püspök.

Főtisztelendő

dr.POTTYONDY IMRE urnak
nagyprépost, protonotárius -
kanonok, rektor
Bpest V. Eötvös L. u. 7.

A KÖZPONTI SZEMINÁRIUM ELŐLJÁRÓSÁGÁNAK JAVASLATA A PAPNÖVENDEKÉK
PÖPÁSZTORAIK IRÁNTI ENGEDETLENSÉGÉNEK JÓVÁTÉTELÉRE.

1. A papnövendékek a Püspöki Kar nyílt parancsát szegték meg, tehát most is hasonlóképpen a Püspöki Kar részéről kapjanak engedetlenségüket megbélyegző írásos Monitum-ot, melyet a teljes létszámú előjáróság megfelelő formák között és külön rektori okfejtő szózáttal hozzon a növendékek összességének tudomására. Ugyanazon püspökkari Monitum tartalmazza, hogy a növendékek engedetlenségét büntetendő, mindenegyves évfolyamból 1-1 növendéket, és pedig az arra tanulmányi elmaradásával és összmagatartásával rászolgálót, vidéki szemináriumba helyez át.

2. Minden évfolyamból - a püspöki Monitum értelmében - 1-2 növendék vidéki szemináriumba helyeztetik át.

3. Kihallgató bizottságok alakítandók, melyeknek tagjai: egy szemináriumi kiküldött, egy hittudományi akadémiai kiküldött és egy jegyző. Ezek a bizottságok egyénenként minden kispapot kihallgatnak, és megkérdezik őt arra nézve, miért nem akar eljárni a Püspöki Kar vezetése alatt álló Opus Pacis gyűléseire. A válaszok jegyzőkönyvelendők, de név nélkül. E kihallgatások célja, hogy a Közp. Szeminárium, a Hittud. Akadémia, a Püspöki Kar és Állami Egyh. Hiv. belőlük világosan láthassa, milyen irányú az ifjúság gondolkodása e téren, hol vannak ferde nézeteik, hogy a meggyőzést abban az irányban kifejthesse. Hogy ez a szellemi feltérképezés gyorsabban menjen, nemcsak egy, hanem több ilyen kihallgató bizottság is létesíttessék.

4. A kihallgató bizottságok működésének befejezése után az évfolyamok 3-3 tagú küldöttsége és a Közp. Szemin., a Hittud. Akadémia, a Püspöki Kar és az ÁEH kiküldöttségeiből álló bizottság jöjjön össze eszmecsere-re: állampolgári és békeügyi kérdésekről - kizárva ebből a tanulmányi, lelkiéleti, fegyelemi és jurisdictiós élet területét, ahol a növendékek teljes subordinációval tartoznak - , amely eszmecsere céljából tűzessék ki a növendékek eddigi magatartása helyetlenségének önkéntes beláttatása és férfias ígéretük a jövőre nézve.

5. Váltakozó sorrendben egy professzor, majd egy előjáró, havonként egyszer felvilágosító előadást tart a növendékeknek a hazai eseményekről, eredményekről, világ helyzetről, állampolgári kötelességekről. Mindazok, akik látogatják az Opus Pacis gyűléseit, mentesítve vannak az ezeken való megjelenéstől, a többi növendékek számára viszont a megjelenés kötelező. Kíségitő anyagszolgáltatást nyújthatna a Művelődési Minisztérium vagy ÁEH propaganda-osztálya.

6. A szemináriumi előjáróság felelőssége tudatában kijelenti, hogy a növendékek meggyőzésére és az Opus Pacis gyűléseken való részvételére minden rendelkezésére álló eszközt igénybe vett. Ez a ráhatás és meggyőzési kísérlet nem átmeneti, ideig tartó, hanem következetesen bele volt és van építve egész nevelési rendsterebe. Ezért vissza-

utasít bármely oldalról jövő, inszinuációt, mintha e téren mulasztás terhelné.

7. Mivel a papnövendékek nemcsak szemináriumi növendékek, hanem hittudományi hallgatók, továbbá 1-1 egyházmegyének kispapjai, majd leendő papjai és a magyar haza állampolgárai is: azért örömmel és köszönettel vette a Közp. Szeminárium, hogy kivüle a Hittud. Akadémia, az ÁEH és végül a Püspöki Kar is tudását és tekintélyét latba vetve igyekezett hatni a papnövendékekre. A Közp. Szeminárium hajlandó volna a maga részéről nevelési eredménytelenségét elismerni, ha a szemináriumi előjárói rendelkezésre a kispapok az engedelmességet megtagadták, a Hittud. Akadémia és az ÁEH meggyőzési fejtegetéseire, vagy a Főpásztorok parancsára az engedelmességet megtartották volna. Mivel azonban nem ez történt, a Közp. Szeminárium előjárósága kénytelen megállapítani, hogy az engedetlenség oka az ő hatókörzetén kívül esik, ezért az O.P. előadásokról való elmaradásért csakis megosztott felelősség terheli.

8. A Közp. Szeminárium előjárósága egyetemlegesen készségesen mond le a Püspöki Kar előtt eddigi szemináriumi megbízatásáról, ha ezáltal a növendékek állásfoglalása kedvezően alakulna. Mivel azonban ennek az ellenkezője valószínű, azért új előjárói kar beállítása nem előre vinné, hanem hátráltatná a megoldást.

9. A növendékek meggyőzésének és irányíthatóságának hatályosabbá tételére, a legnagyobb mértékben kívánatos volna a Hittud. Akadémia és Közp. Szeminárium között a permanens érintkezés, amelyben minden súrlódási felület megszüntetésével, a nagyobb cél érdekében, teljes összhang és kölcsönös támogatás alakuljon ki, a két intézmény prosperitására, az egyházi és világi felsőbbbség megalapozására.

10. Mivel az ifjúság távolmaradásának legfőbb oka az a félelem, hogy igazhitűségén esik csorba, ha a közvélemény által u.n. békepapok és római censura gyanúja alatt álló személyek aktív bekapcsolódásával működő mozgalom gyűléseire elmennék: kívánatosnak látszik, a kispapok által is látogatandó gyűlések ~~fenntart~~ ezen személyek kikapcsolása addig is, míg viszonylatuk Róma felé kedvezően elintéztést nem nyer.

11. Az előző pontra támaszkodva még előnyösebbnek látszanék, hogy addig, míg a papnövendékek felfogasbéli átnnevelése befejeződnek, az Opus Pacis előadási anyaga részükre a Közp. Szeminárium épületében lenne ismerttetve.

12. Végül mindezekon kívül a Közp. Szeminárium előjárósága a növendékeknek addig adott szabályon kívüli kedvezményt visszavonja, szigorú belső házi intézkedéseket hoz a vasfegyelem megteremtésére.

A Közép-Papnevelő Igazgatóságától.

ad 81/1958-59

J e g y z ő k ö n y v

mely felvételre 1959. január 27-én a Központi Szeminárium előljáróinak értekezletéről.

Az értekezlet a következőket állapította meg.

1. Az elnöklő Rector Ur mindenegyes Ordinariussal hivatalos felterjesztésben közli az utóbbi napok eseményeit a f. hó 23-án és 24-én tartott megbeszélés anyaga alapján.

2. A konferencia úgy véli, hogy eltávolítandók a Központi Szemináriumból mindazok, akik mostani magatartásuk mellett egyéb szempontból /figyelem és tanulás/ is kifogásolhatók. Eltávolítandóknak tartja a következőket:

VI. évről: Cséfalvay Pált, Nagy Imrét, aki egyébként is mint kisegítő már beosztást kapott az egyházmegyében. Az esztergomi egyházmegyei főhatóság fentiek kihelyezését kilátásba helyezte.

V. évről: Rubint Ferenc esztergomi és Szakál Antal csanádi diakonusokat.

IV. évről: Kiss Dénes veszprémi és Virágh József kalocsai növendékeket.

III. évről: ~~Serjencsik~~ Bivári Imre esztergomi és Horváth Imre veszprémi növendékeket.

II. évről: Serjencsik Ferenc egri és Sulok Tibor esztergomi növendékeket.

I. évről: Nagy Sándor székesfehérvári és Rezsabek Gyula kassai növendékeket.

Kéri azonban a konferencia, hogy Medveczky Lajos egri, ~~Vit Gábor~~ ~~Imre Káspár~~, Rózsa István veszprémi, Szegedi László váci, Vit Gábor veszprémi diakonusok az év végével hivassanak vissza egyházmegyei szemináriumukba. Hasonlóképpen kérjük Székely Tibor esztergomi diakonus-növendék évvégi visszahívását is.

Elnök jelenti, hogy a csanádi és az egri Ft. Ordináriusok maguk fognak intézkedni növendékeik visszahívására vonatkozólag - nem várja az események további fejleményét.

3. Ebben az évben az előljáróság semmiféle szenteléshez nem adja meg a votumát. Teszi ezt abban a tudatban, hogy az engedetlen kispapságra nézve ez a legnagyobb büntetés. A fald várja az első misét és legnagyobb megszégyenítés a kispapra nézve, ha az első mise nem fog júniusban megtörténni.

4. Rector Ur közli, hogy a nagysétákat, a vizsga utáni szabadutánokat teljesen eltörli, mert az előljáróság ezeket nem tudja ellenőrizni. Csütörtöki napokon is csak rendes séták lesznek, melyek a kispapok reverendát kötelesek hordani.

5. Foglalkozott a konferencia a jövőendő teendőkkal is. Tudja az előljáróság, hogy a nevelés nemcsak a Szeminárium előljáróinak a ügye, hogy a nevelés három vonalon történik: lelki, fegyelmi és tanulmányi vonalon. Az utóbbával nem óhajt foglalkozni, bár véleménye szerint nagyon káros, hogy az alkotmánytan és politikai gazdaságtan csak a VI. éven kerül sorra elég kevés óraszámban, holott a felszentelt V. éves növendékeink nagyobb része VI. évre már nem tér viss

és így a fenti tantárgyakból semmi kiképzést nem nyernek.

a/ A növendékek a Püspöki Kar nyílt parancsát szegték meg. Ezért kérjük az Ordinarius Urakat, hogy engedetlenségüket írásos Monitum-ban bélygezzék meg.

b/ Kérjük az Ordinarius Urakat, hogy büntetésképpen minden évfolyamból a Monitum-mal kapcsolatban a proponált 2-2 növendéket hívják vissza Intézetünkbe.

c/ Kihallgatandó bizottságok alakítandók, melynek tagjai: az előljáróság egy tagja, a Hittud.Akadémia kiküldöttje és a jegyző. Ezek a bizottságok egyénenként foglalkozzanak a kispapokkal, megkérdezve őket, miért zárkoznak el és mivel indokolják, hogy a Püspöki Kar vezetése alatt álló Opus Pacis gyűléseken nem vesznek részt? A kihallgatások célja, hogy megállapítható legyen, hogy az ifjúság gondolkodásában hol vannak ferde nézetek. Ezt a szellemi feltérképezést lényegesnek tartja az előljáróság; ennek alapján tud csak velük szemben úgy a nevelésben, mint fegyelmi uton eljárni. - A kihallgatások befejeztével a Püspöki Kar, ÁEH, Hittud Akadémia és az előljáróság kiküldöttjeiből álló bizottság eszmecserét folytatna, hogy miél eszközöket használjon azon célból, hogy a növendékek helytelen magatartását megváltoztassa és józan belátásra bírja őket.

d/ Az átnevelés hosszantartó. Eredménye igazában csak a felszenteit és kinti működés korában jelentkezik majd. Ennek gyümölcseit az előljárók még nem élvezik, de magvetésüknek meglesza haszna. Az átnevelés legfontosabb eszközének tartjuk a felvilágosító előadásokat, melyet időnként egy professzor vagy előjáró vagy felkérő előadó tart a növendékeknek a hazai eseményekről, az eredményekről, világhelyzetéről, állampolgári kötelezettségeikről. - Ezen előadások anyagát szolgáltathat a Művelődésügyi Minisztérium és az Országos Béketanács.

e/ A szeminárium előljárósága felelőssége tudatában kijelenti, hogy a növendékek meggyőzésére és az Opus Pacis gyűléseken való részvételre a rendelkezésükre álló minden eszközt igénybe vette. A ráhatás részéről nem időszaki volt és átmeneti, hanem be van építve nevelési rendszerébe. Érti azonban, hogy itt a Hittud.Akadémiával kooperatív munkára van szükség.

f/ A legutóbbi eseményekkel szemben megállapítja az előljáróság: oka jórészt az ő hatókörén kívül esik, azért az Opus Pacis előadásáról való elmaradásért csakis megosztott felelősség terheli. Igyekezni fog azonban a zárt nevelést lehetőleg megvalósítani, bár ez a Központi Szeminárium sajátos jellege miatt és helyzetéből kifolyólag sok nehézségbe ütközik.

g/ Mivel az ifjúság távolmaradásának egyik oka az a féltés, hogy igazhittűségükön esik csorba, ha a római censura gyanúja alatt álló személyek aktív bekapcsolódásával működő mozgalom gyűléseire elmennek; kíváncsiaknak látszik a kispapok kikapcsolása ily gyűlésekről mindaddig, míg a nevezettek viszonylatában Róma felé kedvező elintézkést nem nyer és helyette a Szeminárium épületében zárt körben ismétlődik meg az Opus Pacis-gyűlések.

h/ A Közp. Szeminárium előljárósága a növendékektől minden külön kedvezményt visszavon és szigorú házi intézkedéseket fogadhat el a vasfegyelem megteremtésére.

K. mi, f.

Jegyző
Jegyző.

Eljáró
előjáró.

A KÖZPONTI PAPNEVELŐ INTÉZETTŐL

ad. 81/1958-59.

A KÖZPONTI SZEMINÁRIUM ELŐLJÁRÓSÁGÁNAK JAVASLATA

Az 1959. január 23-~~iki~~ eseményekkel kapcsolatban a Hittud. Akadémiával együttesen tartott megbeszélés alapján javaslat gyanánt közöljük a f. hó 27-én tartott előljárósági értekezlet azon jegyzőkönyvi pontjait, melyeket a közös értekezlet magáévá tett:

1. Ebben a tanévben az előljáróság semmiféle szenteléshez sem adja meg a votumát. Teszi ezt abban a tudatban, hogy a kispapra nézve a legnagyobb büntetés a szentelés elmaradása. A falu várja az első misét s megsegényítés lesz a kispapra nézve, ha első miséje júniusban nem történhet meg. A nagysétákat előljárói, illetve professzori ellenőrzés alá helyezzük s csak ily ellenőrzés mellett engedélyezzük. A vizsga utáni szabad délutánokat teljesen eltöröljük, mert ezeket az előljáróság ellenőrizni nem tudja.

2. Az átnevelés hásszantartó. Eredménye igazában csak a felszentelés után jelentkezik; a nevelés gyümölcseit az előljárók még nem élvezhetik, de magvetésüknek meglesz a haszna. Az átnevelés legfontosabb eszközésnek tartjuk a felvilágosító előadásokat, melyet időnként egy professzor vagy előljáró vagy feleért előadó tart a növendékeknek a hazai eseményekről, az elért itthoni eredményekről, állampolgári kötelességekről, világhelyzetéről.

3. Mivel az ifjúság távolmaradásának egyik oka az a félelem, hogy igazhitőségükön esik csorba, ha a római censura gyanúja alatt álló személyek aktiv bekapcsolódásával működő mozgalom gyűléseire elmennek – kíváncsúnak látszik a kispapok kikapcsolása ily gyűlésekről mindaddig, míg a nevezettek viszonylata Róma felé elintézést nem nyer és helyette a Szeminárium zárt körében ismétlendők meg az Opus Pacis gyűlései.

4. A Közp. Szeminárium előljárósága a növendékektől minden külön kedvezményt megvon és szigorú házi intézkedéseket fogyanatosít a vasfegyelem megteremtéséhez.

A Hittud. Akadémia és Szeminárium közös tárgyalásán úgy határoztunk, hogy a két intézmény közös memorandumban fordul az Ordinarius urakhoz, hogy a Szeminárium életét nyugtalanító, hangadó, bűnsnek talált növendékeket ne küldjék vissza a Szemináriumba, a többieket pedig maguk elé idézve vegyenek ígéretet, hogy mindenben engedelmeskednek a jövőben az ~~xxx~~Akadémia és Szeminárium előljárósága parancsainak, főleg ha az püspökkari megerősítésben részesül. A Szeminárium igazgatója külön hivatalos iratban értesíti az Ordinariusokat a történetekről, közölve azok névsorát, akiket a Szeminárium ismétlődő nyugtalanosságai előidézőinek tart, kérve, hogy azokat ne küldjék vissza a Szemináriumba az első félét követő szabadság végén.

Egyebekben magunkévá tesszük a Hittud. Akadémia részletes javaslatát, melyet kölcsönös értekezleten átdolgoztunk pusztán az assistentia-tilalomra vonatkozó rész kiegészítését kérjük a következő szöveggel: Kivéve karácsony, húsvét, pünkösd

és országos jellegű ünnepeket.

A Szeminárium az akadémiai háromhetes szünettel egyide-
jűleg úgy rendelkezik, hogy erre az időre haza küldi családjaik-
hoz a kispapokat. A Megyéspüspök Urakat pedig kéri, hogy ezen
idő alatt idézzék maguk elé a növendékeket hivatalos megintés
eszközlésére és a fentemlített garancia-ígéret kivételére.

Budapest, 1959. január 28.

jegyző. _____ nagyprépost, rektor.

Részlet Shvoy Lajos püspök önéletrajzából.

„Az 1959. év eseményei

„...Az ÁEH nagy akciója volt ez évben a budapesti Központi Szeminárium felrobbantása. A békemozgalom 10 éves évfordulója alkalmából a teológusokat is meghívták a pesti békegyűlésre. Bár volt már határozat, hogy a kispapok nem mennek ki a házból békegyűlésre, most az ÁEH követelte, hogy a teológusok is vegyenek részt a gyűlésen.

Állítólag a csanádi püspök és az egri vikárius szavain felháborodtak a kispapok és nem voltak hajlandók a gyűlésre menni, dacára Tabódy István, minden igyekezetének. Az ÁEH a szeminárium előjáróit és az Akadémia tanárait tette felelőssé, és tőlük kért propositio-t a megtorlásra. *A rektor igen szerény, az akadémia igen vad megtorlást javasolt tanulmányi téren.*

Az ÁEH elnöke azonban Artner és Bánk professzorok azonnali leváltását kívánta, 3 presbyter, 7 diakónus, 4 teológus eltávolítását, és az összes szemináriumokból való kitiltását, s a gyűlésen résztvett néhány teológus minden kedvezményben részesítését a vizsgák, a séták stb. terén.

A drákói szigornak oka indoklásuk szerint, hogy itt földalatti összeesküvésről van szó. A gyűlésen csak a csanádi és a fehérvári püspökök és Potyondy védtek a kispapokat, Szörényi professzor, az egri vikárius, s a Pilátusként odarendelt A.C. országos igazgatója, Várkonyi Imre csúnyán cserbenhagyták a kispapokat.

A visszamaradt teológusoktól az Ordináriusok aláírást kértek, hogy alávetik magukat az új rendnek és új előjáróknak. A 80 teológus közül 60 távozott és kb. 20 volt hajlandó aláírni. Ezzel a 20 teológussal indult meg az új tanév és a szeminárium néma volt, mint egy siralomház.

Az új előjárók – valamennyi notórius békepap: Horváth Richárd, Beresztóczy Miklós... – otthonosan jártak-keltek és iparkodtak átgyúrni a bent maradtakat egészen a békepapi szellemben.”

Forrás: a Székesfehérvári Püspöki Levéltár

ad 81/1958-59.

A Római Katolikus Hittudományi Akadémia és a

Központi Papnevelő Intézettel kapcsolatos szükségessé vált intézkedése

1/ Rk. Hittudományi Akadémia.

Dr. Artner Edgár
professzor nyugdíjazása

Dr. Pfeifer János
sömgyvári lelkész

Dr. Póly László
szegedi teol. tanár
/Artner helyére/

Dr. Bánk József
professzort vidéki plébániára
disponálni

Dr. Szepesdi Ervin
bp.-Halynölkéig
/Bánk helyére/

2/ Központi Papnevelő Intézet.

Papp Imre
spiritualist vidéki plébániára
disponálni

Dr. Király Pacifik Feri
Jézus Szíve templom,
/Papp helyére/

Dr. Liptay György
prefektust vidéki plébániára
disponálni

Dr. Sulyok László
Jó Pásztor, Kálvária t.
pléb.
/Liptay helyére/

Dr. Takács Nándor
karnagy elmozdítandó

Tamás Gergely Alajos
budai ferencesek
/Takács helyére/

3/ Teológiai hallgatók.

Krichenbaum József	V. éves	esztergomi egyházmegye
Cséfalvay Pál	VI. éves	esztergomi egyházmegye
Rubint Ferenc	V. éves	esztergomi egyházmegye
Székely Tibor	V. éves	esztergomi egyházmegye
Sulyok Tibor	II. éves	esztergomi egyházmegye
Nagy Imre	VI. éves	esztergomi egyházmegye
Takács László	II. éves	esztergomi egyházmegye
Tabódy István	V. éves	székesfehérvári egyházmegye
Arató László	V. éves	pécsi egyházmegye
Nemes Balázs	III. éves	egri egyházmegye
Szakál Antal	V. éves	csanádi egyházmegye
Kis Dénes	IV. éves	veszprémi egyházmegye
Adorjáni Vit Gábor	V. éves	veszprémi egyházmegye

ad 81/1959.

2

Rózsa István V. éves veszprémi egyházmegye

A fenti teológiai hallgatókat ki kell zárni az Akadémiáról és az ország valamennyi teológiájáról és szemináriumából. Akik a fentiek közül fel vannak szentelve, azok papi működését nem engedélyezzük.

4/ Klomfár János	szombathelyi egyházmegye
Ferenc István	váci egyházmegye
Brunner Tibor	egri egyházmegye

hallgatók semmilyen kedvezmény-megvonásban ne részesüljenek.

- 5/ Az Akadémia és a szeminárium hallgatói 1960. szeptember 1-ig nem járhatnak sem misézni, sem asszisztálni.
- 6/ 1960. július 1-ig nem fejezheti be egyik hallgató sem/a 4. pontban megjelölt három személy kivételével/ tanulmányait
- 7/ A szokásos heti egyszeri 13- 18 óráig tartó civil sétát 1960 szeptember 1-ig fel kell függeszteni.
- 8/ Az Akadémia és a szeminárium módosítsa a két intézet "házi rend"-jét, vagy "szabályzat"-át a szigorú büntető szankciók feltüntetésével.

Budapest, 1959. január 29.

Mag. Kat. Kereskedelmi Akadémia
Bp. V., Rózsa László 7. Tel. 188-241

350/1958-59.sz.

FŐTISZTELENDŐ REKTOR UR !

Legyen szabad Rektor Urral tiszteletteljesen közölni, hogy a Hittudományi Akadémia az 1958/59. tanév második szemeszterének kezdetét 1959. év március hó 3-ig elhalasztja, az erről szóló hivatalos Hirdetményt ./.. mellékelve maradok

Öszinte tiszteletem nyilvánítva

Budapest, 1959. jan. 30.

Dr. Pótyondy Imre
e.i. dékán.

Főtisztelendő

Dr. P o t t y o n d y I m r e
ap. protonotarius, nagyprépost, pp. helynök, rektor urnak

Budapest.

A Központi Papnevelő Intézetéről

ad 81/1958-59.

Főtisztelendő Apostoli Főjegyző,

Vikárius Generális Ur!

Szükségét látom, hogy az esztergomi főegyházmegyei hatóságnak mint a Központi Szeminárium Ordinariusának jelentést tegyek a Közp. Szemináriumban legutóbb történt eseményekről.

Vikárius Ur ismeri az eseményeket január 22-iki püspöki konferencia határozatahozataláig. A püspöki konferencia rendelkezését dr. Hamvas Endre csanádi megyéspüspök úr, a Dékán úr és alulírott rektor, valamint dr. Brezanóczy Pál egri főszékeskáptalani helynök úr jelenlétében kihirdette a papnövendékek megyés-seniorjai előtt; a rendelkezést a csanádi Püspök Ur levélben is átadta a rektornak. Esti vacsora alatt dr. Pábián János prefektus az egész communityssal közölte a püspöki kar idevonatkozó leiratát.

Értesülve a növendékek állásfoglalásáról a konferencia után a pécsi Megyéspüspök Ur magához rendelte saját növendégeit és közölte velük akaratát, hogy a gyűlésen résztvenni kötelesek. - Kovács Sándor szombathelyi Megyéspüspök Ur betegágyáról üzent növendékeinek, hogy elvárja tőlük az engedelmességet a Püspöki Kar határozatával szemben. A gyűlés reggelén dr. Kujáni Ferenc Vikárius a kalocsai, a szegedi Rektor Ur a szegedi, a veszprémi Vikárius Ur a veszprémi, alulírott rektor a székesfehérvári növendékeket igyekezett meggyőzni és engedelmességre bírni. Ugyanezt tette kemény sanctióval dr. Brezanóczy Pál egri káptalani helynök Ur. E felhívás dacára csak három növendék jelent meg az előadáson: egy egri, egy váci és egy szombathelyi. Az ellenállás kisebb csoport erőszakos fellépésének tulajdonítható.

E hangadó csoportnak főbb tagjai voltak az előjáróság és az akadémiai professzorok megállapítása szerint: Cséfalvay Pál VI. éves esztergomi, Medveczky Lajos V. éves egri, Pálincás V. éves kassai, Rubint Ferenc V. éves esztergomi, Szakál Antal V. éves csanádi, Székely Tibor V. éves esztergomi és Sulok Tibor II. éves esztergomi növendék; de hibásnak látszanak Rózsa István veszprémi, Szegedi László váci, Adriányi Gábor veszprémi V. éves diákonusok is.

Az előjáróság konferenciája kérni óhajtott az Ordinarius Uraktól, hogy

a/ az első csoport tagjai: Cséfalvay Pál, Medveczky Lajos, Pálincás Imre, Rubint Ferenc, Szakál Antal, Székely Tibor, Sulok Tibor azonnali hatállyal hívassanak vissza a Közp. Szemináriumból vidéki szemináriumba;

b/ Rózsa István, Szegedi László, Adriányi Gábor év végén, a pappászenteles után alkalmaztassanak a lelkipásztorkodásban és VI. évre ne küldessenek vissza a Közp. Szemináriumba.

Ezen kérelem és jelentés fogalmazása közben kapta a konferencián együttlevő előjáróság az AEH telefonjelentését, hogy addig semmit sem határozzon, míg hétfőn, 26-án az AEH velünk a kérdést meg nem tárgyalja.

A konferencia a fentiekén kívül még a következőket határozta: A növendékektől minden kedvezményt visszavon és szigorú házi intézkedéseket fogantatott a fegyelem megteremtésére. Beszüntetjük az un. nagysétákat, amikor civilben délután 1-6 óráig hagyhatták el az intézetet a növendékek, - beszüntetjük a vizsga utáni szabad délutánokat; - korlátozni óhajtuk az assistentiai és a VI. évesek misézési kijárásait, amikor nem kívánatos papi felfogásokat hallanak és kitöréseket szednek fel nem egyszer az Ordinariusok intézkedésével szemben.

Foglalkozott a konferencia az általános óhajjal, hogy a növendékek V. év elején ne legyenek felszentelve, mert amint nagyobb

ordot kapnak, a fegyelmi életben nem létező privilégiumokat vindikálnak maguknak. Innen van az általános vágy úgy az Akadémián, mint a Szeminárium előljárói között, hogy csak VI. évben karácsonykor kapjanak ordo-t, hisz a VI. évesek külső kiegészítési alkalmazása hetüknek legalább felét vonja el a szigorlati előkészülettől; egy újmisének a predikáció-készítés több napot vesz igénybe. En aki egyházi közigazgatásban élt, tudom, hogy e kérés teljesítésének nagy akadálya a paphiány - másrészt a növendékek egy része nem is alkalmas arra, hogy doktorástust tegyen. Szerény véleményem szerint a kérdést úgy lehetne előnyösen megoldani, ha a IV. és V. évnek a tanári kar felállítaná a cursus minor-t, melyet az V. év végén szentelendők hallgatnának az Ordinarius rendelkezése szerint, de ezek a VI. évre nem jönnének vissza, a XIX. doktorandusok viszont csak VI. év karácsonyán kapnák meg az első nagyobb ordo-t.

E konferencia jegyzőkönyvét két példányban mellékelem, kérve annak láttatását. A konferencia előterjesztést óhajtott tenni a fenti ügyel kapcsolatban, néhány oly növendék visszahívására is, akik egészségi, fegyelmi vagy tanulmányi szempontból nem felelnek meg, ezek: Virágh József kalocsai, Búvári Imre esztergomi, Hárváth Imre veszprémi, Berjencsik Ferenc egri, Nagy Sándor székesfehérvári és Rezsabek Gyula kassai növendékek.

A konferencia utáni eseményekről dr. Hamvas Endre csanádi püspök úr óhajta informálni az Ordinariusokat.

Jan. 26-án, hétfőn, az ÁEH a dékánt és prodekánt, valamint a Szeminárium rektorát és vicerektorát kérte tárgyalásra. A tárgyalás eredményeképpen az ÁEH felhívta a Szemináriumot is, az Akadémiát is, hogy javaslatot terjesszenek elő külön is és közös megbeszélés alapján. E javaslatokat harmadnap adtuk be az ÁEH-hoz, kérve, hogy a dolog természete miatt Ordinariusokat is hívjanak meg a 29-ére kitűzött újabb tárgyalásra. Az ÁEH e kérésnek eleget tett és a senior-püspököt, Shvoy Lajost, továbbá dr. Hamvas Endrét, dr. Rogács Ferenc megyéspüspök urat és dr. Brezanóczy Pál egri káptalani vikárius urat hívta meg tárgyalásra. Rogács püspök úr influenza betegség miatt kimentette magát.

A jan. 29-iki megbeszélésen az ÁEH elnöke közölte válaszát a benyújtott javaslatokra és írásban is átadta a szerintük a Közp. Papnevelőben szükségessé vált intézkedésekről. Mindezen iratok másolatát saját véleményével a mai napon kórházba vonult székesfehérvári Megyéspüspök helyett a csanádi Püspök Ur fogja megküldeni az Ordinarius Uraknak.

Ezen jelentésünk 1-1 példányát Shvoy Lajos és dr. Hamvas Endre megyéspüspök uraknak is megküldtük. Dr. Hamvas Endre megyéspüspök úr a Központi Szeminárium ügyében és az ÁEH kért intézkedései tárgyában február 15-ike után püspöki konferenciát hív össze. Egyben a két Ordinarius elrendelte, hogy a nyugtalankodó szemináriumi növendékeket 4 heti szabadságra küldjük haza, miután a Hittud. Akadémia előzőleg 4 heti szünetet adott, egyben elfogadva azt a proposíciót, hogy minden egyes növendéket saját Főpásztora magához fogja idézni és csak új dispozicióval ellátott növendék térhet vissza a Közp. Szemináriumba.

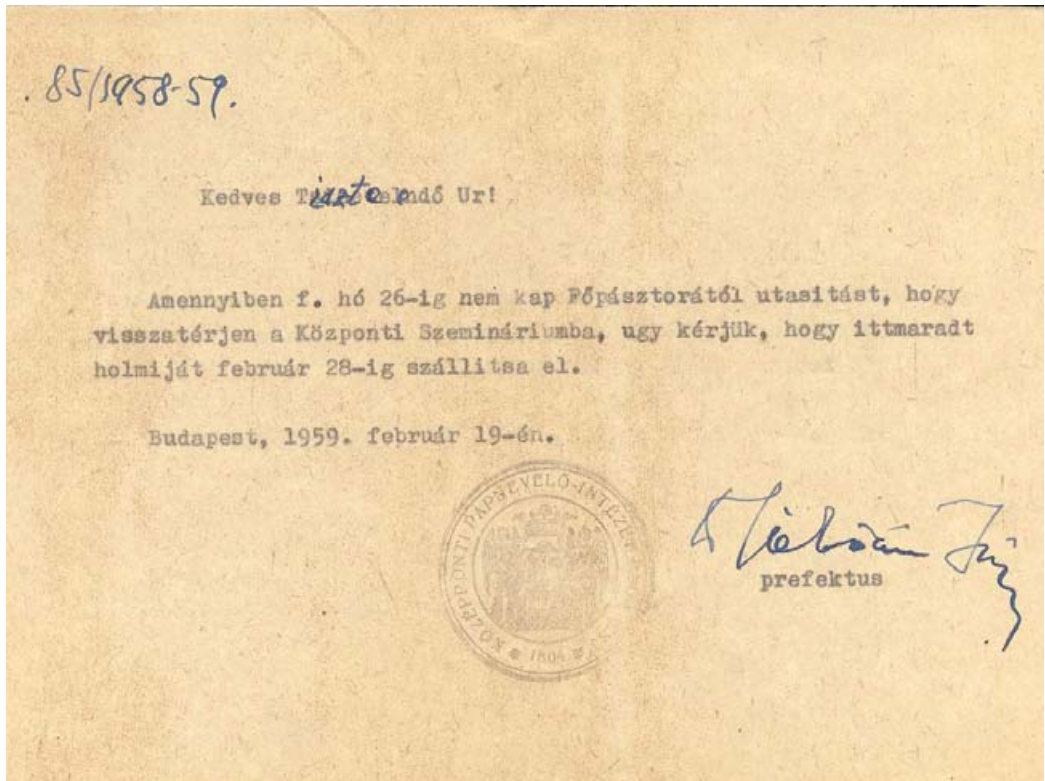
Fogadja Főtisztelendő Vikárius Ur őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1959. január 30.

nagyprépost, rektor.

Főtisztelendő

Dr. SCHWARZ-EGGENHOFFER ARTUR Vikárius Generális Urnak

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

492/1959. szám.

Főtisztelendő Spirituális Ur!

Jelen soraim erejével felmentem Főtisztelendőségedet a Budapesti Központi Papnevelőintézetben viselt lelkiigazgatói tisztsége alól.

Sok esztendei buzgó és eredményes munkájáért köszönetemet fejezve ki vagyok

őszinte tisztelettel

Esztergom, 1959. február hó 21.

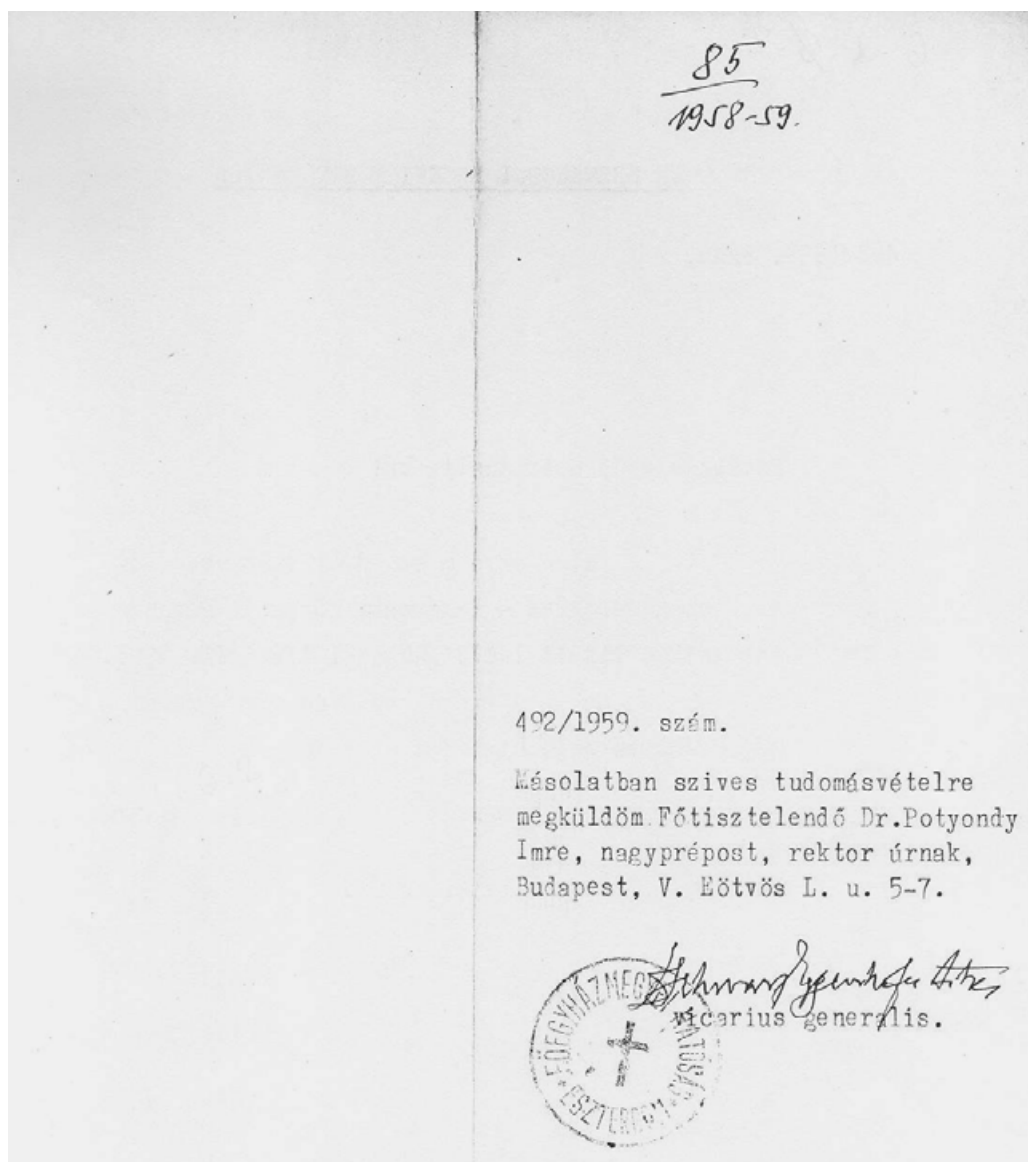
Dr.Schwarz-Eggenhofer Artur s.k.

vicarius generalis.

Főtisztelendő

Dr.Papp Imre úrnak
spirituális

Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

561/1959. szám.

Tisztelendő Prefektus Ur!

A püspökkari határozat folytán - köszönetem nyilvánítása mellett - azonnali hatállyal felmentem Tisztelendőségedet a Központi Szemináriumban viselt prefektusi tiszte alól.

Imáit kérve vagyok

Esztergom, 1959. február hó 28.

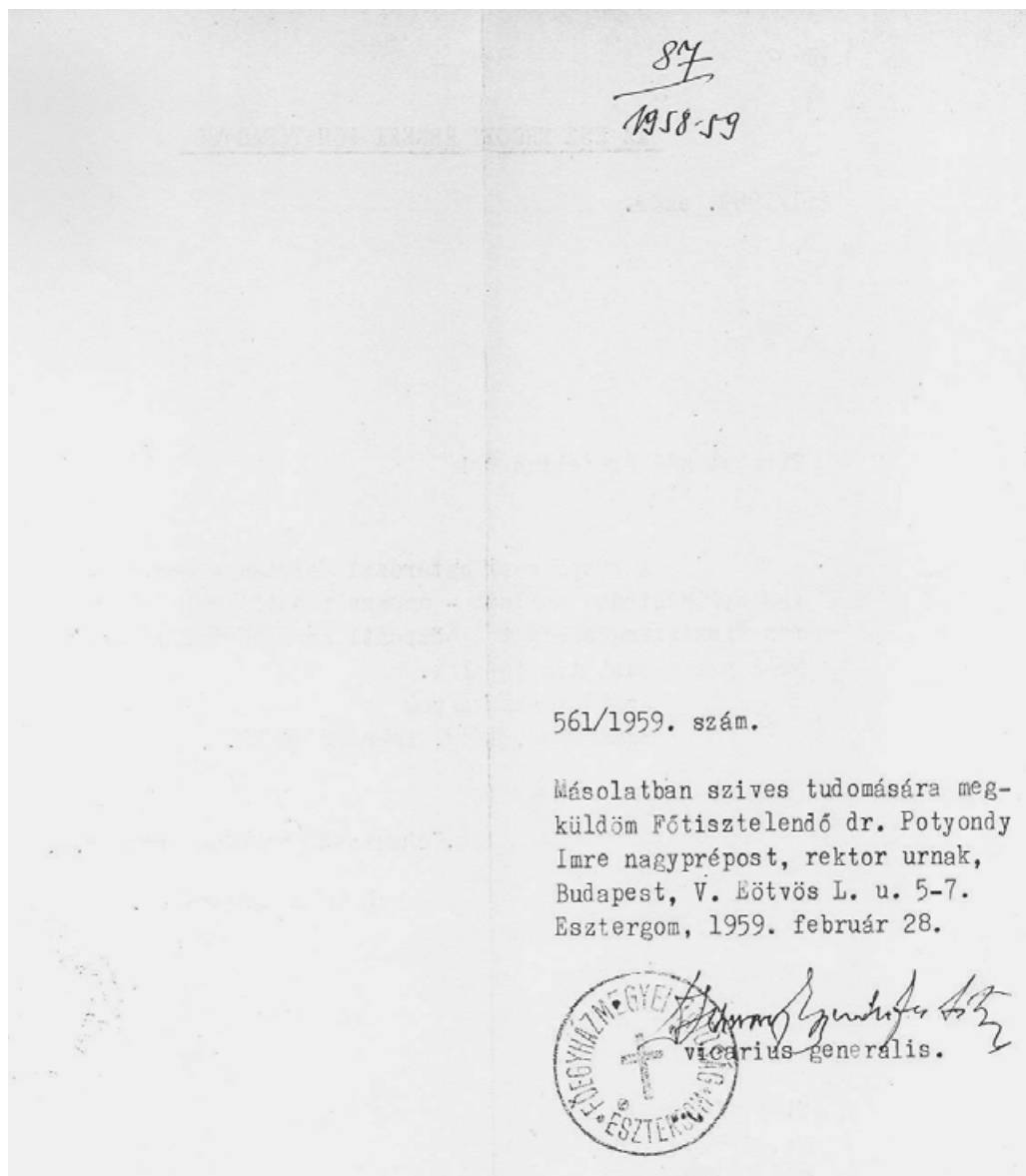
Dr. Schwarz-Eggenhofer Artur s.k.

vicarius generalis.

Tisztelendő

Dr. Liptay György úrnak
prefektus

Budapest, V. Eötös L. u. 5-7.

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

560/1959. szám.

Tisztelendő Professzor Ur!

A püspökkari határozat folytán - köszönetem nyilvánítása mellett - azonnali hatállyal felmentem Tisztelendőségedet a budapesti Központi Szemináriumban betöltött kisegítő énektanári tiszte alól.

Magamat imáiba ajánlottan vagyok

Esztergom, 1959. február hó 28.

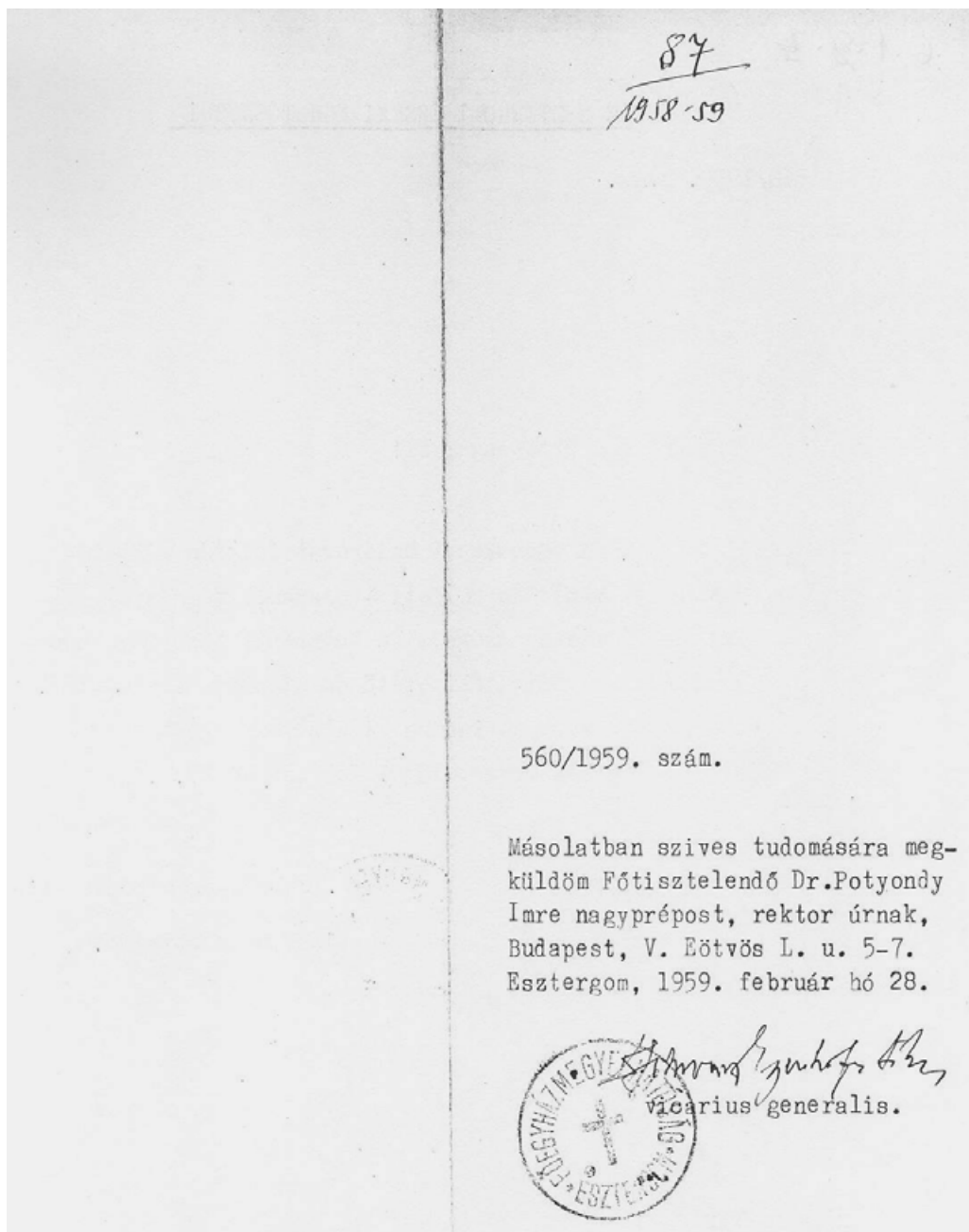
Dr.Schwarz-Eggenhofer Artur s.k.

vicarius generalis.

Tisztelendő

Dr.TAKÁCS NÁNDOR úrnak
tanár

Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

FŐEGYHÁZMEGYEI HIVATAL
ÉSZAKI RÉSZ, EGER

186/1959.szám.

Főtisztelendő Rektor Ur!

Tisztelettel értesitem Főtisztelendőségedet, hogy Pálinkás Imre V. éves, Tóth László V.éves és Rezsabek Gyula I.éves növendékeink külön nyilatkozatban megfogadták, hogy a jövőben Elöljáróiknak mindenben engedelmeskednek. Abban a reményben küldöm őket vissza tanulmányaik folytatására, hogy fogadkozásuknak megfelelően okos és szófogadó kispapokhoz mértén fognak viselkedni minden téren.

Fogadja Főtisztelendőséged őszinte tiszteletem nyilvánítását.
Eger, 1959. február 24-én

Főtisztelendő
Mons. Dr. POTYONDY IMRE
nagyprépost, rektor stb.
B u d a p e s t .

Imre Potyondy
káptalani helynök,
északi részi ordinárius.

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

526/1959. szám.

Főtisztelendő Nagyprépost,
R e k t o r U r !

Tisztelettel jelentem Főtisztelendő-
ségednek, hogy folyó hó 24-én

Hajnal Róbert,	Buváry Imre,
Somogyi Sándor,	Khírer Vilmos,
Székely Tibor,	Kiss László,
Horváth József,	Bohuny István,
Kelényi Tibor,	Pályi László,
Nyiredi István,	Sovány Pál,
Takács János,	Kozma György,

Ullmann Péter

előttem az alábbi, aláírásukkal megerősített nyilatkozat-
ot tették.

"Alulírott, mint a Budapesti Központi
Papnevelőintézet növendéke kijelentem és ígérem, hogy
semminemű u.n. bajtársi megállapodást, vagy esküt magamra
nézve kötelezőnek nem tartok, és a jövőben a szemináriumi
előljáróság és a Hittudományi Akadémia tanári testülete
által adott utasításokat engedelmes lélekkel, tisztelet-
tel fogadom és azokat mindenben lelkiismeretesen megtar-
tom."

Bizva ennek az ígéretnek őszinteségében,
a fent nevezetteket visszavettem a Budapesti Központi Pap-
nevelőintézet növendékei sorába.

A beteg Kereszti Imrét szintén vissza-
vettem, Bajzáth Ferencről pedig március 2-án fogok in-

Főtisztelendő

Dr. POTYONDY IMRE úrnak
nagyprépost, rektor

Budapest.

ad 81
1958-59

tézkedni. Őket is értesítettem.

Fogadja Főtisztelendő Apostoli Protonotárius,
Nagyprépost, Rektor Ur őszinte tiszteletem nyilvání-
tását

Esztergom, 1959. február hó 25.

Almár János
vicarius generalis.

GYŐRI PÜSPÖKTŐL

430/1959.sz.

Főtisztelendő Nagyprépost, Rektor Ur!

Szives tudomás végett értesitem Főtisztelendőségedet, hogy a győri egyházmegye részéről HROTKÓ GÉZA, LÁNDORI TAMÁS, REDLY ELEMÉR és SZABÓ KORNÉL növendékeket egyelőre visszaküldöm tanulmányaik folytatására a budapesti Központi Papnevelő Intézetbe, miután kihallgatáson közöltem velük utasításaimat.

Fogadja Főtisztelendőséged őszinte tiszteletem nyilvánítását

Győr, 1959. február 28-án

Főtisztelendő
Dr. PÖTTYONDY IMRE úrnak,
nagyprépost, rektor,
B u d a p e s t, V.
Eötvös L-u. 7.

Pappkalmár
győri püspök.

A HAJDUDOROGI PÜSPÖKTŐL.

561/1959.szám.

Méltóságos és Főtisztelendő Rektor Ur !

Értesitem Főtisztelendő Rektor Urat, hogy Seszták Miklós és Sója Csaba III.éves papnövendékeimet, miután a Püspöki Kar folyó évi február 17-i határozatának előttem külön-külön eleget tettek, tanulmányaik folytatására a Központi Papnevelőintézetbe disponálok.

Fogadja Főtisztelendő Rektor Ur őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Nyiregyháza, 1959. február 28.

+ S. Seszták Miklós
hajdudorogi püspök.

Méltóságos és Főtisztelendő
DR.POTYONDY IMRE URNAK,
szemináriumi rektor, általános helynök, nagyprépost
B u d a p e s t .

A Kalocsai Érseki Hatóságtól.

653/1959.
szám.

Tárgy: Papnönvedékek küldése

Mellékletek száma: 0

Hivatkozási szám: 0

Főtisztelendő Apostoli Protonotárius, Nagyprépost,
Rektor Ur!

A Püspöki Kar határozata értelmében magamhoz hivattam a Központi Papnevelőintézet három kalocsai főegyházmegyes növendékét. Valamennyien hajlandóknak nyilatkoztak alávetni magukat a Püspöki Kar határozatának.

Ezek után Virág József IV. éves, Kovács Jenő I. éves és Sz. Tóth Imre I. éves növendéket visszaküldtem Budapestre a Központi Papnevelőintézetbe tanulmányaik folytatására.

Kérem Főtisztelendő Rektor Urat, hogy a fentieket tudomásul venni és számukra ott helyet biztosítani sziveskedjék.

Fogadja Főtisztelendő Rektor Ur őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Kalocsa, 1959. március 2.

érseki helynök

Főtisztelendő
DR. POTYONDY IMRE urnak,
apostoli protonotarius,
nagyprépost, rektor
B U D A P E S T

215/1959.szám.

A pécsi püspöktől.

Főtisztelendő Apostoli Protonotárius, Nagyprépost,
Kanonok, Rektor Ur!

A folyó hó 17-i püspöki konferencia határozatának megfelelően közlöm Főtisztelendőségeddel a Budapesti Központi Papnevelőintézetbe disponált teológusaim névsorát:

Bán Zoltán V.éves
Juhász József "
Lőrincz Sándor "
Orbán János "
Károly Róbert III.éves
Szonner Ernő "
Iván József I.éves

Nevezettek mind megjelentek előttem, hogy a kispapi magatartással és lelkülettel kapcsolatos főpásztori instrukciót meghallgassák.

Fogadja Főtisztelendőséged őszinte tiszteletem nyilvánítását.
Pécs, 1959. évi február hó 23-án

Dr. Rogán Ferenc
pécsi püspök

Főtisztelendő

Dr. POTYONDI IMRE urnak
apost.prot., nagyprépost, kanonok, rektor
B u d a p e s t

A Székesfehérvári Levéltár igazgatójának levele

Feladó: Mózessy Gergely <mozessyg@freemail.hu>

Címzett: Székely Tibor

Tárgy: Shvoy-levél

Tisztelt Uram!

Sajnálattal kell értesítenem, hogy egyelőre nem akadtam rá a keresett, 1959. II. 24-én kelt, Shvoy Lajos püspök által Potyondy rektorhoz írt levél másolatára vagy fogalmazatára levéltárunkban. A levél magántermészetűként íródhatott, mivel iktatókönyvünkben nincs nyoma.

Levéltárunk az iratokat tárgyi csoportosításban tárolja, a szóbajöhető No.7384-es csomóban (Központi Szeminárium) azonban nincs nyoma.

Esély még arra van, hogy Shvoy püspök magánlevelezésében ráakadok a dokumentumra. Tekintettel majd' 41 évnyi főpásztorságára, a személyes anyag gyenge rendezettségére, ez időigényesebb vállalkozás. Amúgy is nehezebb a dolog, mert kimenő magánlevelekről másolat csak ritkán készült. Türelmét kérem, esetleges siker esetén értesítem.

Bíró püspök úrhoz egyelőre nem fordultam még; csak a kutatás lezárása után tenném.

Tisztelettel

*Mózessy Gergely
püspöki levéltáros*

A SZOMBATHELYI PÜSPÖKTŐL

163

..... sz.

194....59.

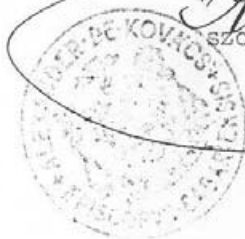
Főtisztelendő Nagyprépost, Apostoli Protonotarius
Szemináriumi Rektor Ur !

Tisztelettel értesitem Rektor Urat, hogy a vezetése alatt álló Központi Szemináriumban tanuló kispapjeim, névszerint Beer Ferenc VI.é., Pomeisl Imre és Zavec József III.é. és Szikszay Sándor I.é. szombathelyi egyházmegyes kispapok előttem engedelmességet ígértek a Központi Szeminárium Elöljárósága és a Hittudományi Akadémia Tanári Kara iránt. Miután a nevezettek jóakaratu és hivatásukat szerető kispapok, azért a további tanulás és nevelés végett a Központi Szemináriumba küldöm őket.

Sziveskedjék Rektor Ur és az Elöljáróság atyai szeretetükbe fogadni őket.

Fogadja őszinte tiszteletem kifejezését, mellyel maradok ináiba ajánlottan

Szombathely, 1959. febr. 28.

Kovács László
szombathelyi püspök.

Főtisztelendő
Dr. POTYONDI IMRE
nagyprépost, apostoli protonotarius,
szemináriumi rektor urnak
B U D A P E S T . V.
=====

Eötvös Lóránt u. 7.

A VÁCI EGYHÁZMEGYEI HATÓSÁGTÓL.

Száma: 580/1959.

Tárgy: Dispozíció.

Főtisztelendő Apostoli Protonotárius, Nagyrépost,
Szemináriumi Rektor Ur!

A Püspöki Karban történt megbeszélés szerint növendéke-
imet egyenkint kihallgatáson fogadtam. Ennek megtörténte után a
következő növendékeket disponálom a Központi Papnevelő Intézetbe
hittudományi akadémiai tanulmányaik folytatására.

V. évre : Mádi György és Szegedi László.
IV. évre : Égi Ferenc és Tőzsér Pál.
III. évre : Molnár János.
II. évre : Madari Péter és Ruzsina Vilmos.
I. évre : Barcza Barna, Dániel Gyula, Koltai Ernő.

Mint hogy a fegyelmi eljárások Ferencz István V. éves
növendékre nem vonatkoznak, feleslegesnek tartom az ő külön dispo-
zícióját, ő is tovább folytatja a Központi Szemináriumban akadémiai
tanulmányait.

Főtisztelendő
dr. P o t y o n d Imre urnak,
apostoli protonotárius, nagyrépost, rektor
B U D A P E S T .

ad 81
1958-59

A fennálló rendelkezések értelmében a váci egyházmegye
növendékei közül nem tér vissza a Központi Papnevelő Intézetbe
Arató Pál.

Magamat mindannyiok buzgó imáiba ajánlom.
Vác, 1959. február 26.

J. Kovács
felszentelt püspök,
általános püspöki helynök.

9002-5/1959.

Miután remény van arra, hogy a mult meg gondolatlan-
sá- gain tanulva, a mindenkori előljárók rendelkezéseinek Horváth József
Takács Lajos, Györkös János, Szerenka Miklós, Nikovicz Antal, Pápai Lajos
veszprémi vármegyei papnövendék aláveti magát, ezért a neveset-
tet tanulmányai folytatása végett a budapesti Központi Papnevel-
őbe visszaküldöm.

Veszprém, 1959. február 28.

J. Kleeny, Sándor

alt. püspöki helytartó

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

600/1959. szám.

Főtisztelendő Nagyprépost,
R e k t o r U r !

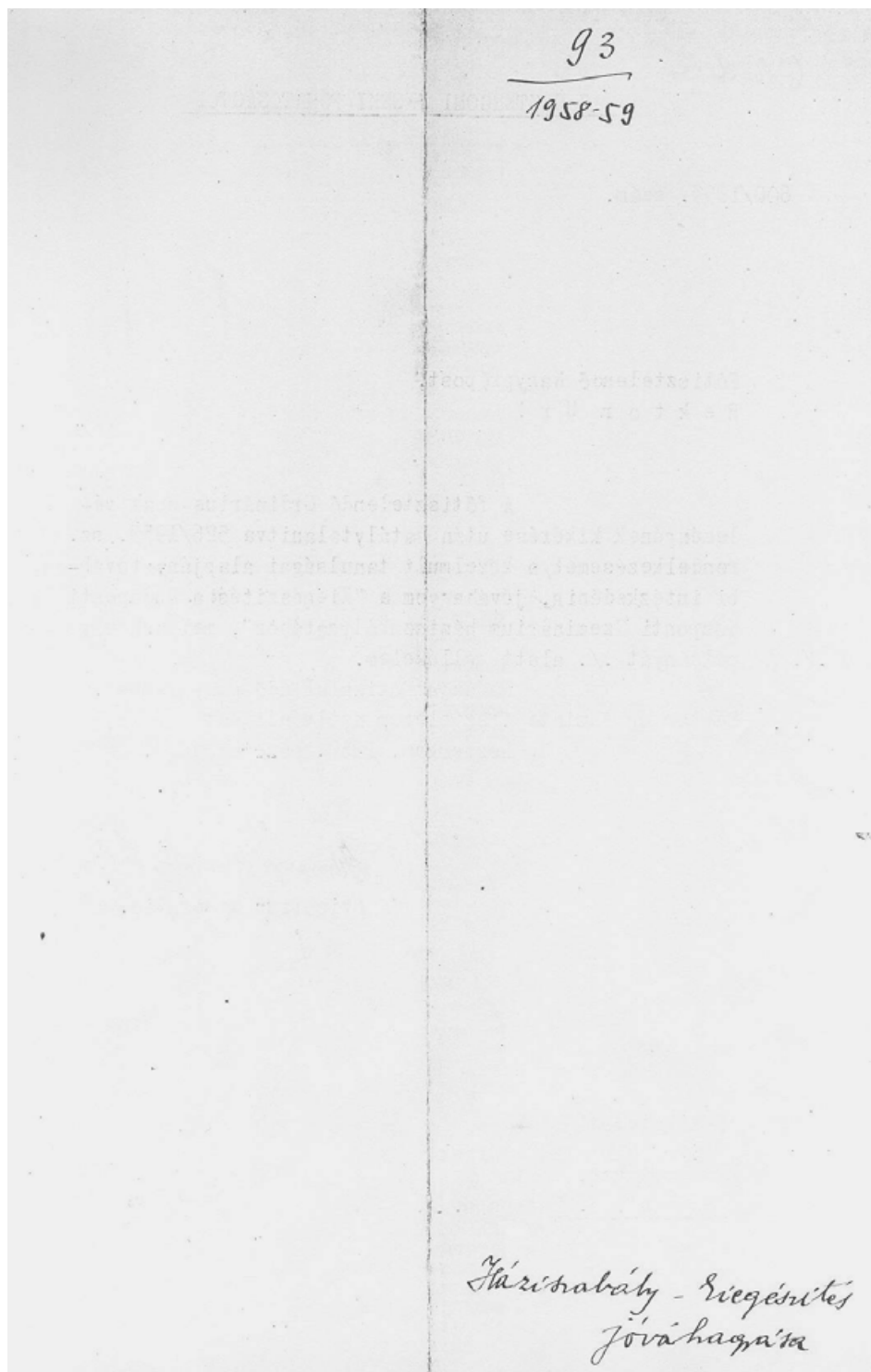
A főtisztelendő Ordinárius urak véleményének kikérése után hatálytalanítva 526/1959. sz. rendelkezésemet, a közelmúlt tanulságai alapján, további intézkedésig, jóváhagyom a "Kiegészítést a Budapesti Központi Szeminárium háziszabályzatához", melynek egy példányát ./.. alatt mellékelem.

Fogadja Főtisztelendő Nagyprépost,
Rektor Ur őszinte tiszteletem nyilvánítását
Esztergom, 1959. március hó 4.

Ágoston Gyurkó
vicarius generalis.

Főtisztelendő
Dr.POTYONDY IMRE úrnak
nagyprépost, rektor
Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

Budapesti Központi Szeminárium háziszabályzata
főbb rendelkezéseinek büntető szankciói.

- 1./ A kispapok ebédlőjében a felügyeletnek hetenkénti váltással a vicerector és a prefektusok gyakorolják. Kétszeres ebédelési időpont nincs. Megváltoztatott időpontban ebédelni rendkívüli kivételként csakis az illetékes prefektustól láttamozott és a konyhához a portás útján reggeli időben eljuttatott ebédjegy ellenében lehet. Az étkezéseken megjelenni kötelező; így a reggelinél is s ez alól kivételt csak azok képezhetnek akik abban az időpontban beosztásszerűen miséznek vagy ministrálnak. Az ebédlőbe való levonulást gyorsan és pontosan kell végrehajtani. Az ebédlői viselkedésben és az étkezésben tartsa magát minden növendék gondosan a jóneveltség, az illem és a kispapi önfegyelmzés szabályaihoz.

Büntető szankció: A kispapok az ebédlőben az eddigi szabadulási rend helyett ezentúl kurzusonként kötelesek ülni.

- 2./ Idegenek - legyenek azok közeli rokonok, vagy egyházi személyek - beengedése, vagy felvezetése a növendékek által lakott II. és III. emeletre szigorúan tilos. Látogatók fogadása csakis az e célra kijelölt helyen és időben lehetséges. Látogatás van minden hó első vasárnapjának délutánján 2-4-ig. Hétköznap látogatás nincs. Csakis a Budapesttől távollakó közeli rokonok fogadására adhat rendkívüli esetben, nyomosokból, de csak rövid időre előzetes engedélyt az illetékes prefektus.

Büntető szankció: Aki ezen rendelkezés ellen vét, 1-2-3 hónapra minden vendég fogadástól eltiltatik.

- 3./ A világi hallgatókkal, a közös praelectiók-on kívül tilos minden további barátkozás, vagy kapcsolatok fenntartása. A Szeminárium kispapi részébe ők sem vezethetők be.

Büntető szankció: Ezen tilalom ismételt megszegése kizárást von maga után a bentlakó kispapoknál, a világi hallgatókra pedig az Akadémia olyan rendelkezését kérjük, mely szerint a világi hallgatók a rendes tanítási időn kívül a Szeminárium épületébe nem léphetnek, s amennyiben ezt megtennék, az Akadémia részéről fegyelmi eljárás alá vonassanak.

- 4./ Hazamenetel a tanév kezdetétől annak végéig nincs. Kivételt csak karácsony és husvét másnapja képez oly formában, hogy akkor a Budapesten lakó közeli vérrokonok meglátogathatók, Budapesten kívüli utazáshoz engedélyt csak a rector adhat: kizárólag az elsőfoku vérrokonok házasságkötésére, vagy temetésére.

Büntető szankció: Aki karácsonyi, vagy husvét budapesti látogatásáról esti 7-ig pontosan vissza nem érkezik, a következő alkalommal nem mehet haza látogatásra.

- 5./ A növendékek külön engedély nélkül nem tartózkodhatnak a földszinti folyosón, s nem léphetnek be a konyhába, vagy a portára. Az érkező napi postát a portás felviszi a senior-prefektushoz és tőle kapja azt meg a tabellárius. A kimenő levelek a II. emeleti társalgó gyűjtőszekrényébe dobandó ahonnan reggelenként a tabellárius kiszedi és a prefektusnak bemutatja.

Büntető szankció: Más úton levelezni tilos és súlyos következményekkel járó fegyelmi véttség.

- 6./ A portára való belépés tilalmával együttjár, hogy a portán a ház telefonja sem vehető igénybe a növendékek által. Teloronálki csak valamelyik előljáró engedélyével, az illető előljáró szobájából és jelenlétében lehet.
- 7./ A fegyelem lazítására vezet, ha a növendékek az erre vonatkozó tilalom ellenére kijárásokat, ügyintézéseket, megpízatásokat vállálnak családjuknak, egyházközségüknek, plébánosuknak, ismerőseiknek, vagy jóbarátaiknak részére.
- Büntető szankció: Az e tilalom ellen vétők megátározott időre semmiféle kedvezményben nem részesülhetnek.
- 8./ Külön is kívánja hangsúlyozni az előljáróság, hogy a cella-tilalom a Ház törvényeiben előírt módon, lelkiismeretesen megtartandó. E cél érdekében minden esetleges korábbi engedély hatályát veszti, a főduktori, assistentia-magisteri és muszaki cella kivételével.
- Büntető szankció: Aki más cellájába lép, vagy amely kispap cellájába - az előljárón kívül - más beenged, első ízben arra a félévire elveszti cella-jogát s a II. évesek közös muzeumába kell leköltöznie.
- 9./ Az egyházi rendelkezések szemmel tartásával a növendékek engedélyt kaphatnak egy tanév folyamán legfeljebb 3 mozielőadás megtekintésére. De csakis az előljáróktól e célra kijelölt filmet nézhetik meg, megátározott napon, csoportosan, valamelyik előljáró jelenlétében; majd a film megtekintése után közös megbeszélés és kiértékelés következik.
- Büntető szankció: Aki a film megtekintését az engedélyezett időpontban elmulasztja, más időpontban nem tartat rá igényt.
- 10./ A Népstadion sportrendezvényei közül a növendékek néhányszor csakis előljárói engedély és felügyelet mellett vehetnek részt.
- Büntető szankció: Kizáratnak a részvételtől, akik tanulmányi, fegyelmi vagy egyéb szempontból kifogás alá esnek.
- 11./ Valamelyik előljáró vagy professzor vezetésével egyes sétadélutánokon a növendékek csoportosan egy-egy muzeumot, tárlatot, kiállítást, közkönyvtárt stb. tekintenek meg.
- 12./ A kirzus-kirándulások megszűnnek. Helyettük a Szeminárium rendez alkalmas tavaszi időben a kispapok részére, az előljárók részvételével és tanárok meghívásával egésznapos kirándulást.
- 13./ Nagyséta minden csütörtökön 13-18. óráig.
- Büntető szankció: A nagyséták 1960. június 30-ig szünetelnek. Hogy ebből a papnövendékeknek egészségi kára ne legyen, helyette intenzívebben nyernek megvalósulást a közösségi sportjátékok. Ugyanezen időpontig szünetelnek az u.n. vizsga utáni szabad kimenők.
- 14./ A növendékek minden nem magánjellegű irásukat, ugymint egyházi és egyéb hatóságokhoz benyújtandó kérvényeiket, folyamodványait, felterjesztéseiket stb. előzőleg fogalmazványban kötelesek bemutatni az illetékes prefektusnak.
- Büntető szankció: Az előljárói láttamozást nélkülöző felterjesztést az ordinariatus visszaküldi a Szemináriumnak s annak ajánlása vagy nem ajánlása már a megkerülést is figyelmeevé történik.

- 15./ A Szeminárium rendjébe vágó bármiféle rendkívüli ügy, úgy mint bárhol - pl. rádióban, televízióban, politikai gyűléseken stb. való szereplés, lapban vagy bármely folyóiratban való közreműködés, összejövetelek, előadásokra való meghívás, vagy az Intézeten kívülálló valakinek ilyenre való meghívása, stb. előzetes előljárói engedély nélkül nem történhetik.
- Büntető szankció: Az ilyen engedély nélküli szereplés fegyelmi véttség, s az eset súlyossága szerint kedvezmények megvonását, látogatók fogadásának megtagadását, vagy súlyosabb esetben az Intézetből való kizárást von maga után.
- 16./ Különös gond fordítandó a természetes erények kidolgozására, főként a következőkre: egyenes nyíltság, jó módor, fiúi engedelmesség, egymást megbecsülő kölcsönös szeretet, szociális magatartás, munkáslelkület, fegyelmezett önmérséklet, a szórákozásban való igénytelenség, az anyagiakhoz nem tapadó lelkiület, az önfeláldozásig fokozott önzetlenség. Mindezzel szöges ellentétben állna a tilalmas szórákozások keresése, mulatónevelők, vendéglők, mozik és színnázak látogatása.
- Büntető szankció: Ennek a szigorú rendelkezésnek az áthágása az Intézetből való azonnali kizárást vonja maga után.
- 17./ Az önfegyelmezésnek belső összeszedettségnek és eredményes szellemi munkának fontos előfeltétele a silentium. Ezért a Szeminárium helyiségeiben, a termekben, a szobákban, cellákban és folyosókon futkosni, játszani és lármázni sona, még szabad időben sem szabad.
- A cellákban, cella-folyosókon és a kispapi muzeumokban a silentium állandó.
- Büntető szankció: A silentium megszegője előbb prefektusi figyelmeztetésben, utána rektori megintésben részesül; további visszaesések a kedvezmények megvonását és előljárói konferenciái megrovást eredményeznek, amiből a szentelések elhalasztása következhet.
- 18./ Nincs szentebb egyéni és közösségi feladat a szemináriumi életben, mint résztvenni a Ház napirendjében előírt közös kápolnai istentiszteleti és lelkiéleti szent cselekményeken. Ezekről elmaradni - indokolt esetben - csakis a lelkiigazgató engedélyével lehetséges. Minden egyes kápolnai késésről ugyan - csak a lelkiigazgató előtt kell számot adni.
- Büntető szankció: Ha a sorozatos kápolnai mulasztások fegyelmi utra terelődnek, üdvös intelmek eredménytelensége után - mivel a lelkiéleti súlyos mulasztások a papi hivatás hiányának jelei - az e mulasztásokban vétkes növendék az Intézetből elbocsáttatik.
- 19./ Az Isten-szolgájává érlelődés éveiben különösen is szükséges, hogy a növendék minden önkényes, egyéni aktuális politikai tevékenységtől, vitától és külső állásfoglalástól szorosan elzárkózzék. E kérdéseken készséggel kövesse az Ordináriusok és előljárók utasításait.
- Büntető szankció: Az ellenszegülés jogot ad a Rektornak, hogy az illető teológust azonnal visszaküldje egyházmegyéjébe.
- 20./ Hogy a növendékek az aktuális hazai és világeseményekről kellő információkat kapjanak, havonként egy professzor, előljáró vagy felkért előadó fog ezen kérdésekről előadást tartani, melyen megjelenni mindenki köteles.

Büntető szankció: Az ezen előadásokról való elmaradás, vagy elmaradásra való felhívás, bujtogatás, első esetben szigorú rektori megintést, ismételt esetben az Intézetből való kizárást von maga után.

A világi hallgatók kötelezendők, hogy visszamenőleg szerezzék be az akadémiai beiratkozáshoz Ordinariusuk írásbeli engedélyét.

Büntető szankció: Aki ezt megtenni záros határidőn belül elmulasztja, zárassék ki az Akadémia hallgatói sorából.

L.J.Ch.!

Főtisztelendő Püspöki Kar!

Alulírott Római Katolikus Hittudományi Akadémia növendékei úgy érezzük, hogy a magyar egyháztörténelem folyamán alig volt valaha olyan kispapi generáció, amelynek olyan súlyos válságokkal és megpróbáltatásokkal teli élettel kellett volna készülnie a leg-szentebb szolgálatra, mint nekünk. Szeretnénk végre belső és külső nyugalmat élvezni, mely a lelki élethez és a tanuláshoz egyaránt szükséges. Ahhoz, hogy ezt az annyira áhitott nyugalmat elérhessük, szükséges, hogy gyermeki bizalommal néhány kérést terjesszünk a Főtisztelendő Püspöki Urak elé.

Tisztelettel kérjük, 14 társunk ügyének felülvizsgálását, akiket nézetünk szerint teljesen ártatlanul zártak ki közülünk. Legjobb tudásunk szerint a CIC. előírásaitól függetlenül is az Opus Pacis alapszabályaiban és a Katolikus Papok Országos Békebizottságának döntése alapján is békegyűléseken a kispapok nem vesznek részt. Ilyen részvételre kötelező semilyen állami rendelkezésről sem tudunk, hiszen ez nem is férne össze a világszerte elismert és tisztelt békemozgalom önkéntességével. Meg vagyunk győződve róla, hogy az általunk nagyrabecsült Állami Egyházügyi Hivatal még burkolt formában sem akar ránk nyomást gyakorolni, épp ezért döbbentett meg minket az, hogy társainkat közvetlenül az elmúlt békegyűlés után zárták ki.

Hallottunk olyan feltevést is, hogy társaink szervezkedtek, és államellenes cselekmény gyanúja alatt állnak. Hosszadalmas felsorolás volna most egyenként leírni, hogy melyiknél miért képtelenség ez az állítás, mégis a legjellemezőbbet kiragadjuk, Takács László és Nemes Balázs esetét, akik ellen soha, senkinek, semmilyen kifogása nem volt, ellenben néhány nappal a kritikus események előtt, mint fűtők össze-szólalkoztak Dr. Semptey László vicedirektor úrral. Tekintettel arra, hogy legjobb tudásunk szerint távozásukat az Á.E.H. követelte, nem tudunk másképp gondolni, minthogy ezt az információt Dr. Semptey László vicedirektor urtól nyerték. Főtisztelendő Püspöki Kar! Akkor, amikor kormányunk mindent megtesz, hogy a törvényességet megszilárdítsa és fenntartsa, lehet-e valaki "összeesküvő" azért, hogy néhány lapát szénnel töltött dobba a kazánba a kelletténél, és ezért kizárják az ország összes szemináriumából? Lehet-e csodálkoznunk azon, hogy rólunk nem mindig a legmegfelelőbb a vélemény, ha állami szerveket így informálnak? Hogyan tekintünk tisztelettel és bizalommal egy olyan előljáróra, akinél nem vagyunk bizonyos abban, hogy melyik pillanatban leszünk mi is ilyen "összeesküvők"?!

Ami pedig lelkiünket a legjobban felkavarta, ez Dr. Szörényi Andor prodékán úr újságcikke. Tiltakoznunk kell azon állítás ellen, mintha 14 társunk a mi szellemünket rossz irányban befolyásolta volna. Közismert dolog, hogy minden összebeszélés nélkül, csak saját lelkiismeretünkre hallgatva döntöttünk, még hozzá nem is egységesen, mert akik el akartak menni, azok el is mentek.

Megdöbbenéssel olvastuk a cikkben, azt a burkolt, de az egyházi emberek előtt nyílt támadást, mely köztiszteltben álló Rector Atyánk ellen irányult. Épp ezáltal nyer egészen különösmelléklet, és a katolikus morállal összeegyeztethetetlen jelleget, mivel a Prodékán Úr nem egy társunktól kérdezte már az évek folyamán, hogy, ha ő lenne a rektor, vajon bizonyos utasításokat végrehajtanának-e a kispapok?...

Ma már az egész országban közismert dolog, hogy a Főtisztelendő Püspöki Kar olyan értelemben döntött, hogy egyetlen kispapot sem zár ki a papnevelésből. A cikk nyilvánvaló valótlanúságot állít ebben a kérdésben. A paptestvér iránti szeretet arra kötelez minket, hogy felté-

97
1958-59

telezzük: jóhiszemű tévedés esete forog fenn. Ebben az esetben pedig természetes, hogy helyreigazító nyilatkozatot kérünk, hiszen a sajtó szabad, és mindenkinek a rendelkezésére áll. Addig azonban, míg ez a nyilatkozat meg nem jelenik, bármennyire nehezünkre esik is, de Dr. Szörényi Andor prodékán ur előadásairól kénytelenek vagyunk távolmaradni.

Főtisztelendő Püspöki Kar! A világszerte folyó háborus készülődést látva elemi erővel tör fel a lelkünkben a békevágy. Tisztelettel kérjük a Főtisztelendő Püspöki Kar Közbenjárását, hogy illetékes szervek ne kényszerítsenek minket távolmaradásra egy békedemonstrációról azáltal, hogy ezt olyan emberek társaságában kívánják tőlünk, akikkel együtt már nem akarunk megjelenni. Meggyőződésünk, hogy közülünk még a betegek is elmennének egy olyan gyűlésre, melyet a Pax Christi mozgalom keretében a Főtisztelendő Püspöki Kar hív össze, ahol az elnöki emelvényen csak a Főtisztelendő Püspöki Kar tagjai foglalnak helyet. Kérjük a Főtisztelendő Püspöki Kart, hogy terjessze elő illetékeseknek ezt a kérésünket, mely a mi jellegünknek és évezredes hagyományunknak legjobban megfelel.

Kéréseinket újól a Főtisztelendő Püspöki Kar elé terjesztve maradunk fiúi tisztelettel:
Budapest, 1959. márc. 9.

A Központi Szeminárium Növendékei.

A fentieket a Központi Szeminárium növendékei⁶⁰ szavazattal⁹ szavazat ellenében elfogadták, és felkérték az egyes egyházmegyék főmegyéseit, hogy ezt aláírásukkal igazolják.

Takács János
Esztergomi ephm.

Vinyl József
Kisvárdai ephm.

Bokán Béla
Egyi főegyh.

Szervák József
Veszprémi ephm.

Jurányi József
Pécsi ephm.

Szerkesztő Géza
Egyi ephm.

Mádi György
váci ephm.

Beer Tereza
malackai ephm.

Johann József
nék. jehován ephm.

Kulcsár Andor
váci ephm.

Bármán József
Kassai ephm.

Szeresztás Miklós
Hajdudorogi ephm.

Jelen felterjesztést megküldtük valamennyi Ordinárius Urnak, valamint a Központi Szeminárium Rektorának és a Hittudományi Akadémia Dékánjának.

1950 MAR. 1

244.10 XV/9

UE

Március 3-án megkezdődik a Hittudományi Akadémia második féléve

dr. Szörényi Andor prodékán nyilatkozata

Megírtuk néhány héttel ezelőtt, hogy a Római Katolikus Központi Hittudományi Akadémia második félévét március 3-án kezdi. Eddig az időpontig a budapesti Központi Papnevelő Intézet szabadságot engedélyezett növendékeinek.

Az Új Ember munkatársa felkereste dr. Szörényi Andor biblikus professzort, prodékánt, hogy tájékoztatást kérjen tőle az akadémia újra kezdődő munkájáról.

— Az a sok mende-monda, találgatás és részben tendenciózus ferdítés, amely a félévi szünet meghosszabbítása körül felmerült, indokoltá teszi az érdeklődést — mondotta Szörényi professzor. — A híresztelések egy része pusztán kíváncsiságon alapult, vagy tájékozatlanságból táplálkozott, másrészt azonban önkényes és rosszindulatú koholmányok is szárnyrakeltek. Így például az, hogy a Hittudományi Akadémia és a Központi Papnevelő Intézet megszűnt. Mindebből egy szó sem igaz. Március 3-án a Hittudományi Akadémia megkezdí a második félévét a Központi Papnevelő Intézet épületében.

— A szünetet a tíz év alatt felgyülemlett problémák egy részének megoldására használta fel a püspöki kar. 1950-ben, az új magyar alkotmány életbe lépésével párhuzamosan, a budapesti egyetemen annak szerves részeként működött hittudományi kar az állam anyagi támogatásával mint

Római Katolikus Központi Hittudományi Akadémia szerveződött újjá és a Központi Papnevelő Intézetben kapott otthont. Ezzel az akadémia fizikai elhelyezése megoldódott, de nem történtek meg a szükséges intézkedések a tanítói és nevelői munkakör összehangjának biztosítására. Ebből fakadt a problémáknak egy része.

— A problémák másik része nem szervezeti, vagy technikai, hanem belső és lelki természetű volt. Mindannyian tudjuk, hogy korfordulóban él az emberiség a akár tetszik egyeseknek, akár nem, új világ születésének korát éljük. Ebben az új világban, amely a magyar gazdasági és társadalmi életet alapvetően megváltoztatva, a szocializmus építésének útját járja, a magyar püspöki kar bölcs megfontolással kereste és keresi a katolikus egyház életének lehetőségét és biztosítását. Az egyház és az állam közötti tárgyalásokon megtalálta ennek lehetőségeit és módozatait. Ezeket a módozatokat talán úgy lehetne megfogalmazni, hogy a világnézeti különbségek ellenére a békés együttélés kialakításának törekvése hatotta át azokat, a béke és népünk jólétének növelése tekintetében pedig megfelelő együttműködést jelentett. Ezek a szempontok a nevelés terén nem érvényesültek kellő mértékben és elég hatásosan, így vált lehetővé, hogy az egyház

új életével szembenálló magatartás s attól idegen nézetek üthették fel a fejüket az akadémián és a Központi Papnevelő Intézetben.

— Amennyire bölcsen előrelátó a katolikus egyház és a magyar nép érdekeit egyaránt szolgáló volt a püspöki karnak a magatartása, annyira rövidlátó és helytelen volt a hallgatók és növendékek egy részének viselkedése az új élet követelményeivel és problémáival szemben. Ezek a hallgatók és növendékek — talán éppen az oktatás és a nevelés szétválasztottsága miatt is, inkább azonban a távlatok és helyes szempontok hiánya miatt, de nem kis részben a magyar katolikus egyház érdekeit szem előtt nem tartó felelőtlen propaganda hatása alatt — értetlenül, tájékozatlanul s az engedelmességet megtagadva az évek során nem egyszer szembeszálltak közvetlen és legmagasabb egyházi előjáróikkal is. Nem ismerték fel eléggé, hogy itt és most kell papnak lenniök, itt kell az evangélium terjesztőivé és Krisztus örök papságának folytatóivá válniök. Nem értékelték azt a nagy fejlődést, amelyen népünk gazdasági és társadalmi vonatkozásban napról napra átmegy. Ami ezeket a növendékeket illeti, őket — számszerűen tizennégyet — a püspöki kar a Központi Papnevelő Intézetből és a Hittudományi Akadémiáról eltávolította. Vétikük nemesak az engedelmesség

ellen irányuló volt, — márpedig milyen szolgája lenne az az ember egyházának, aki növendék korában nem tanul meg engedelmeskedni? — hanem a közösség ellen is, melynek szellemét rossz irányban befolyásolták. Megfeledeztek arról is, hogy mint egy intézménynek tagjai, felelősek nemcsak önmagukért, hanem intézeteikért is. Így a Hittudományi Akadémiának és a Központi Papnevelő Intézetnek nagy erkölcsi kárt okoztak.

— Megjegyzem még, hogy az eltávolítottak elől sem zárta el végleg a püspöki kar a papi hivatást. Egy vagy másfél év múlva kérvényt terjeszthetnek ordináriusuk elé s kérhetik újrafelvételüket, ha addig jelenlegi hibás magatartásukat megváltoztatják.

— Az akadémián és a papnevelő intézetben is változtatást hajtott végre a püspöki kar. A Hittudományi Akadémián az állam anyagi támogatásával a püspöki kar két új tanszéket szervezett. Ezzel önálló külön tanszéket kapott a teológia fundamentalis, amelynek anyaga alapvető hittan, vagy apologetika néven is ismeretes. Ezt a tanszéket eddig az ökeresztény egyház — és dogmatörténeti tanszékkel együtt egy professzor látta el, pedig azt hiszem, hangsúlyoznom sem kell, mennyire fontos a jövőbeni papi nemzedék számára a teológia fun-

damentális ebben a fejlődő, természettudományi vívmányok tömeget termő korban. Hasonlóan fontos az élet realitásaiban való eligazodáshoz a másik újonnan szervezett tanszék, a társadalomtudományi. Meggyőződése, hogy ezzel a két tanszékkel bővült akadémia olyan kiképzést tud adni a magyar holnap papjainak az új világ megismerésében és kellő értékelésében, amely szükséges ahhoz, hogy hasonló természettudományi és társadalomtudományi tájékozottságú híveknek hirdessék az evangéliumot.

— Meggyőződése, hogy a Hittudományi Akadémia és a Központi Papnevelő Intézet megújult és fogékony légkörben kezdi meg második félévét azokkal a növendékekkel, akiknek mindegyike engedelmes fia egyházának, de ugyanakkor szereti hazáját is. Krisztusnak, az egyháznak és a magyar népnek az új világban is szüksége van művelt és képzett papokra, akik rendíthetetlen hűséggel az egyházhoz és a magyar hazához szolgálnak az új, szebb, magyar életet. Az evangélium — fejezte be nyilatkozatát Szörényi professzor — az új világban is korszerű és hogy ott legyen az új magyar életben is, erre tanítja és neveli majd növendékeit a Hittudományi Akadémia és a Központi Papnevelő Intézet.

KÖZPONTI PAPA NEVELŐ INTÉZET NÖVENDEKEI !

Tudomásul vettem a Főtisztelendő Püspöki Karhoz f.évi március hó 9.-én kelt beadvány másolatát.

A felterjesztés Akadémiánkat érintő pontjait megfontolás tárgyává fogjuk tenni és a Főtisztelendő Püspöki Kar döntésén értelmében az Ő útmutatása szerint fogunk eljárni.

Ennek azonban az a természetes feltétele, hogy hallgatóink tartózkodnak a tüntetésjellegű eseményektől és az újszövetségi szentírástudomány előadásain is megjelennek.

Budapest, 1959. március hó 10.-én.

Károlyi József
e.i. dékán.

V-146787/4

1

Főtisztelendő Dékán Ur!

F. év márc. 10-én kelt levelében megnyugvással olvastuk, hogy a Főtisztelendő Püspöki Karnak benyújtott, f. év márc. 9-én kelt beadványunkat tudomásul vette.

Bizalmukat megköszönve elhatároztuk, hogy -- bár az említett beadványban megfogalmazott kívánságainkat továbbra is fenntartjuk, -- mégis az ügyek zökkenőmentes megoldása érdekében, óhajuknak megfelelően, a Főtisztelendő Püspöki Kar döntését várva, az ujszövetségi szentírástudomány előadásain meg fogunk jelenni, felfüggesztve a beadványunkban ezirányban kinyilvánított szándékunkat.

Teljes tisztelettel

Budapest, 1959. március 10-én

a Központi Papnevelő Intézet növendékei nevében és megbízásából:

Takács János	Vinyó József	Böhm Béla
Lorvác József	Julius József	Székely Géza
Mádi György	Gere Zoltán	János József
Kerekes László	Pálmás János	Seszták Miklós

Jelen levelünk másolatát megküldtük a Főtisztelendő Püspöki Kar ezidőszerinti Elnökének, valamint a Központi Papnevelő Intézet Rektorának.

Főtisztelendő Rektor Ur!

Polyó évi március hó 10-én méltóztatott megmutatni azt a felterjesztést, amelyet a Központi Papnevelő Intézet növendékei 60 szavazattal 9 ellenében elfogadtak és a Püspöki Kar tagjainak, Rektor Urnak, a Dékán Urnak megküldöttek. A felterjesztés egy része személyekkel foglalkozik. Legyen szabad ezért tisztelettel az alábbiakat Rektor Ur elé terjesztenem.

A levél szerint igazságtalanul történt 14 kispap elbocsátása, mert ellenük komoly vádak nem voltak. Mint kirívó példát említi a levél, hogy közötttem és két kispap között "a kritikus napokban szóváltás" történt, és ezért én ezt a két kispapot az Állami Egyháziügyi Hivatalnál, mint összeesküvőket, feljelentettem, holott az egyetlen bűnük az volt, hogy "két lapát szénrel többet tettek a kazánra."

Ezek a rólam szóló állítások és vádaskodások teljesen alaptalanok, semmi valóságot sem tartalmaznak, ezért ezeket visszautasítom és tiltakozom ellenük.

Közötttem és a két megnevezett kispap között /Nemes Balázs és Takács László/ "a kritikus napokban" semmiféle "szóváltás" sem történt. Egyáltalában nem igaz az sem, hogy az idei fűtési időnyben akár a rendes fűtőnek, akár az őt kisegítő kispapoknak a szénmennyiség korlátozására utasítást adtam volna. Kazánjaink rend-

./.

Főtisztelendő

Dr. Potyondy Imre urnak

nagyprépost, apostoli protonotárius, a Közp.Papnev.Int.rektora

ad. 97
1958-59

szere önmagában biztosítja az elfogyasztható szén mennyiségét, vagyis egy bizonyos mennyiségnél több nem fűthető el. Ez a körülmény szükségtelessé teszi minden korlátozó intézkedést.

Nem igaz, hogy a két megnevezett kispapot az Állami Egyházügyi Hivatalnál, mint összeesküvőket, feljelentettem. Hol, mikor, kinél történt ilyen feljelentés? Aki állít valamit, az bizonyítsa is! Az Egyházügyi Hivatalban két ízben vettem részt tárgyaláson, Rektor Ur és a többi jelenlevő ismeri az ottani szereplésemet. Ezen kívül semmiféle más megbeszélést, tárgyalást az ügyben nem folytattam.

Nemes Balázs papnövendék hasznos és értékes szolgálatokat tett az intézetnek a fűtési idényben. Sajnálattal fogadtam magam is azt a körülményt, hogy az intézetből el kell távoznia. Anélkül, hogy az elbocsátásának közelebbi indokait ismertem, vagy kerestem volna, kifejeztem sajnálkozásomat a Püspöki Kar két olyan tagja előtt, akik résztvettek a tárgyalásokon és a lehetőségek szerint Nemes Balázs érdekében való közbenjárásukat kértem.

Tisztelettel kérem Rektor Urat, szíveskedjék állításaim igaz voltát kivizsgálni és módot találni arra, hogy megfelelő elégtételt kapjak, valamint tisztelettel kérem azt is, hogy igazolni szíveskedjék engem azok előtt, akikhez a kispapok az alaptalan vádaskodásokat tartalmazó iratukat eljuttatták.

Több oldalról is hallottam már, mint szóbeszédet, hogy a kispapok azt terjesztik, hogy az őket ért büntetés nagyrészen nekem tulajdonítható. Kérem, ebben is szíveskedjék engem igazolni! Meltóztatik ismerni a kispapokra kiszabott büntetés eredetét és ugyanugy azt is, hogy ebben nekem milyen szerepem volt. Az egészben egy folyamatosan ellenem irányuló szervezett támadás újabb mozzanata található, amely most a kispapokat is felhasználja céljaira.

Főtisztelendő Rektor Urnak maradok

Öszinte, mély tisztelettel:

Budapest, 1959 március 12.

R. Sempert László
oeconomus

Főtisztelendő Rector Ur!

A legutóbbi püspöki konferencián kifejeztük azt a kívánságunkat, hogy a kispapok az Opus Pacis gyűlésén megjelenjenek. Rámutattunk elmaradásuk előrelátható súlyos következményeire. Konokul elzárták fülüket kívánságunk előtt, mintha nem is a Főpásztoraik lennénk, akik ellátásukról és neveltetésükről atyailag gondoskodunk, és mikor viselkedésük következményei beállottak, akkor, mintha csak előidézésében semmi részük sem volna, hozzáuk intézett levelükben feljebbvalóikkal szemben vádaskodnak, sőt rágalmaznak, ultimátumszerűen feltételeket szabnak. Súlyos és hallatlan fegyelemsértés ez, amelyet szép szavakkal nem lehet leplezni.

Ami a helyzetet súlyosbitja, magatartásukkal a kispapok újra felhívták magukra az Államhatalom figyelmét, amely viselkedésükben ellene irányuló tevékenységet lát, amelyet tovább tűrni nem hajlandó. Hogy gondolják a növendékek, hogy ilyen körülmények között enyhítéseket tudunk elérni elbocsátott társaik ügyében?

És kérjük vajjon milyen engedelmisséget és fegyelmet várhatunk majd egykor azoktól a papoktól, akik a Szemináriumban nem engedelmeskedni, hanem a Püspöki Karnak diktálni akarnak?

Mivel pedig a kispapok felelőtlen viselkedésükkel most már nemcsak a Szeminárium sorsát, hanem az Állam és Egyház viszonyát is komolyan veszélyeztetik, kénytelenek vagyunk az ő és a Szeminárium, valamint az Akadémia érdekében kellő intézkedéseket tenni.

Elrendeljük tehát, hogy mindazokat, akik a Püspöki Karhoz írt levéllel magukat azonosítják, Rector Ur küldje vissza Ordináriusukhoz, aki további sorsuk felől intézkedni fog. Ő fogja eldönteni, hogy visszatérhetnek-e a Központi Szemináriumba és milyen feltétellel.

./.

ad 101
1958-59.

De hisszük, hogy ilyen elküldésre nem kerül a sor. Kispapjainknak hivatása van és a hivatás magában foglalja az engedelmesség, az alázatosság szellemét. Ne tekintsenek tehát se jobbra, se balra, csak Főpásztoraik intését figyeljék és mint jól szervezett sereg kövessék. Ne lázító hamis profétákra, hanem hűséges előjáróikra hallgasanak. Így szerzik vissza maguknak azt a békét és nyugalmat is, amely az eredményes tanuláshoz és a lelki élet gyakorlásához szükséges.

Magamat imába ajánlottan vagyok
Kalocsa, 1959. március 18.

Grósz József
érsek.

Főtisztelendő
dr. POTTYONDY IMRE
rektor urnak
Budapest V. Eötvös L.u. 7.

Alulírott Központi Szemináriumi növendékek kijelentjük, hogy a Püspöki Karhoz március 9-iki kelettel írt levéllel nem azonosítjuk magunkat, vagy ha azonosítottuk magunkat, utólagos, higgadt megfontolás után azt visszavonjuk.

Kijelentjük azt, hogy senkit sérteni nem akartunk, illetve, hogy az abban foglalt sértésekért bocsánatot kérünk.

Az állammal szemben semmiféle felforgatási törekvést lelkünkben nem táplálunk, ilyen törekvésekben részt venni nem kívánunk. A papi békemozgalom vezetőit vagy résztvevőit sérteni nem akartuk és nem akarjuk.

Engedelmes lélekkel tudomásul vesszük, hogy az előjárók tudta és engedélye nélkül az intézetben mindennemű összejövetel és gyűlésezés tilos. Ilyen összejövetel, vagy gyűlésezés összehívása és az ezeken való részvétel az Intézetből való azonnali kizárást vonja maga után.

Az előjárók és a Püspöki Kar rendelkezéseit feltétlen engedelmisséggel fogadjuk. Tehát pl. az Opus Pacis gyűléseire és egyéb rendezményekre is elmegyünk, ha feljebbvalóink kívánják.

A Szeminárium fegyelmi szabályait maradéktalanul megtartjuk és szorgalmas tanulással és a lelki élet ápolásával készülünk szent hivatásunkra.

Budapest, 1959. március 18.

*A kapcsolataik nem irkáltak alá, ezért
mind a háromurat elbocsátottam.*

Budapest, 1959. márc. 18.

*Grösz Alajos
érse.*

101/1958-59

101/1958-59.szám

Főtisztelendő PÜSPÖK UR!

Excellenciás Uram!

A Magyar Püspöki Kar folyó hó 18-án tartott konferenciáján a következő határozatot hozta:

Elrendeljük, hogy mindazokat, akik a Püspöki Karhoz irt levéllel azonosítják magukat, Rektor Ur küldje vissza Ordinariusukhoz, aki további sorsuk felől intézkedni fog.

E célból a mellékelt nyilatkozat aláírását kérte a növendékektől. Minden Ordinarius maga elé idézte növendégeit és személyesen szólitotta fel őket a nyilatkozat aláírására.

Excellenciád távollétében a győregyházmegyei kispapjainkkal én közöltem egyenként és személyenként a püspöki kar határozatát. Ők mind a négyen megtagadták a nyilatkozat aláírását. Ennek értelmében el kell őket távolítanom a Központi Szemináriumról és visszaküldenem Excellenciádhoz.

Mielőtt ezt tenném, szükségesnek láttam a tényállást közölni és Excellenciád intézkedését kérni. A többi Ordinariusok részben végleg elbocsátották azokat, kik az aláírást megtagadták, részben a Központi Szemináriumról visszadisponálták és további sorsukról otthon döntenek. Ugy tudom, vidéki szemináriumba való visszavitelük nem lesz lehetséges, legalább is komoly akadályokba ütközik.

Kegyes válaszát kérem.

Püspökatyai jóindulatába ajánlva Intézetünket.
Budapest, 1959. ~~évek~~ március 18.

felszentelt kezeit csókolom:

nagyprépost, rektor.

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

612/1959. szám.

Főtisztelendő Nagyprépost,
Rektor Ur!

Betegállományban lévő Somogyi Sándor
V. éves teologusunkat, kérem sziveskedjék maga elé
idézni és vele a "nyilatkozatot" aláíratni és ennek
megtörténtéről engem értesíteni.

Fogadja Főtisztelendő Rektor Ur őszin-
te tiszteletem nyilváníatását

Esztergom, 1959. március hó 24.

Siklóssy Gyula
vicarius generalis.

Főtisztelendő
Dr. Potyondy Imre úrnak
nagyprépost, rektor
Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

**Főtisztelendő Pápai Trónálló, Püspök Ur!
Excellenciás Uram!**

A Központi Szeminárium most élte át legnagyobb krízisét. A krízis jelenlegi problémája a benépesítés. Fiul alázattal kérem Excellenciádat, hogy a jövő tanévre minél több növendéket kegyeskedjék a Központi Papnevelőbe küldeni. Új anyaggal, okulva a történeteken, hisszük, hogy keresztül tudjuk vinni a szellem megváltoztatását és a már szépen megindult lélekemlélyedés további fejlődését - s ha sok nehézséggel is, de lépésről-lépésre megvalósítjuk a nevelőintézet zártságát.

Meglátásom szerint a Központi Szeminárium fennmaradása most már pusztán a benépesítés kérdésétől függ.

Az Akadémiát az Állam tartja fenn; a Szeminárium fenn tartása viszont az Egyház terhe, jelenleg kizárólag tartásdíjból él megterhelve az épület fenntartásával. A Szeminárium életlehetőségéhez nagyobb növendéklétszámra van szüksége, különben kiegészítő segítségre szorul. Maga a kétszeres bombázás által megrongált öreg épület fenntartása a rendesnél nagyobb, új épületekben lakó más Szeminárium által nem ismert terhet ró a pénztárra - a bombatalála által megrokkant gerendák most tesznek egyre több helyiséget veszélyessé.

Kérem továbbá a Püspök Atyákat, eszközöljék ki annak lehetőségét, hogy az elbocsájtott, de jólelkű, az áradat és a tömeg psziché által elsodort centralisták visszatérhessenek - legalább 40 volt theologus érdemes erre; az eltávozott növendékek 1/3-dának visszatérése azonban nem kívánatos szellemük miatt és egyéb okból.

Kérem: Püspök Atya, illetve az egész Püspöki Kar, a jövőre vonatkozóan tegye megfontolás tárgyává alábbi kérésemet:

A doktorátus rendje miatt elméleti tárgyak töltik ki az I - V. évfolyam tanmenetét; a pásztorális tantárgyak VI. évre vannak beosztva, V. éves növendékeink nagyobb része azonban nem tér vissza és felszentelése után pásztorációban nyer beosztást az egyházmegyéék nagy papszükséglete miatt. Lelkipásztorok lesznek anélkül, hogy a lelkipásztorokodás tantárgyait /hitoktatásban, szónoklattan stb./ tanulták volna. Ezen állapot megszüntetése két módon lehetséges. Első mód lenne: a Püspöki Kar elhatározza, hogy minden növendék elvégzi az Akadémián a VI. évet. De ez megkötné az Ordinárius szabadságát, melyet mindig az életszükséglet irányít - a pap hiány képzésrészletet teremthet minden elvi elgondolással szemben. A második mód a tanmenet átdolgozása szemelött tartva, hogy a doktorátus rendje zavart ne szenvedjen és ugyanakkor az V. év végén távozó növendékek is el tudják végezni a pásztorális tantárgyakat.

./.

Ennek legegyszerűbb módja volna, ha az Ordinárius Urak közlik a IV. év elején kiket óhajtanak az V. év végén hazavinni - ezek felmentetnének a magasabb exegézis és egyéb speciális collegiumok hallgatásától /erre vonatkozólag az Akadémia adna és terjesztene elő szakaszerű tervet/ s az így elmaradt tárgyak helyett a VI. évesek kol együtt hallgatnak a lelkipásztori tantárgyakat. Az órarend ennek figyelembevételével lenne elkészítendő. E kérdéssel kapcsolatban felmerülhet a jövőben a két cursus ordinarius és cursus doctorandorum bevezetésének kérdése is.

E kérelem felvetését indokolja a mai helyzet, mikor vidéki, cursus ordinariust végző növendékeket fogunk kapni, de indokolja a távoli jövő is, mert mindinkább kisebb előképzettségű ifjakat kapunk a theológiára és így a Központi Papnevelőnek válogatott növendékek való ellátása mindinkább nehézségekbe fog ütközni.

A másik kérelem: kegyeskedjék a Püspöki Kar elrendelni, hogy akik az V. év végén távoznak a Szemináriumból azok, ne az V. év első felében, hanem az V. év Husvétja és Pünkösdje között kapják fel az alsópapságot és szerpapságot - a VI. éves doctorátusra készülő növendékek pedig csak a VI. év Husvétja és Pünkösdje körül szenteltessen alszerpappá és szerpappá. A presbyter szentelés mindkét esetben jumban otthon, saját egyházmegyéjükben történne. Nem kívánatos, hogy a VI. évesek felszentelt papok legyenek. A pap-studensek pénzkéréséből folyton kijárnak kisegítőként predikálni és misézni; tanulás helyett predikációra készülnek, ami egy ujmisésnél félhetet vesz igénybe - főleg kiváltságokat igényelve maguknak megrontják és zavarják a szentéletet, s nagy akadályai a fegyelem helyreállításának. Kérelem szerint mindenki akkor lesz presbyter, mikor egyházmegyéjébe alkalmazásra visszatér.

Kérem Excellenciádat, hogy e kérdéseket a Püspöki Kar confereciáján támogatni kegyeskedjék.

Felszentelt kezeit csókolom, püspöki áldását kérem

Budapest, 1959. június 10-én.

nagyprépost, rector.

Főtisztelendő

S H V O Y L A J O S pápai trónálló, püspök ur
Excellenciájának

SZÉKESFÉHÉRVÁR.

A KALOCSAI ÉRSEKTŐL

1611/1959. sz.

Főtisztelendő Apostoli Protonotárius, Nagyprépost,
Rektor Ur!

A püspöki kar f. évi június hó 17-én tartott konferenciáján tárgyalta az Ordinariusokhoz június 10-iki kelettel intézett előterjesztéseit és a következő határozatokat hozta:

1/ A január-márciusi eseményekkel kapcsolatban elbocsátott növendékek visszafogadására, illetve az erről való tárgyalásra az idő, értesülése szerint, még nem alkalmas. Alkalmas időben szívesen megteszi a szükséges lépéseket.

2/ A Hittudományi Akadémia tanrendjének megváltoztatása ügyében megteszi a szükséges lépéseket oly értelemben, hogy a pasztorális tárgyak kerüljenek az V. évbe és a VI. évre maradjanak egyes, nem feltétlenül szükséges elméleti tárgyak.

3/ Az Ordinariusok a IV. év végén - esetleg a Szeminárium és Akadémia véleménye alapján - határoznak arról, hogy kiket akarnak az V. év végén felszentelni és disponálni. Ezek kapják meg a nagyobb rendeket az interstitiumok figyelembevételével az V. év folyamán, illetve végén. A doktorandusok ugyanígy a VI. évben. Ha akad egy-egy presbyter a növendékek között, a rektor ne engedje meg, hogy bármiféle pasztorációs munkában résztvegyen!

4/ Szerzetes tanárjelöltek felvehetők, sőt ezek felvétele kívánatos.

Főtisztelendőségnek

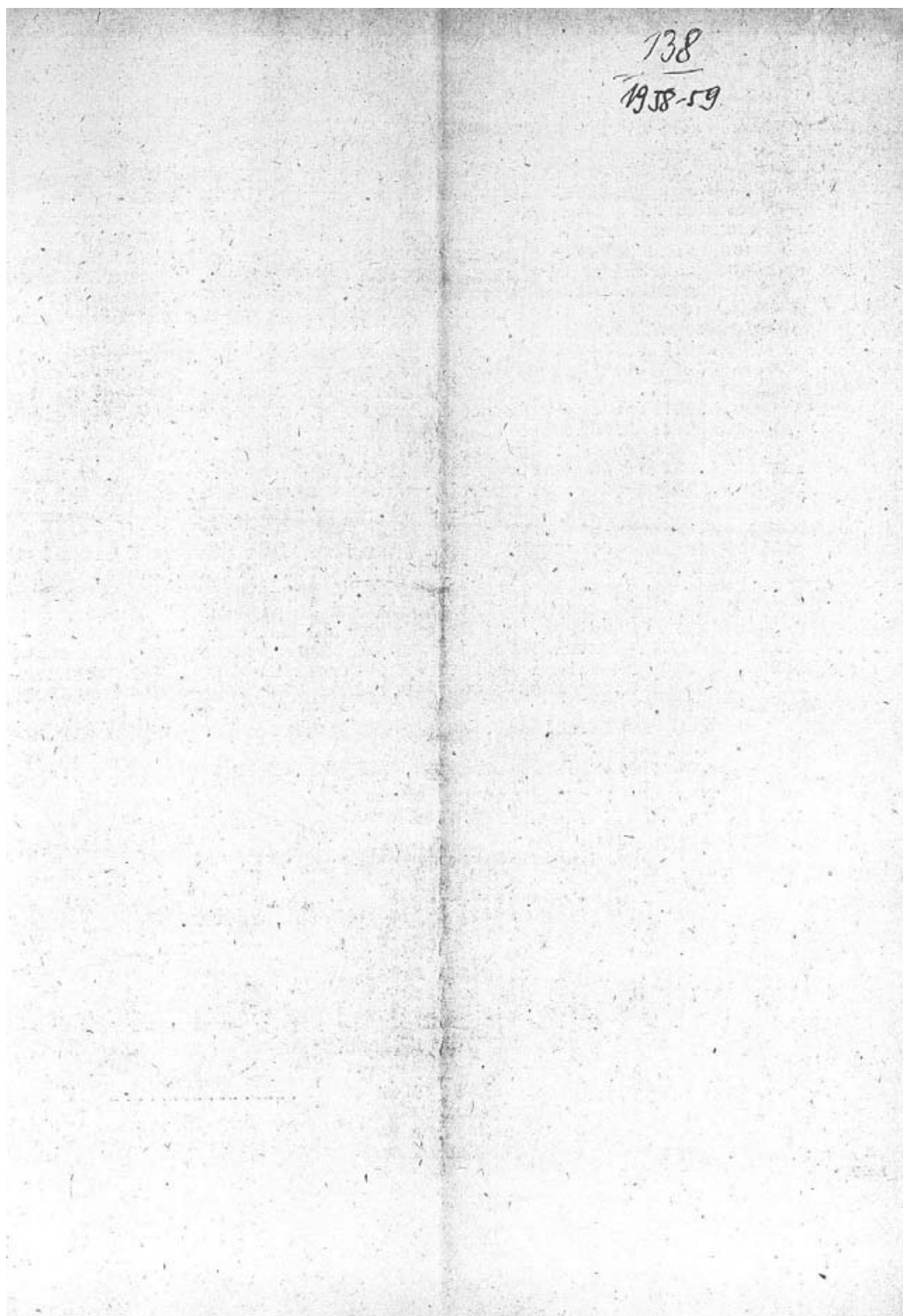
K a l o c s a , 1959 június 22.

szíves jóakarója

József Kalocsai és Bacs-Kalocsai érsek
Kalocsai érsek

Főtisztelendő
DR. POTYONDY IMRE úrnak,
apostoli protonotárius, nagyprépost, rektor
B U D A P E S T , V.,
Eötvös Lóránd-u. 7. sz.

AZ ESZTERGOMI ÉRSEKI FŐHATÓSÁGTÓL

1809/1959. szám.

Főtisztelendő Nagyprépost,
R e k t o r U r !

Polyó hó 4-én 139/1959. szám alatt küldött
szíves jelentését és a kalocsai érsek úr 1611/1959. sz.
leiratának másolatát hálásan köszönöm.

Fogadja Főtisztelendő Rektor Ur őszinte
tiszteletem nyilvánítását

Esztergom, 1959. július hó 20.

Stefán Gyurkó
vicarius generalis.

Főtisztelendő

Dr. POTYONDY IMRE úrnak
nagyprépost, rektor

Budapest, V. Eötvös L. u. 5-7.

A BUDAPESTI KÖZPONTI PAPNEVELŐ INTÉZET 1958/59 TANÉVI NÖVENDEKEI ORDINÁCIÓJÁNAK ÉVE

VI. évfolyam (9)		IV. évfolyam (9)		II. évfolyam (7)	
Beer Ferenc (szo)	1958	Égi Ferenc (v)	1960	Bajzáth Ferenc (e)	1962
Cséfalvay Pál (e)	1958	Horváth József (e)	1960	Bohuny István (e)	
Hajnal Róbert (e)	1958	Horváth József (ve)	1960	Ferjencsik Ferenc (eg)	
Hrotkó Géza (gy)	1958	Kelényi Tibor (e)	1960	Galgóczi László (cs)	1963
Iván László (k)	1958	Kiss Dénes (v)	1960	Gondos Lajos (eg)	
Nagy Imre (e)	1958	Nikovitz Antal (ve)	1960	Györkös János (ve)	
Nagy Jenő (cs)	1958	Nyiredy István (e)	1960	Illyés Dénes (szf)	1963
Rédly Elemér (gy)	1958	Takács János (e)	1960	Kerekes István (cs)	
Szakony Ferenc (szo)	1958	Tőzsér Pál (v)		Madari Péter (v)	1962
Vigh Szabolcs (e)	?	Virágh József (k)	1960	Pályi László (e)	1962
				Ruszina Vilmos (v)	1963
V. évfolyam (24)		III. évfolyam (6)		I. évfolyam (5)	
Arató László (v)	1959	Bohus Péter (szf)	1963	Sovány Pál (e)	
Balázs Tibor (szf)	1959	Búvári Imre (e)		Sulok Tibor (e)	1993
Bán Zoltán (p)	1960	Dessewffy Sándor (szf)		Takács László (e)	
Bohán Béla (eg)	1960	Gutbród János (szf)		Winkler Lajos (nv)	
Brunner Tibor (r)	?	Horváth Imre (ve)	1961		
Ferencz István (v)	1959	Károly Róbert (p)		Barcza Barna (v)	
Fóti János (szf)	1959	Kerekes András (cs)		Bosák Nándor (eg)	1963
Juhász József (p)	?	Kereszti Imre (e)		Dániel Gyula (v)	
Krichenbaum József (e)	1959	Khírer Vilmos (e)	1961	Iván József (p)	
Lőrincz Sándor (p)	1960	Kiss László (e)	1961	Koltai Ervő (v)	
Mádi György (v)	1959	Lándori Tamás (gy)		Konzili Pál (eg)	
Medveczky Lajos (eg)	?	Molnár János (v)	1964	Kovács Jenő (kal)	
Orbán János (p)	1960	Nemes Balázs (eg)		Kozma György (e)	
Pálinkás Imre (kas)	1960	Pomeisl Imre (szo)		Mecséri István (szf)	1965
Rózsa István (ve)	1960	Seszták Miklós (hd)		Nagy Sándor (szf)	
Rubint Ferenc (e)	1959	Sója Csaba (hd)		Pápai Lajos (v)	1963
Somogyi Sándor (e)	1960	Stefán Frigyes (e)		Rezsabek Gyula (kas)	
Szabó Kornél (gy)	1959	Szabó László (e)		Simon Kálmán (szf)	
Szakál Antal (cs)	1960	Szonner Ernő (p)		Szerenka Miklós (v)	1963
Szegedi László (v)	1959	Takács Lajos (ve)	1961	Sziksza Sándor (szo)	1964
Székely Tibor (e)	1959	Zavetz József (szo)	1961	Sz. Tóth Imre (kal)	
Tabódy István (szf)	1958			Ullman Péter (e)	1972
Tóth László (kas)	1960	(gy) győri,			
Vit Gábor (ve)	1960	(h) hajdúdorogi			
		(k) kalocsai,			
(cs) csanádi,		(kas) kassai			
(eg) egri,		(nv) nagyvárad,			
(e) esztergomi,		(p) pécsi			
				(r) rozsnyói	
				(szf) székesfehérvári	
				(szo) szombathelyi	
				(v) váci	
				(ve) veszprémi	

